

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Bakalářská práce

2023

Martin Stejskal

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Bakalářská práce

**Sport a politika by se neměly míchat? Diskuze o
olympiádě v Pekingu v roce 2022**

Martin Stejskal

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Katedra politologie a mezinárodních vztahů

Studijní program Politologie

Studijní obor Mezinárodní vztahy – teritoriální studia

Bakalářská práce

**Sport a politika by se neměly míchat? Diskuze o
olympiádě v Pekingu v roce 2022**

Martin Stejskal

Vedoucí práce:

PhDr. Jiří Zákřavský Ph.D.

Katedra politologie a mezinárodních vztahů

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2023

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem práci zpracoval samostatně a použil jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2023

.....

Poděkování

Tímto bych chtěl velmi poděkovat PhDr. Jirímu Zákravskému Ph.D. za jeho čas, cenné rady, poznatky a celkové vedení mé bakalářské práce.

Obsah

Úvod	7
1. Teoretické úvahy o prolínání sportu a politiky	11
<i>1.1 Obecně o prolínání sportu a politiky.....</i>	<i>11</i>
<i>1.2 Nástroje prolínání sportu a politiky</i>	<i>13</i>
1.2.1 Problematika pořádání masivních sportovních událostí	16
1.2.2 Bojkoty	18
1.2.3 Sportswashing.....	19
2. Diskuze ohledně bojkotování ZOH 2022 v Pekingu.....	20
<i>2.1 Státy, které přistoupily k diplomatickému bojkotu ZOH 2022 v Pekingu kvůli porušování lidských práv Ujgurů v Čínské lidové republice.....</i>	<i>22</i>
2.1.1 Australský svaz	22
2.1.2 Česká republika.....	26
2.1.3 Dánské království.....	30
2.1.4 Kanada.....	31
2.1.5 Litevská republika.....	33
2.1.6 Spojené království Velké Británie a Severního Irska	35
2.1.7 Spojené státy americké.....	37
<i>2.2 Státy, které nevyslaly ústavní činitele na ZOH 2022 v Pekingu, ale neuvedly jako hlavní důvod porušování lidských práv a nepřipojily se tímto výslovně k diplomatickému bojkotu.....</i>	<i>40</i>
2.2.1 Indická republika	41
2.2.2 Japonsko	42
2.2.3 Nizozemské království	44
2.2.4 Nový Zéland	45
2.2.5 Rakouská republika.....	47
2.2.6 Slovenská republika	48
2.2.7 Spolková republika Německo.....	49

2. 3 <i>Státy, které vyslaly diplomatické představitele na ZOH 2022 v Pekingu..</i>	51
2. 3. 1 Finská republika	51
2. 3. 2 Francouzská republika	52
2. 3. 3 Italská republika	54
2. 3. 4 Polská republika	54
2. 3. 5 Ruská federace	55
2. 4 <i>Vyjádření Čínské lidové republiky vůči diplomatickým bojkotům ZOH 2022 v Pekingu.....</i>	57
2. 5 <i>Postoj Mezinárodního olympijského výboru vůči diplomatickým bojkotům ZOH 2022 v Pekingu</i>	58
3. Mezinárodně-politická témata v průběhu ZOH 2022 v Pekingu	61
3. 1 <i>Zahajující ceremoniál ZOH 2022 v Pekingu</i>	61
3. 1. 1 <i>Protest Tchaj-wanu nastupujícím pod názvem Čínská Tchaj-pej</i>	62
3. 1. 2 <i>Kauza korejského hanboku.....</i>	63
3. 1. 3 <i>Ujgurská olympionička zapalující olympijský oheň</i>	65
3. 2 <i>Údajná žádost Čínské lidové republiky směrem k Rusku o posunutí začátku války na Ukrajině až po ZOH 2022 v Pekingu</i>	66
3. 3 <i>Protest ukrajinského sportovce proti možné válce mezi Ruskem a Ukrajinou</i>	67
3. 4 <i>Kontroverzní odpovědi mluvčí ZOH 2022 v Pekingu.....</i>	67
3. 5 <i>Kritika sportovkyně amerického původu reprezentující Čínskou lidovou republiku</i>	68
Závěr	70
Zdroje.....	78
Resumé.....	120

Úvod

Peking se stal prvním městem v novodobé olympijské historii, které pořádalo letní i zimní olympijské hry. Tento fakt by za obvyklých okolností představoval významný úspěch. Opak je pravdou. Zimní olympijské hry v Pekingu v roce 2022 (dále jen ZOH 2022 v Pekingu) se staly terčem mezinárodní kritiky převážně ze strany západních demokracií. Kritizováno bylo například porušování lidských práv ujurské menšiny v Ujurské autonomní oblasti Sin-ťiang (dále jen Sin-ťiang) a potlačování demokracie v Hongkongu.

Státy se v reakci na čínské pořádání ZOH 2022 v Pekingu rozdělily do tří skupin. První skupina států se v čele se Spojenými státy americkými (dále jen USA) rozhodla na základě kritiky porušování lidských a demokratických práv vyhlásit diplomatický bojkot ZOH 2022 v Pekingu. Diplomatický bojkot znamenal neúčast politických představitelů daných států na ZOH 2022 v Pekingu.

Druhá skupina států se rovněž rozhodla nevyslat své vládní představitele na ZOH 2022 v Pekingu. Rozdílné je, že tyto státy se neodvolávaly na lidská práva ale například na pandemickou situaci onemocnění COVID-19. Mezi tyto státy patřily mimo jiné Nový Zéland, Švýcarsko a Německo.

Třetí skupina států se rozhodla vyslat své politické představitele na ZOH 2022 v Pekingu. Jsou zde zastoupeny zejména nedemokratické státy. Avšak v této skupině najdeme i západní demokracie včetně Francie, Polska a Itálie.

Bez politické kontroverze se neobešlo ani samotné konání ZOH 2022 v Pekingu. K mezinárodně-politickým kontroverzním tématům patřil například zahajující ceremoniál ZOH 2022 v Pekingu. Ceremoniálu se nechtěl zúčastnit olympijský tým Tchaj-wanu, který soutěží na olympijských hrách pod názvem Čínská Tchaj-pej. Jejich oficiálním důvodem byly přísné opatření, jež měly za úkol potlačit šíření COVID-19. Reálným důvodem dle článku Bena Blancharda z *Reuters* (2022) byla obava z poškození statutu nezávislého Tchaj-wanu na ČLR. Dalším významným příkladem ze zahajujícího ceremoniálu je zažehnutí olympijského ohně ujurskou olympioničkou. Lidskoprávní organizace Amnesty

International (2022: 126) a Human Rights Watch (nedatováno) upozorňují, že ČLR potlačuje lidská práva Ujgurů v Sin-t'iangu. Kritika označovala zažehnutí olympijského ohně ujgurskou olympioničkou za zpolitizování olympijských her právě v souvislosti s utlačováním ujgurské menšiny v ČLR (Ingle 2022b). Dále během konání ZOH 2022 v Pekingu taktéž došlo například ke kontroverznímu vyjádření čínské představitelky ZOH 2022 v Pekingu vůči dotazům zahraničních novinářů. Tisková mluvčí ZOH 2022 v Pekingu Yan Jiarong totiž při tiskové konferenci označila utlačování ujgurské menšiny za lež a Tchaj-wan za součást jedné Číny (Ingle 2022c).

Hlavním cílem této bakalářské práce je zmapovat zmíněnou mezinárodní politickou diskuzi ohledně ZOH 2022 v Pekingu. Prostředkem k naplnění tohoto cíle jsou zejména vyjádření politiků vybraných zemí. Neopominutelný je kontext vztahů mezi vybraným státem a Čínskou lidovou republikou (dále jen ČLR). Aby byl výše zmíněný cíl bakalářské práce naplněn, dojde ke zodpovězení následujících otázek:

1. Jak lze aplikovat teoretické úvahy o prolínání sportu a politiky na ZOH 2022 v Pekingu?
2. Jaké nástroje prolínání sportu a politiky byly v případě ZOH 2022 v Pekingu využity?
3. Jaké byly opakující se vzorce v politických diskuzích napříč státy ohledně bojkotování ZOH 2022 v Pekingu?
4. Jaký vliv měl vztah daného státu vůči ČLR na jeho přístup k bojkotování ZOH 2022 v Pekingu?
5. Jaké byly vybočující případy této bakalářské práce?
6. Jaká byla reakce ČLR na diplomatické bojkoty ZOH 2022 v Pekingu?
7. Jak reagoval Mezinárodní olympijský výbor na diplomatické bojkoty ZOH 2022 v Pekingu?
8. Jakým způsobem docházelo k propojení sportu a politiky v průběhu ZOH 2022 v Pekingu?

Struktura bakalářské práce bude vypadat následovně. První kapitola se bude věnovat teoretickým úvahám o prolínání sportu a politiky. Tyto úvahy budou sloužit k teoretickému objasnění politické diskuze ohledně ZOH 2022 v Pekingu. Skrze odborné zdroje zde budou teoretizována tato témata: samotné prolínání sportu a politiky a nástroje prolínání sportu a politiky. Bude objasněno, jak tyto teoretické úvahy souvisí se ZOH 2022 v Pekingu.

Druhá kapitola je hlavní částí této bakalářské práce. Tato kapitola se bude zabývat mezinárodně-politickou diskuzí ohledně bojkotování ZOH 2022 v Pekingu. Kapitola bude rozdělena na pět podkapitol. První podkapitola bude obsahovat politickou debatu ve státech, které vyhlásily diplomatický bojkot kvůli lidskoprávní problematice v ČLR. Druhá podkapitola bude obsahovat politickou debatu ve státech, které se rozhodly nevyslat své vládní představitele, ale nikoliv na základě lidskoprávních problémů ČLR. Třetí podkapitola se soustředí na státy, které vyslaly vládní představitele. Čtvrtá podkapitola bude obsahovat vyjádření ČLR vůči diplomatickým bojkotům ZOH 2022 v Pekingu. Pátá podkapitola se bude věnovat názorům Mezinárodního olympijského výboru (dále jen MOV) na diplomatické bojkoty ZOH 2022 v Pekingu.

Třetí kapitola je rovněž hlavní částí bakalářské práce. V rámci této kapitoly budou podrobněji zmapována již naznačená mezinárodně-politická témata, ke kterým došlo v průběhu ZOH 2022 v Pekingu. Speciální pozornost bude věnována zahajujícímu ceremoniálu ZOH 2022 v Pekingu. Po této kapitole bude následovat závěr.

Tato bakalářská práce je založena na kvalitativní metodologii. Hlavním metodologickým nástrojem pro naplnění cílů bakalářské práce je kompilace. Bakalářská práce pracuje na předpokladu, že dochází k prolínání sportu a politiky. V rámci práce dojde k potvrzení tohoto předpokladu s ohledem na ZOH 2022 v Pekingu prostřednictvím teoretických úvah a souvisejících historických příkladů. Ke zmíněnému potvrzení dojde zejména v první kapitole této bakalářské práce.

Dále celá problematika této bakalářské práce je nahlížena dle liberální teorie mezinárodních vztahů (dále jen liberalismus) ve spojitosti se sportem tak, jak jí ve svém odborném textu rozumí Victor D. Cha¹ (2009). Dle jeho popisu liberalismu ve spojitosti se sportem hrají důležitou roli i nestátní aktéři (Cha 2009: 1583). V případě této bakalářské práce se jedná zejména o MOV. Nicméně stále bude hlavní role věnována státům a jeho představitelům.

K této bakalářské práci byly využity ve většině mediální internetové zdroje. Odborné texty byly využity výhradně v kapitole zabývající se teoretickými úvahami o prolínání sportu a politiky. V průběhu vypracovávání se mi podařilo vyhledat pouze jeden odborný zdroj, který se věnuje hlavním cílům této bakalářské práce. Jedná se o případovou studii autora Ziyang Liu (2022), která však popisuje prolínání sportu a politiky před a během ZOH 2022 v Pekingu jen velmi obecně. Z důvodu absence odborných zdrojů byly využity právě mediální internetové zdroje.

¹ Konkrétněji bude tento odborný text rozebrán v první kapitole této bakalářské práce.

1. Teoretické úvahy o prolínání sportu a politiky

Jak již bylo v úvodu zmíněno, účelem této kapitoly je představit teoretické úvahy o prolínání sportu a politiky. Vybrané teoretické úvahy budou podepřeny historickými příklady. Teoretické úvahy by dále měly objasnit motivace ČLR pořádat ZOH 2022 v Pekingu. Současně by měla být objasněna možná negativa pořádání ZOH 2022 v Pekingu pro ČLR. Teoreticky opodstatněn by měl být i přístup států vůči ZOH 2022 v Pekingu.

V rámci této kapitoly budou ve třech podkapitolách skrze odborné zdroje představena následující témata:

1. Obecně o prolínání sportu a politiky,
2. nástroje prolínání sportu a politiky, v rámci kterých bude speciální pozornost věnována třem podtématům:
 1. Problematika pořádání masivních sportovních událostí,
 2. bojkoty sportovních událostí a
 3. *sportwashing*.

1.1 Obecně o prolínání sportu a politiky

Tato bakalářská práce je postavena na předpokladu, že dochází k prolínání sportu a politiky. Dle Andrewa Strenka (1979: 128) dochází k prolínání sportu a politiky již od dob antického Řecka a je tedy chybné domnívat se, že sport a politika jsou oddělenými entitami. Pierre Arnaud (1998: 3) dále tvrdí, že politici se začali zaobírat mezinárodním sportem zejména v meziválečném období, tj. ve 20. a 30. letech minulého století. Nicméně oba autoři se shodují, že sport a politika se prolínají. Absolutní shoda naopak nepanuje na obecných úvahách o prolínání sportu a politiky.

Ziyang Liu (2022: 39) popisuje prolínání sportu a politiky jako bilaterální či multilaterální diplomatické interakce, kde sport slouží jako nástroj k dosažení politických cílů daných aktérů. Aktéry těchto interakcí dle Liu (tamtéž) mohou být státy, mezinárodní organizace či jiní relevantní aktéři. Podobně uvažují i Mahdi S. Feizabadi et al. (2015: 187). Dle jejich slov je sport skrze sportovní události a

sportovce využíván jako nástroj k dosažení ekonomických a (zahraničně)politických cílů států.

Podle dvou výše zmíněných úvah ČLR využívá ZOH 2022 v Pekingu jako nástroj k dosažení svých cílů. Důležitý poznatek pro tuto bakalářskou práci nabízí Liu (2022: 39), když bere v potaz mezinárodní organizace jako jednoho z aktérů prolínání sportu a politiky. V případě této bakalářské práce je to zejména MOV.

Dále Victor D. Cha (2009) uvažuje o prolínání sportu a politiky pomocí tři ústředních teorií mezinárodních vztahů: realismus, liberalismus a konstruktivismus. Pohledem realistického proudu vnímá sport jako další prostor, kde se střetávají státy. Sport je jednoduše pouze dalším nástrojem státu, jak soupeřit s jiným státem. Současně se jedná o nástroj, jak ukázat, že daný stát je tím silnějším. Stejného názoru je i Arnaud (1998: 11), který tvrdí, že pokud mají mezi sebou státy rozepře, mohou se přesunout i do mezinárodního sportu. V případě aplikování tohoto realistického smýšlení na příklad ZOH 2022 v Pekingu můžeme zpozorovat soupeření mezi západními demokratickými zeměmi a ČLR.

Liberalismus dle Cha (2009: 1583) zdůrazňuje existenci mezinárodních sportovních organizací, respektive jejich roli. Jako významné zmiňuje MOV nebo Mezinárodní federaci fotbalových asociací (zkráceně FIFA). Cha není jediným autorem, který upozorňuje na důležitost mezinárodních sportovních organizací. Mimo již zmíněného Liu se jedná například o Stuarda Murrayho a Geoffreyho A. Pigmana (2013: 1110–1112), kteří rovněž zdůrazňují roli MOV a FIFA, jelikož rozhodují, který stát bude pořádat sportovní událost. Zcela totožný názor zastávají i Feizabadi et al. (2015: 192–193), kteří tvrdí, že MOV svým rozhodnutím umožnit danému státu pořádat olympijské hry posiluje jeho mezinárodní postavení. Zde je aplikace na příklad ZOH 2022 v Pekingu zcela jednoznačná. Celá bakalářská práce předpokládá neopominutelnou roli MOV. Jak bude v dalších částech bakalářské práce představeno, i mnoho politiků považovalo MOV za velmi důležitý.

Následně Cha (2009: 1583–1584) popisuje prolínání sportu a politiky konstruktivistickým viděním. Dle konstruktivismu sport není pouze obyčejnou

hrou, ale sociální interakcí, která může vést ke spolupráci, ale taktéž ke konfliktu. Tvrdí, že každý stát dává sportu jinou hodnotu, a proto některé státy investují velké množství financí do sportu a pořádání sportovních událostí. Tímto konstruktivistickým pohledem ČLR vnímá sport jako velmi důležitou hodnotu. Jasným důkazem je fakt, že Peking se stal historický prvním městem, který pořádal jak letní, tak i zimní olympijské hry.

Dále Jiří Zákavský (2016: 18) označuje prolínání sportu a politiky termínem sportovní diplomacie, jenž popisuje jako: „[...] využívání sportovních událostí, reprezentací, klubů či jednotlivých sportovců ze strany vlád tak, aby mezinárodní reflexe vedla k pozitivní percepci daného státu či substátního regionu, jenž je se zviditelněním samotných sportovců či sportovních akcí neodmyslitelně spojen, ať už obecně napříč celou zahraniční veřejností či směrem k jedné konkrétní zemi“. Aplikace této úvahy na ZOH 2022 v Pekingu je jasná. ČLR se snažila využít ZOH 2022 v Pekingu ke zlepšení svého vnímání v mezinárodním prostředí, a i uvnitř ČLR.

1. 2 Nástroje prolínání sportu a politiky

Po představení obecných úvah o prolínání sportu a politiky budou nyní uvedeny možné nástroje v této oblasti v souvislosti se ZOH 2022 v Pekingu. Pořádání masivních sportovních událostí, bojkoty sportovních událostí a *sportswashing* budou jako významné nástroje v kontextu ZOH 2022 v Pekingu popsány samostatně. Nástroje prolínání sportu a politiky objasní motivaci jejich použití, a i možná negativa, jež mohou přinést.

Sport mohou státy využívat jako nástroj k vylepšení své značky či pověsti v mezinárodním prostředí. Tento nástroj byl *defacto* již zmíněn v Zákavského úvaze o prolínání sportu a politiky. Takovouto funkci sportu rovněž zmiňují Cha (2009: 1584) a Feizabadi et al. (2015: 188; 190), kdy stát může dosáhnout zlepšení své značky skrze pořádání sportovní události, například olympiády. Dalším způsobem, jak dosáhnout zlepšení značky státu, jsou sportovní úspěchy (Murray – Pigman 2013: 1109). Právě na sportovní úspěchy se ČLR

značně soustředila. Zřetelné je čínské investování do zimních sportů, které se osvědčilo právě během ZOH 2022 v Pekingu, kdy ČLR získala rekordních 15 medailí (France 24 2022b).

Souvisejícím nástrojem je posilování *soft power*² pomocí sportu. Podle Jonathana Grixe (2013: 17) tento sportovní druh *soft power* státům: „[...] zlepšuje národní image, profiluje a prezentuje je globálně a ‚přitahuje‘ ostatní prostřednictvím turismu, zvýšeného obchodu a rostoucího pocitu národní hrdosti [...]“.³ Cha (2009: 1590), Liu (2022: 38) a Feizabadi et al. (2015: 190) tvrdí, že prostřednictvím sportovních úspěchů je stát schopen posílit svou *soft power*. Scarlett Cornelissen (2010: 3010) a Grix (2013: 17; 2012: 4) navíc přidávají pořádání masivních sportovních událostí jako zdroj posílení *soft power*.

Cha (2009: 1592), Stuart a Pigman (2013: 1101) a Strenk (1979: 129) dále vnímají sport jako užitečný nástroj k navázání či zlepšení diplomatických vztahů. Učebnicovým historickým příkladem je pingpongová diplomacie neboli navázání vztahů mezi USA a ČLR (Cha 2009: 1595; Strenk 1979: 129; National Museum of American Diplomacy 2021). Nicméně obdobné zlepšení vztahů mezi ČLR a USA, potažmo západními demokraciemi, ZOH 2022 v Pekingu nepřinesly. Naopak skrze v úvodu zmíněné diplomatické bojkoty vedly pravděpodobně ke zhoršení vztahů.

Murray a Pigman (2013: 1100) a Arnaud (1998: 11) tvrdí, že státy mohou využít sport jako nástroj k ukázání, že právě jejich politický systém je tím (nej)lepším. K tomuto docházelo zejména během studené války, kdy obě velmoci využívaly úspěchů během olympijských her k symbolickému ukázání, že právě jejich ideologie je tou úspěšnější či lepší (Guttmann 1998: 554). Nabízí se zde

² Joseph Nye (1990: 181) popisuje *power* jako moc, která je založena na atraktivnosti, respektive na zájmu ovlivňovaných států následovat to, co stát disponující *soft power* dělá. Skrze tuto atraktivnost by měl stát A být schopný přimět stát B chtít dělat to, co dělá stát A. Tato atraktivnost by se měla dle Nye zakládat na kultuře, ideologii a institucích, které stát A vyznává. Zcela jednoduše řečeno *soft power* (měkká moc) je opakem *hard power* (tvrdé moci), která je založena na vojenské a ekonomické síle.

³ „[...] improving their nation’s image, profiling and showcasing themselves globally and ‘attracting’ others through inbound tourism, increased trade and a growing sense of national pride [...]“ (Grix 2013: 17).

paralela se současnou komunistickou ČLR, USA a dalšími západním demokratickými státy, respektive jejich soupeřením.

Cha (2009: 1595) dále uvádí velmi zajímavý poznatek, když tvrdí, že sport může sloužit jako nástroj k proměně politického systému dané země. Jako příklad zmiňuje Jižní Koreu, která v roce 1988 pořádala letní olympijské hry. Podle Cha (2009: 1599–1601) pořádání olympijských her přispělo v neopominutelné míře k demokratizaci Jižní Koreji.⁴ Cha (2009: 1602) v návaznosti upozorňuje, že v době organizování Letních olympijských her v Pekingu 2008 (dále jen LOH 2008) byla kritizována například aktivita ČLR v Súdánu⁵ a situace v Tibetu⁶. ČLR podle Cha (2009: 1602–1603) pod tlakem blížících se LOH 2008 sice změnila svoji politiku vůči Súdánu, ale nezměnila vnitrostátní politické fungování. Podle Richarda Bauma (2009: 1) LOH 2008 v Pekingu naopak způsobily „utažení šroubů“ v čínské společnosti. Nelze nalézt žádné indicie, které by vedly k závěru, že ZO 2022 v Pekingu vedly či povedou k alespoň částečné demokratické proměně čínského totalitního komunistického režimu.

Macintosh Ross a Michael McDougal (2022) nabízejí ve svém odborném článku kritický pohled na prolínání sportu a politiky. Soustředí se zejména na proběhlé letní olympijské hry v 21. století a tvrdí, že sport byl využíván jako nástroj k posílení (bezpečnostního) sledování občanů (příklad Letních olympijských her 2000 v Sydney a Letních olympijských her 2004 v Athénách) a zamaskování či samotnému porušování lidských práv občanů daného státu (příklad LOH 2008 v Pekingu a Letních olympijských her 2016 v Rio de Janeiro).

⁴ Cha (2009: 1599-1601) tvrdí, že jihokorejské pořádání olympiády v roce 1988 zviditelnilo problémy domácího autoritativního režimu (lidská práva, protesty), které nebyly ve světě vnímány pozitivně. Vláda Jižní Koreji se dle Cha obávala, že by mohla kvůli těmto problémům přijít o pořádání her a vytvořilo to tlak na demokratizaci jejich státu.

⁵ ČLR byla v roce 2008 obviněna z toho, že poslala súdánské vládě zbraně v hodnotě několika desítek milionů. Účelem těchto zbraní mělo být potlačení nepokojů ve vzbouřenecké části Súdánu jménem Dárfúr. Taktéž bylo ČLR vytýkáno to, že oddalovala zásah RB OSN proti súdánské válce. ČLR údajně podporovala vládu Súdánu, jelikož přibližně 6 % ropy z celkového počtu čínského importu, pocházelo právě ze Súdánu. ČLR kupovala přibližně 60 % veškeré súdánské ropy (McGreal 2008).

⁶ Při konání LOH 2008 v Pekingu bylo ve světovém pohledu hlavním příkladem porušování lidských práv v ČLR utlačování Tibetu a jeho obyvatel (Taylor 2022).

1. 2. 1 Problematika pořádání masivních sportovních událostí

Problematika pořádání masivních sportovních událostí je pro tuto bakalářskou práci naprosto klíčová, jelikož olympijské hry mezi ně nepochybně patří. V následujícím rozboru by měly být jasně objasněny motivace a možná negativa pořádání těchto událostí (zejména olympijských her) pro pořádající zemi.

Mezi masivní sportovní události podle Wolfganga Maenniga a Andrewa Zimbalista (2012: 12) lze zařadit letní a zimní olympijské hry, fotbalové mistrovství světa, finále Ligy mistrů ve fotbale, Super Bowl americké National Football League a Major League Baseball.⁷

Grix (2012: 4) a Cornelissen (2010: 3009) si všímají jednoho velmi důležitého fenoménu. Od roku 2008 nastupuje éra pořádání masivních sportovních událostí ze strany nastupujících mocností. Tento fenomén byl odstartován LOH 2008 v Pekingu. Poté následují Mistrovství světa ve fotbale 2010 v Jihoafrické republice, Zimní olympijské hry 2014 v Soči, Mistrovství světa ve fotbale 2014 v Brazílii, Letní olympijské hry 2016 v Rio de Janeiro, Mistrovství světa ve fotbale 2018 v Rusku. Tento fenomén pokračuje i v novém desetiletí. Nejvýznamnějšími příklady jsou právě ZOH 2022 v Pekingu a Mistrovství světa ve fotbale 2022 v Kataru.

Cornelissen (2010: 3010) tvrdí, že nastupující mocnosti využívají tyto masivní sportovní akce k projekci svého ekonomického vzestupu a posílení své *soft power*. Obdobný názor zastává i Grix (2013: 17–18), který rovněž zdůrazňuje posilování *soft power*.

Jako další motivaci Grix (2013: 17–18) uvádí snahu států pořádáním těchto sportovních událostí napravit svou reputaci ve světě. Zákravský (2016: 26) považuje pořádání těchto sportovních událostí za nejviditelnější nástroj sportovní diplomacie, jelikož pozitivní hodnocení sportovní události se pojí s pozitivním

⁷ Maennig a Zimbalist (2012: 9) považují za masivní sportovní události ty události, které převyšují ostatní v následujících ukazatelích: počet účastníků se sportovců, počet návštěvníků, rozsáhlost televizního vysílání, sledování dané události na internetu či v tiskovinách a ekonomická výnosnost.

hodnocením pořádající země. Stejného názoru jsou i Feizabadi et al. (2015: 188), jež považují masivní sportovní události jako zdroj významné mezinárodní pozornosti, kde stát může efektivně tvarovat svou značku.

Zákravský (2016: 26) na druhou stranu tvrdí, že negativní hodnocení (kontroverzní průběh) dané masivní sportovní události vede k negativnímu hodnocení pořádající země. Podobný poznatek nabízí i Grix (2013: 18) tvrdící, že tížený účinek (zlepšení image) se nemusí dostavit. Dále se touto problematikou zabývá Cha (2009: 1597–1598), který rovněž zdůrazňuje, že pořádání této události může přinést i ne zcela vítanou pozornost. Konkrétně se jedná o zkoumání státních politických a sociálních problémů.

ČLR se již snažila využít výše zmíněná pozitiva během pořádání LOH 2008 v Pekingu. Podle Marrayho a Pigmana (2013: 1103) ČLR chtěla pořádáním LOH 2008 v Pekingu ukázat světu, že je vyspělou, moderní a ekonomicky úspěšnou zemí. Obdobně popisují pořádání LOH 2008 v Pekingu Feizabadi et al. (2015: 188). Dle jejich názoru se ČLR snažila představit svou ekonomiku, kulturu a národ mezinárodnímu společenství. Dále Cornelissen (2010: 3015–3016) například interpretuje slogan LOH 2008 v Pekingu *Jedny hry, jeden svět* jako snahu o kulturní integraci ČLR v mezinárodním prostředí. Avšak současně, jak již bylo zmíněno, pořádání LOH 2008 v Pekingu přitáhlo pozornost na lidskoprávní problematiku, zejména v Tibetu.

Situaci ZOH 2022 v Pekingu interpretují obdobně. ČLR jednoznačně ukázala svou ekonomickou sílu a úspěšnost tím, když Peking jako první město v novodobé olympijské historii dokázal uspořádat jak letní, tak i zimní olympijské hry. Na druhou stranu ZOH 2022 v Pekingu, jak bude v následujících částech této bakalářské práce detailně pospáno, byly značně politicky kontroverzní, jelikož byly zatíženy diplomatickým bojkotem velkého počtu západních demokratických zemí kvůli porušování lidských práv.

1. 2. 2 Bojkoty

Pojem bojkot (sportovních událostí) se v této bakalářské práci objeví ještě nespočetněkrát, jelikož politická diskuze ohledně ZOH 2022 v Pekingu se koncentrovala právě v tomto pojmu. Z toho důvodu je nutné tento pojem objasnit a uvést dva nejvýznamnější příklady, na které i samotní politici a další aktéři často upozorňovali.

Arnaud (1998: 11) považuje bojkot za jeden z nástrojů, jakým lze přesunout soupeření mezi státy do prostředí sportu. Cílem bojkotu by mělo být vytvořit nátlak na daný stát v určité oblasti. Feizabadi et al. (2015: 191) označují bojkot jako nástroj sankce či izolace. Zákravský (2016: 18–19) považuje bojkoty sportovních událostí za netradiční nástroj sportovní diplomacie. Netradičnost spočívá v tom, že zmíněné bojkotování pravděpodobně nepovede ke zlepšení pohledu mezinárodní veřejnosti na bojkotující stát.

Pro tuto bakalářskou práci je nutné rozdělit bojkoty na dva druhy. Zaprvé se jedná o tzv. kompletní bojkoty a zadruhé o tzv. diplomatické bojkoty. Kompletní bojkoty znamenají, že stát se dané sportovní události zcela nezúčastní. Příklady těchto kompletních bojkotů jsou: bojkot Letních olympijských her 1976 v Montrealu 32 zeměmi kvůli turné novozélandského ragbyového týmu All Blacks po apartheidské Jihoafrické republice (Veitch 1980: 8), bojkot Letních olympijských her 1980 v Moskvě (dále jen LOH 1980 v Moskvě) 65 zeměmi v čele se USA (White 2022: 1; Kennedy 2021) a navazující bojkot Letních olympijských her 1984 v Los Angeles (dále jen LOH 1984 v LA) Sovětského svazu a jeho 16 spojenců (Guttmann 1988: 564; 567).

Diplomatické bojkoty znamenají, že sportovci se sportovní události zúčastní jako obvykle. Naopak události se nezúčastní diplomatictí zástupci daného státu. Právě ZOH 2022 v Pekingu jsou jasným příkladem diplomatického bojkotu.

Jak bude v průběhu této bakalářské práci ukázáno, někteří politici se obraceli zejména na zmíněné bojkoty z 80. let minulého století. Je tedy nutné tyto dvě události blíže představit.

Bojkot LOH 1980 v Moskvě byl vyhlášen ze strany USA kvůli sovětské invazi do Afghánistánu z roku 1979. Cílem bojkotu bylo vynutit stáhnutí sovětských vojsk z Afghánistánu (White 2022: 7). Cíl bojkotu lze jen velmi obtížně považovat za dosažený, jelikož Sovětský svaz se stáhnul z Afghánistánu až roku 1989. Tento bojkot je mnohými kritizován, jelikož měl jen velmi malé účinky. Současně lze zpozorovat názor, že tehdejší americký prezident Jimmy Carter uskutečnil zmíněný krok kvůli prezidentským volbám, jež se konaly téhož roku (White 2022: 4).

Bojkot LOH 1984 v LA byl vyhlášen Sovětským svazem z důvodu dle jeho slov nepřátelské antisovětské nálady v USA (Guttmann 1988: 564). Přestože mnohými je jako reálný hlavní důvod považována pouhá reciprocita za bojkot LOH 1980 v Moskvě, Robert S. Eldeman (2014) upozorňuje ve svém odborném článku, že celková situace byla výrazně složitější a skutečně existovalo potenciální nebezpečí pro sovětské sportovce.

V diskuzi ohledně bojkotování ZOH 2022 v Peking, která bude představena, se často objevoval odkaz na mizivý efekt těchto dvou popsáných bojkotů. Současně se objevoval odkaz na fakt, že skutečnou obětí těchto bojkotů byli sportovci. Z toho důvodu by bylo chybné vyhlásit kompletní bojkot ZOH 2022 v Peking. Stejného názoru je i Guttmann (1998: 561), který tvrdí, že zmíněné bojkoty zasáhly nejvíce samotné sportovce, kteří kvůli politickým záležitostem přišli o šanci splnit si své sportovní sny.

1. 2. 3 Sportswashing

Emily Shelley (2022) označuje rok 2022 jako rok *sportswashingu*. Toto označení použila z důvodu, že se toho roku konaly dvě kontroverzní sportovní události: ZOH 2022 v Peking a Mistroství světa ve fotbale 2022 v Kataru. Obě události obsahovaly právě zmíněný *sportswashing*.

Sportswashing dle popisu Amnesty International (2021) představuje nástroj státu prostřednictvím sportu upozadit své problémy v nedodržování lidských práv. *Sportswashing* dle nich lze uskutečnit například skrze pořádání sportovních

událostí anebo investování do sportovních klubů. Obdobně *sportswashingu* rozumí i Kyle Fruh et al. (2022: 2–4), kteří jej popisují jako využívání sportu k odlákání pozornosti od porušování určitých morálních hodnot. Opět *sportswashing* se dle jejich názoru uskutečňuje pořádáním sportovních událostí či vlastněním sportovního klubu. Dle Shelley (2022) se ČLR pomocí ZOH 2022 v Pekingu se snažila upozadit utlačování ujgurské menšiny v ČLR.

2. Diskuze ohledně bojkotování ZOH 2022 v Pekingu

Po teoretickém úvodu se tato bakalářská práce přesouvá ke svému jádru, kterým je politická diskuze ohledně ZOH 2022 v Pekingu. Politická diskuze se koncentrovala zejména v debatě ohledně formy bojkotování těchto her. V rámci této kapitoly bude zmapována politická diskuze v jednotlivých státech ohledně bojkotování a velmi zjednodušeně popsán kontext vztahů mezi ČLR a daným státem.

Nicméně státy nebyly jedinými diskutujícími ohledně bojkotování ZOH 2022 v Pekingu. Příkladem může být výzva akademiků, kteří požadovali kompletní bojkotování ZOH 2022 v Pekingu kvůli porušování lidských práv v ČLR, zejména ujgurského obyvatelstva (viz Macintosh et al. 2021). Současně politická diskuze probíhala také v oblasti lidsko-právních organizací (Maizland 2021). Konkrétně se jednalo například o organizaci Human Rights Watch (2022), která získala podpis 243 nevládních organizací pro výzvu požadující uvalení diplomatického bojkotu na ZOH 2022 v Pekingu ze strany států.

Ale jak již bylo zmíněno, pozornost bude věnována politické diskuzi v jednotlivých státech. Z toho důvodu nebude podrobněji mapována diskuze v akademickém prostředí anebo v rámci nevládních organizací. Současně nebude analyzována diskuze v samotné Evropské unii, jelikož se jako celek nedomluvila na společném postupu vůči ZOH 2022 v Pekingu (Plevák 2022) a samotná debata probíhala převážně na úrovni jednotlivých států. Státy se ohledně bojkotování ZOH 2022 v Pekingu rozdělily do 3 skupin:

1. Státy, které přistoupily k diplomatickému bojkotu kvůli porušování lidských práv Ujgurů v ČLR⁸;
2. státy, které nevyslaly ústavní činitele, ale neuvedly jako hlavní důvod porušování lidských práv a nepřipojily se tímto výslovně k diplomatickému bojkotu a
3. státy, které vyslaly své diplomatické představitele na ZOH 2022 v Pekingu

Do první skupiny patřily tyto státy: Australské společenství, Belgické království, Česká republika, Dánské království, Estonská republika, Kanada, Litevská republika, Spojené království Velké Británie a Severního Irska a USA.

Druhá skupina byla zastoupena těmito státy: Indická republika, Lotyšská republika, Nizozemské království, Norské království, Nový Zéland, Rakouská republika, Slovenská republika, Slovinská republika, Spolková republika Německo, Švédské království a Švýcarská konfederace.

Zvláštním příkladem bylo Japonsko, které ohlásilo nevyslání žádného vysoce postaveného politika na ZOH 2022 v Pekingu, ale vyslalo do Pekingu členy Japonského olympijského výboru. Problém se nacházel v tom, že jedním z členů byl japonský zákonodárce (Westendarp 2022; BBC 2022a). Nicméně Japonsko bude analyzováno v rámci druhé skupiny.

Třetí skupina se skládala z těchto států: Argentinská republika, Egyptská arabská republika, Ekvádorská republika, Finská republika, Francouzská republika, Italská republika, Stát Katar, Pákistánská islámská republika, Polská republika, Ruská federace, Království Saudská Arábie, Spojené arabské emiráty, středoasijské republiky a Syrská arabská republika. V rámci této skupiny nebudou zkoumány státy, které měly absenci dostatečné demokratické debaty anebo byla debata marginální. Avšak nelze opomenout roli a postoje Ruské federace.

⁸ K masivnímu porušování lidských práv Ujgurů dle Amnesty International (2022: 126) dochází v Sin-ťiang, kde jsou vládou ČLR utlačováni muslimští Ujgurové. Mezi lidská práva, které jsou zde porušována, patří: právo na svobodu pohybu, názoru, náboženství a rovné zacházení. Human Rights Watch (nedatováno) tvrdí, že Ujgurové jsou v ČLR obětmi mučení, sexuálního násilí a rozdělování rodin. Dokonce i řada států označila tuto situaci za genocidu. Jedná se například o Spojené království Velké Británie a Severního Irska a USA (BBC 2022b).

Nyní bude následovat pět podkapitol. První tři podkapitoly budou odpovídat třem představeným skupinám států. Podkapitoly se budou věnovat zmíněným diskuzím ve vybraných jednotlivých státech. Pořadí států bude podle abecedy. Čtvrtá podkapitola bude mapovat vyjádření ČLR vůči diplomatickým bojkotům ZOH 2022 v Pekingu. Pátá podkapitola se bude zabývat postoji MOV vůči diplomatickým bojkotům ZOH 2022 v Pekingu.

2. 1 Státy, které přistoupily k diplomatickému bojkotu ZOH 2022 v Pekingu kvůli porušování lidských práv Ujgurů v Čínské lidové republice

V rámci této podkapitoly bude zmapována politická diskuze ve státech, které uskutečnily diplomatické bojkoty ZOH 2022 v Pekingu, a to v tomto abecedním pořadí: Australský svaz, Česká republika, Dánské království, Kanada, Litevská republika, Spojené Království Velké Británie a Severního Irska a USA.

2. 1. 1 Australský svaz

Australská svaz (dále jen Austrálie) se jako jedna z prvních zemí přidala k diplomatickému bojkotu ZOH 2022 v Pekingu na začátku prosince roku 2021. Tehdejší australský premiér Scott Morrison z Liberální strany uvedl jako důvod porušování lidských práv Ujgurů a omezování australského importu ze strany ČLR (BBC 2021b; Al Jazeera 2021b; Dziedzic – Worthington 2021).

Australské připojení k diplomatickému bojkotu nastalo v době, kdy Austrálie měla rozbouřené vztahy s ČLR. Austrálie například zakázala technologie pocházející z 5G sítě Huawei; požadovala, aby byl nezávisle prozkoumán původ onemocnění COVID-19 a neopominutelná rovněž je akvizice nukleárních ponorek v rámci paktu AUKUS⁹ (Al Jazeera 2021b).

V Austrálii panovala ve většině shoda na vyhlášení diplomatického bojkotu ZOH 2022 v Pekingu. Jasným důkazem byla explicitně vyřčená podpora pro tento krok ze strany v tu dobu opoziční Labouristické strany. Tehdejší stínová

⁹ Jednalo se o multilaterální smlouvu mezi Austrálií, USA a Spojeným království Velké Británie a Severního Irska. Akvizice zmíněných ponorek byla velmi pravděpodobně za účelem posílení schopnosti Austrálie čelit působení ČLR v indo-pacifickém regionu. ČLR označila tuto akvizici za destabilizaci mírových podmínek v regionu a eskalaci ve zbrojení (Al Jazeera 2021a).

ministryně zahraničních Penny Wong prohlásila, že Labouristická strana podporuje rozhodnutí vlády (Dziedzic – Worthington 2021; Wong 2021). Diplomatický bojkot taktéž podporovala Strana zelených, a to již od poloviny roku 2021 (McHugh 2021).

Avšak do doby vyhlášení samotného diplomatického bojkotu ZOH 2022 v Pekingu nepanovala absolutní shoda nad formou bojkotu. Objevovaly se názory volající po kompletním bojkotu, diplomatickém bojkotu a rovněž názory odmítající jakoukoliv formu bojkotu ZOH 2022 v Pekingu. V porovnání s většinou příkladů, jenž tato bakalářská práce nabízí, se jednalo o velmi bujarou debatu.

První bude představen názor volající po kompletním bojkotu ZOH 2022 v Pekingu. V této oblasti byl nejvýraznější nezávislý australský senátor Rex Patrick. Patrick společně se senátkou Jacqui Lambie již v roce 2020 požadovali po australské vládě a Australském olympijském výboru (dále jen AOV) bojkotování ZOH 2022 v Pekingu (Citowicki 2020a; Holmes 2020a). Jejich návrh byl zamítnut australským Senátem (Citowicki 2020b). Senátor Patrick požadoval kompletní bojkot zejména z důvodů utlačování Ujgurů v ČLR, potlačování svobody v Hongkongu (Sky News 2021; The Guardian 2020) a rovněž se obával o bezpečí australských sportovců a novinářů na ZOH 2022 v Pekingu (Greene 2020). Patrick dokonce neúspěšně usiloval o odebrání autonomie AOV za cílem vynutit neúčast australských sportovců na ZOH 2022 v Pekingu (Holmes 2020b, McHugh 2021). Dále upozorňoval na to, že ČLR využije ZOH 2022 v Pekingu k posílení svého postavení v mezinárodním systému a upozadění utlačování ujgurské menšiny (Holmes 2020a; Sky News 2021).

Následující odstavce budou věnovány názorům, které požadovaly australský diplomatický bojkot ZOH 2022 v Pekingu. Na pomyslné hraně mezi diplomatickým bojkotem a kompletním bojkotem se nacházel liberální senátor Eric Abetz, který tvrdil, že diplomatický bojkot je minimum, co by Austrálie mohla uskutečnit (McHugh 2021). Prostřednictvím svých vyjádření však vytvářel tlak na australské sportovce, aby se nezúčastnili ZOH 2022 v Pekingu. Konkrétně se jednalo o jeho prohlášení, že sportovci by svou účastí legitimizovali čínský

diktátorský režim (McHugh 2021). Následně však senátor Abetz bojoval zejména za diplomatický bojkot ZOH 2022, když požadoval tento typ bojkotu kvůli porušování lidských práv v ČLR, potlačování demokracie v Hongkongu a taktéž například militarizování Jihočínského moře (Clarke 2021; Greene 2020). Senátor Abetz se rovněž vyjádřil kriticky vůči MOV z důvodu, že udělil ČLR olympijské hry. Označil jejich chování za pokrytecké, respektive kritizoval, že MOV podporuje lidská práva, ale přidělí pořádání olympijských her ČLR (Li 2021).

Proti kompletnímu bojkotu se vymezovala nezávislá členka australského parlamentu Zali Steggall. Steggall je historicky první australskou olympioničkou, jež získala medaili na zimních olympijských hrách v individuální soutěži (Holmes 2020a). Pravděpodobně z toho důvodu zastávala názor, že by sportovci neměli být součástí bojkotování ZOH 2022 v Pekingu (Holmes 2020a; McHugh 2021; Greene 2020). Naopak vyzývala k diplomatickému řešení (Holmes 2020a).

Ve stejném smyslu oponoval kompletnímu bojkotu předseda Labouristické strany Wayne Swan. Odkazoval na neúspěšnost kompletního bojkotu LOH 1980 v Moskvě. Bojkot dle jeho názoru nedosáhl vytyčeného cíle (Ransley – Burke 2021; 9News 2021).

Neopominutelná byla výzva šesti členů australského parlamentu směřována tehdejšímu australskému premiérovi Scottu Morrisonovi a ministru sportu Richardu Colbeckovi. Výzva požadovala přijetí diplomatického bojkotu ZOH 2022 v Pekingu. Většinu autorů této výzvy tvořili senátoři z vládnoucí Liberální strany (Clarke 2021).

Jak již bylo zmíněno, diplomatický bojkot byl podporován i ze strany opoziční Labouristické strany. Těsně před oficiálním vyhlášením diplomatického bojkotu ZOH 2022 v Pekingu Wong nabídla vládě spolupráci v provedení diplomatického bojkotu. Wong považovala jako vysoce znepokojující zřízení

čínské tenisové hráčky Pcheng Šuaj¹⁰ v ohledu na bezpečnost australské olympijské výpravy (Galloway 2021; Ransley – Burke 2021).

V australské debatě se rovněž objevovaly názory odmítající jakýkoliv bojkot ZOH 2022 v Pekingu. Proti jakémukoliv typu bojkotu se vymezoval člen parlamentu za vládnoucí Liberální stranu Dave Sharma. Sharma tvrdil, že bojkot ZOH 2022 v Pekingu by vedl k výraznému oddálení mezi západním světem a ČLR (Bagshaw 2020). Poté, co USA vyhlásily diplomatický bojkot, Sharma požadoval, aby se Austrálie nepřipojovala. Podle něj by se totiž neměl sport kombinovat s politikou. Naopak vnímal olympiádu jako příležitost k navýšení diplomatických kontaktů mezi Austrálií a ČLR (Sky News Australia 2021).

Senátor za vládnoucí Liberální stranu Gerard Rennick se také postavil proti diplomatickému bojkotu ZOH 2022 v Pekingu. Dle jeho názoru by se Austrálie měla naopak pokusit zlepšit diplomatické vztahy s ČLR. Rovněž zastával přesvědčení, že by se sport a politika neměly míchat (Clarke 2021; The Australian 2021a).

Dále možnost diplomatického bojkotu ZOH 2022 v Pekingu kritizoval labouristický člen parlamentu Joel Fitzgibbon, který označil diplomatický bojkot za nemoudrý a kontraproduktivní. Dle jeho názoru se proti porušování lidských práv bojuje budováním *soft power* nikoliv diplomatickým bojkotováním olympijských her (Clarke 2021). Taktéž tvrdil, že čínské lidskoprávní problémy nelze vyřešit utnutím komunikace s ČLR (The Australian 2021b).

Je nezbytné zmínit postoj AOV. Prezident AOV John Coates se vymezil vůči zmíněným požadavkům senátora Patricka. Zejména kritizoval návrh odebrat AOV autonomii. Dle něj by takováto situace mohla vést k tomu, že by MOV přestal AOV uznávat (Holmes 2020b). AOV odmítal, aby se případný bojkot týkal sportovců. Zdůrazňoval nestrannost sportu, zejména během olympijských her

¹⁰ Čínská tenistka Pcheng Šuaj ke konci roku 2021 obvinila bývalého čínského vicepremiéra ze sexuálního napadení. Toto obvinění proběhlo na sociálních sítích. Obvinění bylo ze sociálních sítí staženo a tenistka zmizela z veřejného života. Šuaj se následně vrátila zpět do veřejného života, ale již tvrdila, že veškeré její výroky byly nepochopeny (Clarey – Rothenberg 2022; Wang – Song 2022).

(Greene 2020). Z počátku Coates rovněž vyjádřil nesouhlas i s diplomatickým bojkotem, nicméně po vyhlášení diplomatického bojkotu Austrálií tento krok vlády podporoval. Jediným jeho požadavkem bylo zajištění bezpečnosti australských olympioniků v Pekingu (BBC 2021b; Ransley – Burke 2021).

2. 1. 2 Česká republika

Česká republika (dále jen ČR) se přidala k diplomatickému bojkotu ZOH 2022 v Pekingu relativně pozdě, respektive až na konci ledna roku 2022. Toto rozhodnutí bylo oznámeno českým premiérem Petrem Fialou (ODS) po jeho jednání s předsedou Českého olympijského výboru (dále jen ČOV) Jiřím Kejvalem (Jadrný 2022). Český příklad byl komplikovaný tím, že čistá podoba diplomatického bojkotu byla narušena účastí českého velvyslance v ČLR Vladimíra Tomšíka na zahajujícím ceremoniálu ZOH 2022 v Pekingu (Aktuálně 2022).

Stejně jako Austrálie, tak i ČR měla v době vyhlášení diplomatického bojkotu s ČLR nedobré vztahy: Očekávané čínské investice do ČR nedorazily; Praha vypověděla sesterskou smlouvu s Pekingem z důvodu, že obsahovala zmínku o uznání politiky jedné Číny; dále česko-čínské vztahy výrazně degradovaly diplomatickou cestou předsedy Senátu Miloše Vystrčila na Tchaj-wan; rovněž důležitým faktorem ochladnutí vzájemných vztahů bylo v tu dobu čerstvé nastoupení nové vlády Petra Fialy, která byla výrazněji prozápadní než vlády předchozí (Břešťan 2021; Koutník 2020; Koutník 2022).

V prostředí ČR se nedeбатovalo o možnosti vyhlášení kompletního bojkotu ZOH 2022 v Pekingu. Na světové poměry obsáhlejší diskuze se rozdělila pouze do dvou skupin: skupina podporující diplomatický bojkot a skupina vymezující se vůči diplomatickému bojkotu. V následujících odstavcích budou tyto dvě skupiny představeny.

Podpora diplomatického bojkotu ZOH 2022 v Pekingu byla jako první vyjádřena usnesením Senátu, které bylo přijato v polovině roku 2021. Obsahem usnesení byla výzva oficiálním představitelům ČR, aby svou účastí na ZOH 2022

v Pekingu neposkytovali legitimizaci čínskému diskriminačnímu režimu, respektive legitimizaci porušování lidských práv v ČLR (Kopecký 2021a; Kopecký 2021b).

Dále v Senátu získal diplomatický bojkot podporu od jeho předsedy Miloše Vystrčila a místopředsedy Jiřího Oberfalzera (oba ODS). Vystrčil označil účast českých představitelů na ZOH 2022 v Pekingu za nevhodnou propagaci olympijských her v zemi, kde dochází k porušování lidských práv (Kačmár 2021). Oberfalzer kritizoval rozhodnutí MOV o udělení olympijských her ČLR. Přirovnal ZOH 2022 v Pekingu k LOH 1980 v Moskvě a Letním olympijským hrám 1936 v nacistickém Berlíně. Podle jeho názoru tyto olympijské hry sdílely propagaci místního režimu a odlákání pozornosti od utlačování obyvatel (Rambousková 2022).

Diplomatický bojkot byl rovněž podporován v Poslanecké sněmovně. Zde se výhradně jednalo o podporu vládních stran. Předsedkyně Poslanecké sněmovny Markéta Pekarová Adamová z TOP 09 považovala diplomatický bojkot za správný kvůli porušování lidských práv v ČLR a problematice Hongkongu a Tchaj-wanu. Pekarová Adamová se naopak vymezovala vůči kompletnímu bojkotu, jelikož dle jejího přesvědčení by sportovci neměli být trestáni za tyto problémy (Kačmár 2021; Kopecký 2021b).

Poslanec Ondřej Kolář rovněž z TOP 09 také podporoval diplomatický bojkot, ale kritizoval dobu jeho přijetí. Dle jeho názoru měla česká vláda rozhodnout o přijetí diplomatického bojkotu hned na začátku svého funkčního období, čímž by vyjádřila svůj jasný postoj. V tomto ohledu kritizoval nečinnost ministra zahraničních věcí ČR Jana Lipavského z Pirátské strany (Deník N 2022).

Poslanec Jakub Janda za ODS, jenž byl českým olympionikem ve skoku na lyžích, podporoval diplomatický bojkot ZOH 2022 v Pekingu. Ze své vlastní zkušenosti vyjádřil pochopení nad účastí sportovců, jelikož je nelze vinit za to, kde se olympijské hry odehrávají (Kačmár 2021).

Obdobně lze v obou komorách Parlamentu ČR nalézt názory, které oponovaly diplomatickému bojkotu ZOH 2022 v Pekingu. V rámci Senátu se jedná například o lidovce Jiřího Čunka. Čunek zpochybnil zmíněné usnesení Senátu, jelikož dle něj by diplomatický bojkot měl smysl pouze tehdy, pokud by se ČR dokázala domluvit na společném postupu s vícero zeměmi (Kopecký 2021a).

Negativně se vymezil vůči myšlence českého diplomatického bojkotu senátor z klubu senátoru STAN Michael Canov, který zastával názor, že politici by se měli zúčastnit ZOH 2022 v Pekingu a nabídnou tak politickou podporu českým sportovcům (Kopecký 2021a). Canov dále *defacto* obhajoval čínské pořádání ZOH 2022 v Pekingu, když tvrdil, že ČLR nemůže za to, že se olympijské hry budou konat v její zemi. Naopak v tomto ohledu kritizoval rozhodnutí MOV přidělit olympijské hry právě ČLR (Kuklová 2021).

V Poslanecké sněmovně byl nejvýrazněji proti diplomatickému bojkotu ZOH 2022 v Pekingu předseda opoziční SPD Tomio Okamura. Okamura se vymezil proti kompletnímu bojkotu, ale rovněž vůči diplomatickému bojkotu, který označil za zneužití myšlenky olympijských her za účelem dosažení politických cílů (Okamura 2022; Kačmár 2021). Okamura se dále nechal slyšet, že by jel české sportovce podpořit nezávislé na tom, kde by se olympijské hry konaly (Kačmár 2021).

Ke kritice diplomatického bojkotu se také přidal tehdejší český prezident Miloš Zeman. Zeman ve zdravici českým olympionikům vyjádřil nesouhlas s diplomatickým bojkotem ZOH 2022. Dle něj se jednalo o politické zneužití olympijské myšlenky. V tomto ohledu přirovnal diplomatické bojkoty ZOH 2022 v Pekingu k mírnější verzi bojkotů LOH 1980 v Moskvě a LOH 1984 v LA (EuroZprávy 2022; Rambousková 2022). Zeman dále prohlásil, že nebýt jeho nedobrého zdravotního stavu, zúčastnil by se ZOH 2022 v Pekingu osobně (Aktuálně 2022).

Obdobný střet názorů se odehrál na úrovni dvou českých europoslankyň. Jmenovitě se jednalo o Markétu Gregorovou za Pirátskou stranu a Kateřinu Konečnou za KSČM. Gregorová podporovala český diplomatický bojkot ZOH 2022 v Pekingu z důvodů porušování lidských práv a existenci koncentračních táborů¹¹ v ČLR (Deník N 2022). Chování ČLR označila za genocidu (Koubová – Brezovská 2021). Konečná (2021) označila bojkoty ZOH 2022 v Pekingu za zneužití olympiády k politickým účelům a zpochybnila, že by důvodem diplomatického bojkotu byla skutečně lidskoprávní problematika v ČLR. Podrobněji Konečná v iRozhlasu řekla: „Netvrdím, že nejsou v Číně porušována lidská práva, ale tvrdím, že jsou stejně tak porušována v řadě jiných zemí, kde se olympiáda konala a k žádným bojkotům tam nedošlo“ (Konečná cit. dle Koubová – Brezovská 2021). Dále doplnila, že determinantem celé situace jsou peníze (Konečná 2021).

Neopominutelné bylo vyjádření podpory ZOH 2022 v Pekingu ze strany českého velvyslance v ČLR Vladimíra Tomšíka. Tomšík tvrdil, že podporu vyjádřil na přání tehdejšího prezidenta Zemana. V reakci ministr zahraničních věcí Lipavský vyzval velvyslance, aby se obdobných vyjádření zdržel (Jadrný 2022; iRozhlas 2022; Deník N 2022).

Svůj postoj k bojkotům ZOH 2022 v Pekingu nabídl i ČOV, který již v říjnu roku 2021 vydal prohlášení obsahující informaci, že se nepřipojí k jakékoliv formě bojkotu ZOH 2022 v Pekingu. Prohlášení obsahuje uvědomení, že sport není apolitický, ale z jejich strany bude zastávána neutralita vůči sportu. Bojkoty byly označeny za politický nástroj, který náleží politikům a diplomatům nikoliv sportovcům (Žehanová 2021).

¹¹ Amnesty International (2022: 126-127) tyto tábory označuje jako tzv. vzdělávací tábory, kam jsou umístováni muslimští Ujgurové, kde jsou ČLR indoktrinováni/převychováni. Mají zde být umístováni také ujgurské děti, kterým je zakázáno komunikovat ve svém rodném jazyce. Rovněž je dětem zakázáno komunikovat se svou rodinou. Údajně zde také dochází ke znásilňování žen.

2. 1. 3 Dánské království

Dánské království (dále jen Dánsko) se také přidalo k diplomatickému bojkotu kvůli porušování lidských práv v ČLR. Obdobně jako v českém případě se jednalo o pozdější rozhodnutí, které bylo oznámeno dánským ministrem zahraničních věcí Jeppem Kofodem v polovině ledna roku 2022. Kofod ve svém prohlášení zároveň vyjádřil podporu dánským sportovcům (Gronholt-Pedersen 2022, Lloyd 2022, Kim 2022).

Dánský případ byl odlišný v tom, že na západní poměry mělo Dánsko relativně dobré vztahy s ČLR. Jasným důkazem bylo pochvalování si vzájemných ekonomických vztahů mezi ministry zahraničních věcí ČLR a Dánska z počátku roku 2021. Oba ministři popsali čínsko-dánské vztahy jako: „velký, plodný strom se silným kořenem“¹² (Fan 2021). Dobré bilaterální vztahy byly jedním z důvodů, proč se Dánsko tak dlouho zdráhalo vyhlásit diplomatický bojkot (Szumski 2022). Nicméně je rovněž nutné dodat, že vztahy mezi Dánskem (potažmo všemi severskými zeměmi) a ČLR se kontinuálně zhoršovaly. Zejména se jednalo o oblasti investic, bezpečnosti a lidských práv (Forsby 2022).

Pravděpodobně i kvůli zmíněným vztahům nebyla dánská debata o bojkotování ZOH 2022 v Pekingu tak výrazná jako v jiných případech. Jak bude popsáno níže, debata byla spíše o tlaku opozičních stran na vládu, aby k diplomatickému bojkotu přistoupila.

Prvně se dánští politici výrazněji vyjádřili k možnosti diplomatického bojkotu ZOH 2022 v Pekingu po jeho vyhlášení ze strany USA. Odborník Dánské lidové strany na zahraniční politiku Søren Espersen byl otevřeně pro diplomatickou formu bojkotu ZOH 2022. Stejného názoru byl rovněž odborník Liberální strany na zahraniční politiku Michael Aastrup Jensen, jenž požadoval dánské následování kroků USA.¹³ Dle něj se Dánsko mělo politicky distancovat od čínských aktivit v Hongkongu. Mluvčí Socialistické lidové strany Karsten

¹² V originálu: „a big, fruitful tree with strong root“ (Fan 2021).

¹³ Podrobněji viz podkapitola 2.1.7 Spojené státy americké.

Hønge vyjádřil jménem své strany podporu diplomatickému bojkotu. Kritiku, že by se sport neměl míchat s politikou, označil za naivní, jelikož samotná ČLR propojuje sport a politiku (Møller 2021).

Tlak dánské opozice na vyhlášení diplomatického bojkotu ZOH 2022 v Pekingu narůstal. Ale například dánská ministryně kultury Ane Halsboe Jørgensen a dánský ministr zahraničních věcí Jeppe Kofod se stále odmítali vyjádřit k dotazům ohledně diplomatického bojkotu ZOH 2022 (Møller 2022a; Szumski 2022). Nepochopení nad tím, proč se dánská vláda stále nerozhodla, vyjádřil již zmíněný Jensen. Dle jeho názoru by Dánsko mělo jednoznačně upřednostnit spolupráci se svými západními spojenci, kteří se již přihlásili k diplomatickému bojkotu. Neobával se, že by případný dánský diplomatický bojkot ZOH 2022 v Pekingu ohrozil čínsko-dánské vztahy (Møller 2022a). Nakonec se však názory podporující diplomatický bojkot objevily i ve vládnoucí koalici, konkrétně v Socialistické lidové straně (Szumski 2022). Následně došlo k vyhlášení diplomatického bojkotu ZOH 2022 v Pekingu.

2. 1. 4 Kanada

Kanada byla jednou z prvních zemí, která se přidala k diplomatickému bojkotování ZOH 2022 v Pekingu. Stalo se tak na začátku prosince roku 2021, když kanadský premiér Justin Trudeau z Liberální strany oznámil, že Kanada nevyšle žádné vládní představitele na ZOH 2022 v Pekingu. Důvodem rozhodnutí bylo nedodržování lidských práv v ČLR (Tasker 2021, Connolly 2021).

Čínsko-kanadské vztahy byly významně narušeny zadržením bývalého kanadského diplomata Michaela Kovriga a kanadského podnikatele Michaela Sparova ČLR. Údajně se mělo jednat o čínskou odplatu za zatčení manažerky čínské společnosti Huawei ze strany Kanady v roce 2018. Nicméně oba Kanad'ané byli nakonec propuštěni (Tasker 2021; Jones 2021). Podstatné také je, že kanadská dolní sněmovna parlamentu přijala usnesení označující čínské utlačování Ujgurů za genocidu (Tasker 2021; Jones 2021).

Debata v Kanadě přinášela radikálnější názory než v doposud popsaných příkladech. Mimo skupiny požadující kompletní nebo diplomatický bojkot ZOH 2022 v Pekingu se v Kanadě objevila početná skupina požadující odebrání ZOH 2022 Pekingu. Naopak zde byla absence názorového proudu vymezujícího se proti bojkotování ZOH 2022 v Pekingu.

Jako první bude představena skupina požadující odebrání ZOH 2022 Pekingu. kanadská dolní komora v únoru roku 2021 vyzvala vládu usnesením¹⁴, aby vytvořila nátlak na MOV a přesvědčila jej k odebrání ZOH 2022 Pekingu. Souhlasně pro toto usnesení hlasovalo 266 z 338 členů dolní komory. Pro návrh hlasovali jak opoziční konzervativci, tak i vládní liberálové. Většina členů kabinetu se zdržela hlasování (Jones 2021; CBC 2021a; NATO Association of Canada 2021).

Mezi zastánce odebrání ZOH 2022 v Pekingu patřili také lídr opoziční Konzervativní strany Erin O'Toole a lídryně Strany zelených Annamie Paul (Nixon 2021; Alhmidi 2021; Tasker 2021). Paul dokonce navrhla, že ZOH 2022 by se mohly odehrávat v Kanadě, jelikož dle ní Kanada měla potřebnou infrastrukturu k jejich pořádání (Alhmidi 2021; Nixon 2021).

V kanadském případě se také objevoval požadavek na kompletní bojkotování ZOH 2022 v Pekingu. Výrazným zastáncem tohoto typu bojkotu byl separatistický *Bloc Québécois*. Jeho členové tvrdili, že přežití určitého národa a kultury je důležitější než případné zklamání sportovců. Dále doplnili, že jejich názor by mohl být změněn pouze povolením přístupu vyšetřovatelů do Sint'iangu (Ballingall 2021).

Kompletnímu bojkotu byl původně nakloněný i O'Toole, jenž tvrdil, že pokud MOV neodebere ZOH 2022 Pekingu, Kanada by měla zvážit kompletní bojkotování těchto her (Gillies 2021). Dalším důvodem byla jeho obava o bezpečnost kanadských sportovců v ČLR (CBC 2021b; Nixon 2021). Nicméně

¹⁴ Jednalo se o součást usnesení, které označovalo čínské utlačování Ujgurů za genocidu (CBC 2021a; Jones 2021).

následně svůj názor změnil a označil kompletní bojkot za nespravedlivý vůči kanadským sportovcům (Tasker 2021; Ballingall 2021). Dále kompletní bojkot z důvodu čínského porušování lidských práv požadoval stínový ministr zahraničních věcí Michael Chong za konzervativce, který k tomuto kroku vyzval vládu. Dle jeho názoru by bez Kanady, která je velmocí v zimních sportech, nemohly být ZOH 2022 v Pekingu úspěšné (Nassar 2021).

Nakonec však v Kanadě většinově převážila podpora diplomatickému bojkotu. Této formě bojkotu vyjádřila podporu Konzervativní strana i přes zmíněné rozporuplné vyjádření jejího předsedy O'Toolea. Nová demokratická strana rovněž vyjádřila podporu diplomatickému bojkotu, i když se její předseda Jagmeet Singh obával o bezpečnost kanadských olympioniků na ZOH 2022 v Pekingu (Ballingall 2021). Silnou podporu diplomatickému bojkotu vyjádřil liberál Adam Van Koeverden, který je bývalým kanadským sportovcem a držitel zlaté olympijské medaile. Jeho prioritou bylo, aby se sportovci her zúčastnili (Connolly 2021).

Důležité je zmínit postoj Kanadského olympijského výboru (dále jen KOV). Jeho předseda David Shoemaker označil případný kompletní bojkot ZOH 2022 v Pekingu za chybu, která nepomůže v boji proti potlačování lidských práv v ČLR. Upozorňoval zejména na neúspěšnost bojkotů LOH 1980 v Moskvě a LOH 1984 v LA. Dále také dodal, že tímto nechce bagatelizovat kontroverze, včetně porušování lidských práv Ujgurů, ke kterým v ČLR dochází (Flanagan 2021; Spencer 2021).

2. 1. 5 Litevská republika

Litevská republika (dále jen Litva) se stala první zemí, která vyhlásila diplomatický bojkot ZOH 2022 v Pekingu. Přistoupení k diplomatickému bojkotu ohlásil litevský prezident 3. prosince 2021. Jako oficiální důvod bylo uvedeno porušování lidských práv ze strany ČLR (ANI 2021b; Shukla 2021; Pavitt 2021).

Pravděpodobně reálným důvodem, proč Litva vyhlásila diplomatický bojkot ZOH 2022 v Pekingu jako první, bylo rapidní zhoršení čínsko-litevských

vztahů v roce 2021. Zhoršení nastalo na základě otevření Tchajwanské reprezentativní kanceláře v Litvě (ANI 2021b; Yee 2022: 11). Problematickým faktorem byl název. Obdobné *defacto* tchajwanské ambasády existují i v jiných zemích, ale používají název tchaj-pejská. Právě přímé uvedení Tchaj-wanu v názvu bylo zřejmě nepřijatelné pro ČLR (Yee 2022: 12–13). ČLR v reakci na otevření této *defacto* tchajwanské ambasády stáhla čínského velvyslance z Vilnius a uvalila celní sankce na litevské společnosti (ANI 2021b). Následně v prosinci 2021 Litva uzavřela svoji ambasádu v ČLR (Pavitt 2021).

Debata o bojkotování ZOH 2022 v Pekingu nebyla podle dostupných informací příliš obsáhlá. Nejvýraznější byla výzva 17 členů litevského parlamentu z vládnoucí koalice, kteří v otevřeném dopisu na začátku listopadu roku 2021 vyzvali vůdčí politiky, sportovní organizace a samotné sportovce, aby bojkotovali ZOH 2022 v Pekingu (LRT 2021a; LRT 2021b). Důvodem tohoto kompletního bojkotu mělo být nedodržování lidských práv v ČLR. Sportovci se dle výzvy neměli stát „loutkami“ v divadle pořádaném autoritativním režimem (LRT 2021a; Baltic News Network 2021).

K možnosti kompletního bojkotu ZOH 2022 v Pekingu se vyjádřila litevská ministryně školství, vědy a sportu Jurgita Šiugždinienė velmi jasně: „Atleti, kteří vyhráli možnost soupeřit s nejlepšími atlety světa na zimní olympiádě, se her zúčastní“¹⁵ (Šiugždinienė cit. dle LRT 2021b). Stejně tak se proti kompletnímu bojkotu ohradil Litevský olympijský výbor. Zdůraznil, že je neférové trestat sportovce za politické důvody (LRT 2021a; Gibson 2021).

Netradiční situace v litevském případě nestala, když 17 dní po vyhlášení diplomatického bojkotu ZOH 2022 v Pekingu byla Litva cílem dezinformačního útoku. V rámci tohoto útoku byla zveřejněna lživá informace, že se litevští sportovci nezúčastní ZOH 2022 v Pekingu. Lživá informace byla zveřejněna prostřednictvím falešného dokumentu pod jménem litevského ministerstva

¹⁵ V originálu: „The athletes who win the right to compete with the world’s best athletes in the Winter Olympics will participate in the games“ (cit. dle LRT 2021b)

zahraničních věcí. Stejně ministerstvo následně tento dokument oficiálně označilo za nepravdivý (Pavitt 2021).

2. 1. 6 Spojené království Velké Británie a Severního Irska

Spojené království Velké Británie a Severního Irska (dále jen Spojené Království) se přidalo k diplomatickému bojkotu ZOH 2022 v Pekingu na začátku prosince roku 2022. Tuto informaci oznámil během interpelací tehdejší britský ministerský předseda Boris Johnson a jako důvod uvedl porušování lidských práv v ČLR (BBC 2021c; Walker 2021; Ingle 2021).

Vztahy mezi ČLR a Spojeným královstvím byly ve znamení úpadku. Počátek zhoršování můžeme nalézt v roce 2020, kdy Johnson odmítl přístup čínské společnosti Huawei k britské 5G mobilní síti a kritizoval čínské zacházení s hongkongskou demokracií (Pickard 2022; Giles 2020). Ke zhoršení vztahů přispělo usnesení dolní komory britského parlamentu, které označilo čínské utlačování Ujgurů za genocidu (BBC 2021a).

Debata ohledně bojkotování ZOH 2022 v Pekingu se ve Spojeném království rozdělila do tří skupin. První skupina uvažovala nad kompletním bojkotem. Druhá skupina podporovala diplomatický bojkot, vůči kterému se vymezovala skupina třetí. Ve stejném pořadí budou nyní názory těchto skupin představeny.

Již v roce 2020 tehdejší britský ministr zahraničních věcí Dominic Raab prohlásil, že nelze vyloučit kompletní bojkot ZOH 2022 v Pekingu. Důvodem byly narůstající důkazy o utlačování ujgurské menšiny (Wintour 2020). Konkrétně prohlásil, že „obecně řečeno, mým instinktem je dělit sport od diplomacie a politiky, ale přichází moment, kdy to není možné“¹⁶ (Raab cit. dle Wintour 2020).

Zástupcem první skupiny byl také liberální demokrat Ed Davay a labourista Chris Bryant, kteří společně vyzvali Britskou olympijskou asociaci (dále jen BOA) k zamyšlení, zdali svou účastí na ZOH 2022 v Pekingu nesdílejí částečnou morální

¹⁶ V originálu: „Generally speaking, my instinct is to separate sport from diplomacy and politics, but there comes a point when it is not possible“ (cit. dle Wintour 2020).

odpovědnost za potlačování lidských práv v ČLR. Dle jejich názoru měla BOA zvážit, zda vyslat britské olympioniky do Pekingů (Ani 2021a; Treapper 2021).

Početnější skupina požadovala diplomatické bojkotování ZOH 2022 v Pekingu. Jasným důkazem bylo přijetí usnesení dolní sněmovnou na základě návrhu konzervativce Tima Loughtona, které vyzývalo vládu k vyhlášení diplomatického bojkotu ZOH 2022 v Pekingu (Loughton 2021a; Loughton 2021b; Inter-Parliamentary Alliance on China 2021).

Podpůrně vůči diplomatickému bojkotu ZOH 2022 v Pekingu se rovněž vyjádřili někteří členové britského kabinetu. Johnson zastával názor, že sportovců by se bojkot týkat neměl, jelikož by to vůči nim bylo necitlivé (Walker 2021; Ingle 2021; Gilholy 2021). Diplomatický bojkot také podporovala tehdejší ministryně zahraničních věcí Liz Truss, jež označila utlačování Ujgurů ze strany ČLR za genocidu (Burke 2021a).

Diplomatický bojkot ZOH 2022 v Pekingu podporovala i opoziční Labouristická strana. Ta zastávala názor, že by sportovci neměli být trestáni kompletním bojkotem. Jmenovitě labouristická stínová ministryně zahraničních věcí Lisa Nandy otevřeně podpořila usnesení dolní sněmovny vyzývající k diplomatickému bojkotování ZOH 2022 v Pekingu. Negativně se vyjádřila vůči myšlence, že by se ZOH 2022 v Pekingu měli účastnit členové vlády, či dokonce královská rodina (The Labour party 2021b). Diplomatický bojkot rovněž podporoval stínový ministr pro digitalizaci, kulturu, media a sport Jo Stevens, který společně s Nandy tvrdil, že od požadavku diplomatického bojkotu ZOH 2022 v Pekingu by bylo možné odstoupit, pouze pokud by byl výzkumné skupině OSN umožněn přístup do Sin'ťiangu (The Labour Party 2021a; Iveson 2021a).

Proti diplomatickému bojkotu se vymezil Sebastian Coe, jenž byl prezidentem Organizačního výboru Olympijských a Paralympijských her v Londýně a do 31. ledna 2022 členem horní komory britského parlamentu (Coe 2022; House of Lords 2022). Podle názoru Coea (2022) diplomatickým bojkotem ztratili britští politici možnost debatovat s čínskými představiteli o čínských

problémech. V tomto ohledu označil diplomatický bojkot ZOH 2022 v Pekingu za nesmyslný.

K problematice možností bojkotu ZOH 2022 v Pekingu se také vyjádřila BOA. Kompletní bojkoty byly nim označeny jako neefektivní, jelikož trestají pouze sportovce a nedosahují vytyčených cílů. Tento názor byl podložen příkladem kompletních bojkotů LOH 1980 v Moskvě (Gilholy 2021).

2. 1. 7 Spojené státy americké

Dne 6. prosince roku 2021 mluvčí Bílého domu Jen Psaki oznámila, že administrativa amerického prezidenta Joea Bidena se rozhodla pro nevyslání oficiální delegace na ZOH 2022 v Pekingu. Tímto jako druhá země po Litvě přistoupila k diplomatickému bojkotu těchto her. Za hlavní důvody byla uvedena genocida a zločiny proti lidskosti v Sint'iangu. Dle Bílého domu nebyl přijat kompletní bojkot z důvodu respektu vůči sportovcům (Malloy – Sullivan 2021; Watson 2021).

K vyhlášení amerického diplomatického bojkotu došlo nejenom v době 50. výročí slavné diplomatické cesty amerického prezidenta Richarda Nixona do ČLR na základě úspěšné pingpongové diplomacie, ale i v době silně napjatých vztahů mezi těmito zeměmi (Haenle – Bresnick 2022; Haass 2022). Rapidní zhoršování americko-čínských vztahů započalo obchodními válkami za prezidentství Donalda Trumpa. Následná očekávání zlepšení vztahů nástupem nového prezidenta Bidena se nenaplnila (Qingguo 2022; Haenle – Bresnick 2022). V době vyhlášení diplomatického bojkotu ZOH 2022 v Pekingu byly hlavními třecími plochami americko-čínských vztahů problematika Tchaj-wanu, nedodržování lidských práv v Sint'iangu a geopolitické soupeření v Jihočínském moři (Qingguo 2022; Malloy – Sullivan 2021).

Americká debata o možnostech bojkotování ZOH 2022 v Pekingu byla jednou z těch intenzivnějších. Zejména se touto problematikou zabývala Republikánská strana. V následujících odstavcích bude debata zmapována. Nejprve bude pozornost věnována Republikánské straně, následně republikánsko-

demokratické iniciativě a poté samotné Demokratické straně. Nakonec bude zmíněn pohled Amerického olympijského a paralympijského výboru (dále jen AOPV).

V otázce možnostech bojkotování ZOH 2022 v Pekingu byla Republikánská strana rozdělena do tří skupin. První skupina požadovala kompletní bojkot ZOH 2022 v Pekingu. Druhá skupina tvrdila, že takovýto kompletní bojkot pouze poškodí sportovce a prosazovala diplomatický bojkot ZOH 2022 v Pekingu. Třetí skupina požadovala odebrání ZOH 2022 Pekingu (Toosi – Desiderio 2021). V následujících odstavcích budou tyto republikánské názory představeny.

Zástupcem první skupiny byla senátorka Nikki Haley, která sice vyjádřila pochopení nad nešťastnou situací sportovců, ale nutnější podle jejího názoru byl boj proti genocidě v ČLR (Toosi – Desiderio 2021). Samotné ZOH 2022 v Pekingu přirovnala k nacistickým olympijským hrám z roku 1936 (Breuninger 2021a). Kompletní bojkot rovněž požadoval bývalý americký ministr zahraničních věcí Mike Pompeo, který tvrdil, že účast amerických sportovců na ZOH 2022 v Pekingu by představovala odměnu pro ČLR (Toosi – Desiderio 2021). Ke kompletnímu bojkotu ZOH 2022 v Pekingu vyzýval také senátor Tom Cotton. Výzvu odůvodnil bezpečnostními riziky pro americké sportovce a nedodržováním lidských práv v ČLR (Shabad 2021). Cotton (2021) následně označil Bidenův diplomatický bojkot za poloviční a neodvážné rozhodnutí. Kompletní bojkot rovněž podporoval kongresman Mike Gallagher, který pojmenoval ZOH 2022 v Pekingu jako Olympiádu koncentračních táborů 2022 (Pavitt 2020).

Druhá republikánská skupina požadující diplomatický bojkot ZOH 2022 nebyla příliš početná. Mezi zástupce této skupiny patřili republikánští senátoři Ted Cruz a Mitt Romney, kteří tvrdili, že kompletní bojkot by poškodil zejména americké sportovce (Toosi – Desiderio 2021; Kim 2021). Konkrétně Cruz nabídl velmi svérázné prohlášení, když vyjádřil přání, aby američtí sportovci na ZOH 2022 v Pekingu „nakopali jejich komoušské zadky“¹⁷ (Cruz cit. dle Kim 2021).

¹⁷ V originálu: „kick their commie asses“ (cit. dle Kim 2021).

Naopak početnější byla třetí skupina požadující odebrání ZOH 2022 Pekingu. Tento požadavek se v Republikánské straně objevil již v roce 2018, když americká Výkonná parlamentní komise pro Čínu vydala report podezřívající ČLR z masivního utlačování ujgurské menšiny. Na základě tohoto reportu senátor Marco Rubio a reprezentant Chris Smith požadovali, aby byly ZOH 2022 Pekingu odebrány. Stoupencem této skupiny byl také například senátor Rick Scott, který podal žádost MOV, aby Pekingu ZOH 2022 odebral. Jeho žádost byla zamítnuta viceprezidentkou MOV Anita DeFrantz (Toosi – Desiderio 2021; Scott 2020).

Mezi první a třetí skupinou balancovali tři republikánští členové Sněmovny reprezentantů Guy Reschenthaler, Michael Waltz a John Katko, kteří vyzvali MOV k odebrání ZOH 2022 Pekingu (Reschenthaler 2021). V případě, že k odebrání nedojde, požadovali kompletní bojkot ZOH 2022 v Pekingu. Konkrétně Katko prohlásil, že obecně podporuje účast amerických sportovců na olympijských hrách, jen ne v zemi, kde dochází ke genocidě (Reschenthaler 2021; Gaydos 2021).

V rámci boje za vyhlášení amerického diplomatického bojkotu ZOH 2022 v Pekingu se dokázali spojit členové Republikánské i Demokratické strany. Konkrétně se jednalo o republikánské senátory Mitta Romneyho a Todda Younga a demokratické senátory Tima Kainea a Eda Markeya. Zmínění zákonodárci se pokusili vynutit diplomatický bojkot ZOH 2022 v Pekingu prostřednictvím *National Defense Authorization Act*¹⁸, respektive zakázáním financování účasti amerických politických představitelů na ZOH 2022 v Pekingu (Desiderio – O'Brien 2021).

Debata o způsobu bojkotování ZOH 2022 v Pekingu probíhala i na úrovni samotné Demokratické strany. Avšak demokratická diskuze nebyla tak intenzivní jako republikánská. Pravděpodobně nejsilnějším hlasem demokratů byla tehdejší předsedkyně Sněmovny reprezentantů Nancy Pelosi, která podporovala diplomatický bojkot ZOH 2022 v Pekingu z důvodu porušování lidských práv

¹⁸ Jedná se o každoročně schvalovaný zákon upravující obrannou politiku USA včetně jejího financování (Desiderio – O'Brien 2021).

v ČLR. Dle Pelosi jakýkoliv politik, který se zúčastní ZOH 2022 v Pekingu, ztrácí kredibilitu v oblasti boje proti potlačování lidských práv (Breuninger 2021b; Ni 2021a).

V rámci Demokratické strany nalezneme i stoupence názoru, který požadoval odebrání ZOH 2022 Pekingu. Konkrétně se jednalo o reprezentanta Jima McGoverna, jenž prohlásil, že: „Pokud můžeme posunout olympiádu o rok kvůli pandemii, nepochybně můžeme posunout olympiádu o rok kvůli genocidě [...]“¹⁹ (McGovern cit. dle Ni 2021a).

Efektivnost diplomatického bojkotu zpochybnil demokratický senátor Chris Murphy. Dle jeho názoru ČLR usiluje zejména o americké sportovce. Američtí politici dle jeho názoru nejsou pro ČLR důležití, a proto diplomatický bojkot nebude mít požadovaný vliv (Desiderio – O’Brien 2021).

O své slovo se rovněž přihlásil AOPV. Jeho prezidentka Susanne Lyons prohlásila, že případný kompletní bojkot ZOH 2022 v Pekingu by pouze uškodil americkým sportovcům, kteří se na olympijské hry připravovali. Naopak kompletní bojkoty mají dle jejího názoru minimální efektivitu. Lyons podložila tento názor příkladem kompletního bojkotu LOH 1980 v Moskvě. Dále prezidentka AOPV ujistila, že si je vědoma nedodržování lidských práv v ČLR. Nicméně tvrdila, že USA by měly využívat jiné nástroje k řešení těchto problémů, než je sport (France 24 2021a; Dambach 2021; Breuninger 2021a).

2. 2 Státy, které nevyslaly ústavní činitele na ZOH 2022 v Pekingu, ale neuvedly jako hlavní důvodu porušování lidských práv a nepřipojily se tímto výslovně k diplomatickému bojkotu

V rámci této podkapitoly budou představeny politické diskuze ve státech, které nevyslaly své ústavní činitele na ZOH 2022 v Pekingu, avšak tuto situaci nenazvaly diplomatickým bojkotem kvůli porušování lidských práv v ČLR po vzoru USA. Opakujícím se vzorcem v těchto zemích je nižší intenzita debaty

¹⁹ V originálu: „If we can postpone an Olympics by a year for a pandemic, we can surely postpone the Olympics for a year for a genocide [...]“ (cit. dle Ni 2021a).

oproti předchozí skupině států. V následujícím abecedním pořadí bude zmapována politická diskuze v těchto zemích: Indická republika, Japonsko, Nizozemské království, Nový Zéland, Rakouská republika, Slovenská republika a Spolková republika Německo.

2. 2. 1 Indická republika

Indická republika (dále jen Indie) byla zcela specifickým příkladem v bojkotování ZOH 2022 v Pekingu. Jedná se o jedinou zemi, která otevřeně podpořila ZOH 2022 v Pekingu a následně je diplomaticky bojkotovala. Dále specifická spočívala v důvodu vyhlášení tohoto bojkotu, jelikož je přímým vyústěním konkrétního vzájemného sporu. V Indii navíc prakticky neprobíhala žádná debata o případném bojkotování ZOH 2022 v Pekingu. V následujících odstavcích bude indický případ popsán detailněji.

Indie měla dlouhodobě velmi napjatý vztah s ČLR. Vzájemné vztahy byly výrazně zhoršeny hraničním konfliktem, který proběhl v roce 2020 v oblasti neuznané hranice v Kašmíru s názvem Linie aktuální kontroly. Čínští vojáci zde údajně ubili 20 indických vojáků bambusovou tyčí se zapíchnutými hřebíky²⁰. ČLR přiznala 4 mrtvé čínské vojáky (Kučerová 2022; Saaliq 2022). Dále pro Indii představovaly významný problém čínské aktivity v Indickém oceánu a Jihočínském moři. Současně byla pro Indii problematická čínská spolupráce s Pákistánskou islámskou republikou, se kterou měla Indie rovněž dlouhodobě napjaté vztahy (The Times of India 2022; WION 2022). Nicméně Indie s ČLR *de facto* spolupracuje v určitých mezinárodních otázkách v rámci uskupení nově nastupujících mocností BRICS.

Velmi podstatné na indickém případě bojkotování ZOH 2022 v Pekingu bylo, že Indie neplánovala vyhlásit jakýkoliv bojkot těchto her. Současně v Indii neprobíhala debata o případném bojkotování těchto her. Indie naopak společně s Ruskou federací vyjádřila podporu čínskému pořádání ZOH 2022 v Pekingu

²⁰ Tato netradiční zbraň byla použita, jelikož bilaterální smlouva z roku 1966 zakazuje oběma stranám používat střelné zbraně v oblasti Linie aktuální kontroly (Kučerová 2022).

v době, kdy západní demokracie přistupovaly k diplomatickým bojkotům (Chaudhury 2022; Houston 2021; Bhaumik 2021).

Situace se změnila těsně před začátkem ZOH 2022 v Pekingu. Zlomem se stala účast čínského vojáka při štafetě s olympijskou pochodní. Jednalo se o vojáka, který se podílel na zmíněném hraničním konfliktu z roku 2020. Pro Indii to bylo nepřijatelné, považovala to za urážku a zpolitizování ZOH 2022 v Pekingu. Z tohoto důvodu Indie pouhý den před oficiálním začátkem ZOH 2022 v Pekingu vyhlásila jejich diplomatické bojkotování (Kučerová 2022; Haidar 2022; Saaliq 2022; Ramachandran 2022).

2. 2. 2 Japonsko

Japonsko bylo také specifickým případem. Tento stát se rozhodl nevyslat žádné vládní představitele na ZOH 2022 v Pekingu, ale úmyslně se vyhýbal oficiálnímu označení tohoto kroku diplomatickým bojkotem (Lloyd 2021; Leussink – Komiya 2021). Japonsko vyslalo do Pekingu pouze osoby spojené s olympijskými hrami. Zaprvé to byla předsedkyně Pořádací komise Letních olympijských her 2020 v Tokiu Seiko Hashimoto; zadruhé se jednalo o prezidenta Japonského olympijské výboru Yusuhira Yamashita a zatřetí o prezidenta Japonského paralympijského výboru Kazuyuki Moriho (Lloyd 2021; Leussink – Komiya 2021; Sugiyama – Johnson 2021).

Specifičnost japonského případu spočívá v tom, že Hashimoto byla v době ZOH 2022 v Pekingu zákonodárkyní horní komory parlamentu. Tento krok umožnil Japonsku nenazvat neúčast politických představitelů na ZOH 2022 v Pekingu diplomatickým bojkotem, jelikož Hashimota šlo za politického představitele považovat (Sugiyama – Johnson 2021).

Celková zmatečnost japonského přístupu k ZOH 2022 v Pekingu spočívala v kontextu čínsko-japonských vztahů. Japonsko se snažilo svou politikou vyvažovat mezi svými spojenci, zejména USA a svým největším obchodním partnerem ČLR (France 24 2022a). Avšak Japonsko mělo s ČLR napjaté vztahy. Významné byly například provokace čínské pobřežní stráže u japonského

souostroví Senkaku, které narušovaly japonskou suverenitu (The Yomiuri Shimbun 2021). Neopominutelné bylo také schválení rezoluce v dolní komoře japonského parlamentu vyzývající k monitoringu lidskoprávní situace v ČLR. Ale i během debaty o schválení této rezoluce se objevovaly hlasy požadující zmírnění rétoriky vůči lidskoprávní situaci v ČLR. Poslanci za vládnoucí Liberální demokratickou stranu považovali slova jako „odsouzení“ či „porušování lidských práv“ za problematická (Kasai 2022).

Japonský premiér Fumio Kišida a jeho vláda čelila tlaku, aby došlo k vyhlášení diplomatického bojkotu ZOH 2022 v Pekingu. Tento tlak přicházel zejména ze strany vládnoucí Liberální demokratické strany. Jednalo se o konzervativní členy této strany (The Asahi Shimbun 2021; The Japan News 2021; Tobita 2021). Tlak přicházel také od lídra opoziční Ústavní demokratické strany Yuichiro Tamakiho, který tvrdil, že by Japonsko mělo zvážit diplomatický bojkot ZOH 2022 v Pekingu. Tamaki se obával, že v případě nepřijetí takového bojkotu by Japonsko vypadalo jako země tolerující porušování lidských práv (Japan Forward 2021; The Japan News 2021).

V japonské debatě se objevil i názor požadující kompletní bojkot ZOH 2022 v Pekingu. Jeho autorem byl bývalý japonský ministr zahraničních věcí Yoshimasa Hayashi. Diplomatický bojkot byl dle jeho názoru samozřejmostí (Ushio 2021).

Přes veškerý výše popsány tlak se japonská vláda rozhodla pro zmíněné kompromisní rozhodnutí. Kišida navíc dopředu upozorňoval, že Japonsko se v této otázce rozhodne v souladu s japonským národním zájmem (The Japan News 2021; Tobita 2021). (Ne)účast japonských vládních představitelů na ZOH 2022 v Pekingu bylo tedy pravděpodobně snahou nepřiklonit se ani na jednu stranu. Buď na stranu svých západních spojenců, kteří diplomaticky bojkotovali ZOH 2022, anebo na stranu ČLR a ignorovat západní tlak na lidská práva v ČLR (Tobita 2021).

2. 2. 3 Nizozemské království

Nizozemské království (dále jen Nizozemsko) se rozhodlo pro nevyslání svých ústavních představitelů na ZOH 2022 v Pekingu, a to včetně nizozemského krále Viléma Alexandra. Jako důvod byla uvedena přísná proticovidová pravidla doprovázející konání ZOH 2022 v Pekingu. Nizozemská vláda tento důvod upřesnila, že by kvůli zmíněným přísným pravidlům nemohla vést efektivní debatu s čínskými představiteli mimo jiné o problematice lidských práv (Government of the Netherlands 2022; Van den Berg et al. 2022).

Takové kompromisní rozhodnutí vycházelo z dlouhodobě pragmatických čínsko-nizozemských vztahů. Nizozemské vztahy s ČLR se soustředily spíše na vzájemný obchod než cokoli jiného. Nizozemsko je 3. až 2. největším obchodní partnerem ČLR v Evropě (Timmers 2022; Yi 2022). Nicméně to neznamená, že jejich vztah byl nekonfliktní. Významné je usnesení nizozemského parlamentu označující čínské utlačování Ujgurů za genocidu. Významné je to zejména z toho hlediska, že Nizozemsko takové usnesení vydalo jako první země v Evropě (Sterling – Meijer 2021).

Cesta k přijetí kompromisního rozhodnutí nebyla zcela jednoznačná. Ještě na začátku prosince roku 2021 Nizozemsko nemělo jasno v postupu vůči ZOH 2022 v Pekingu. Dle nizozemského ministra zahraničních věcí Bena Knapena bylo v tu dobu Nizozemsko nerozhodnuté, zdali se přidá k diplomatickému bojkotu či nikoliv (Meijer 2021). Jediné, co bylo dlouhodobě jasné, bylo rozhodnutí nizozemského krále nezúčastnit se ZOH 2022 v Pekingu kvůli pandemii COVID-19 (Paudal 2021).

Diskuze ohledně postoje Nizozemska k ZOH 2022 v Pekingu probíhala i mimo vládní kruhy. Nizozemské politické strany Zelená levice a Křesťanská unie požadovaly, aby Nizozemsko přistoupilo k diplomatickému bojkotu ZOH 2022 v Pekingu kvůli lidským právům. Avšak jejich výzva byla zamítnuta. Diplomatický bojkot rovněž podporoval člen vládní Lidové strany pro svobodu a demokracii. Jmenovitě se jednalo o Rubena Brekelmanse, jenž prohlásil, že by

nizozemská vládní účast na ZOH 2022 v Pekingu neměla smysl, pokud by nemohla mít žádné výsledky spojené s lidskoprávní situací v ČLR (Paudal 2021).

V nizozemské debatě ohledně bojkotování ZOH 2022 v Pekingu se také objevil názor požadující odebrání ZOH 2022 Pekingu. Autorem tohoto přesvědčení byl poslanec za stranu D66 Sjoerd Sjoerdsma. Dle jeho názoru by měly být ZOH 2022 Pekingu odebrány kvůli porušování lidských práv v ČLR. Dále byl také zástupcem proudu uvažujícím nad kompletním bojkotem. Sjoerdsma totiž vytvářel tlak na sportovce, kteří by si dle jeho názoru měli rozmyslet, zdali se chtějí ZOH 2022 v Pekingu zúčastnit (Walker et al. 2021; Sterling – Meijer 2021).

Svůj postoj také nabídl Nizozemský olympijský výbor (dále jen NOV). Dle jeho názoru není kompletní bojkot věcí k debatě. Mělo by smysl o něm debatovat, pokud by Nizozemsko bylo součástí rozsáhlého mezinárodního bojkotu přesahující hranice ZOH 2022 v Pekingu (Walker et al. 2021). NOV se tímto stal prvním svého druhu, který *defacto* připustil možnost kompletního bojkotu ZOH 2022 v Pekingu.

2. 2. 4 Nový Zéland

Případ Nového Zélandu byl velmi podobný nizozemskému případu. Nový Zéland se také rozhodl nevyslat své ústavní představitele na ZOH 2022 v Pekingu. Rovněž se nejednalo o přidání k diplomatickému bojkotu ZOH 2022 v Pekingu po vzoru USA kvůli porušování lidských práv v ČLR. Novozélandský vicepremiér Grand Robertson označil za hlavní důvod komplikace způsobené onemocněním COVID-19. Robertson dále doplnil, že o svém rozhodnutí Nový Zéland informoval ČLR již v říjnu roku 2021 (Menon 2021; The Indian Express 2021; 1News 2021).

Důvod novozélandské zdrženlivosti vůči diplomatickému bojkotu ZOH 2022 v Pekingu lze nalézt v kontextu čínsko-novozélandských vztahů, které byly spíše pragmatické. Nový Zéland vedl opatrnou zahraniční politiku vůči ČLR, která je jeho největším obchodním partnerem. Příklady mohou být: podepsání dohody o spolupráci s ČLR v roce 2017, jež se týká projektu Nová Hedvábná stezka; zákaz

Huawei pouze z technických důvodů z roku 2018; snaha novelizovat čínsko-novozélandskou dohodu o volném obchodu anebo fakt, že Nový Zéland se nepřipojil ke společnému postupu zemí v organizaci Pět očí²¹, která skrze svou deklaraci odsoudila potlačování lidských práv v Sintiangu (Patman 2021; Wintour 2021). Nicméně to neznamená, že by Nový Zéland byl vůči ČLR zcela nekritický. Nový Zéland se snažil finančními prostředky zabránit rozrůstání vlivu ČLR v Pacifiku. Taktéž omezil zahraniční finanční dary politikům za účelem omezení čínského vlivu na novozélandskou politiku. Důležité je také zmínit, že Nový Zéland se již delší dobu kriticky vyjadřoval vůči lidskoprávní situaci v ČLR (Patman 2021).

Celý novozélandský (ne)diplomatický bojkot ZOH 2022 v Pekingu doprovázela zmatečná vyjádření. Například přestože Nový Zéland oficiálně neoznačil svůj postoj za diplomatický bojkot, ministr obchodu a růstu exportu Damien O'Connor jej tak během setkání novozélandské Parlamentní komise pro zahraniční vztahy popsal (Sachdeva 2022; Manch 2022). Vyjádření D. O'Connora kritizoval poslanec za opoziční Národní novozélandskou stranu Todd McClay. McClay (2021) požadoval, aby novozélandská vláda zaujala jednotný postoj vůči ZOH 2022 v Pekingu. Důvodem bylo, aby nedošlo k poškození dle jeho slov významných obchodních bilaterálních vztahů mezi ČLR a Novým Zélandem. Ke zmatečnosti přispělo prohlášení australského ministerstva zahraničních věcí, že se jeden novozélandský politický představitel ZOH 2022 v Pekingu zúčastní. Nebylo jmenováno, o koho se jednalo (Sachdeva 2022; Manch 2022).

Na Novém Zélandu došlo pouze k mírné debatě o případném bojkotování ZOH 2022 v Pekingu. Objevily se pouze dva významné hlasy, které požadovaly diplomatické bojkotování ZOH 2022 v Pekingu po vzoru USA. Jednalo se o poslankyni za vládní Labouristickou stranu Louisu Wall a poslance za opoziční Novozélandskou národní stranu Simona O'Connora, kteří společně považovali za nepřijatelné, aby se zástupci novozélandské vlády zúčastnili ZOH 2022 v Pekingu.

²¹ Pět očí neboli The Five Eyes je jedna z nejvýznamnějších zpravodajských aliancí na světě. Tato organizace sdružuje zpravodajské služby Austrálie, USA, Spojeného království, Kanady a Nového Zélandu (Tossini 2020).

Dle jejich názoru by vládní účast působila jako nástroj ČLR k upozadění porušování lidských práv. Z toho důvodu společně vyzvali, aby se Nový Zéland přidal k diplomatickému bojkotu ZOH 2022 v Pekingu po boku USA (Coughlan 2021).

2. 2. 5 Rakouská republika

Rakouská republika (dále jen Rakousko) se také rozhodla nevyslat ústavní činitele na ZOH 2022 v Pekingu. Rozhodnutí bylo oznámeno v prosinci roku 2021 rakouským kancléřem Karlem Nehammerem, který zdůraznil, že se nejedná o diplomatický bojkot či protest. Své tvrzení opřel o myšlenku, že olympijské hry by neměly být politizovány. Jako hlavní důvod rozhodnutí uvedl přísné proticovidové podmínky v ČLR (Noyan 2021; Mackay 2021a; Francs Jeux 2021).

Zdrženlivý postoj Rakouska vůči ZOH 2022 v Pekingu vychází z tradiční neutrality Rakouska a nekonfliktních čínsko-rakouských vztahů. Vzájemné vztahy byly pragmatické a nevýrazné. Navíc ČLR nebyla v Rakousku předmětem přílišné politické debaty (Gerstl 2022; Central European Institute of Asian Studies 2020).

Stejně tak v Rakousku nebyla předmětem politické debaty případná forma bojkotování ZOH 2022 v Pekingu. Prakticky jediné protichůdné názory šly nalézt přímo ve vedení vlády. Jak již bylo zmíněno, kancléř Nehammer označil jako hlavní důvod politické neúčasti v Pekingu přísné proticovidové opatření v ČLR. Naopak rakouský vicekancléř Werner Kogler prohlásil, že důvodem jeho neúčasti na ZOH 2022 v Pekingu byla lidskoprávní situace v ČLR (Noyan 2021; Mackay 2021a).

Rozhodnutí vlády kritizoval bývalý předseda Svobodné strany Rakouska Norbert Hofer, který vyjádřil nepochopení nad tím, proč není rakouský politický představitel přítomen na ZOH 2022 v Pekingu. Dle jeho názoru je Rakousko tradičně neutrální zemí, která má navíc dobré vztahy s ČLR. Vládní neúčast na ZOH 2022 v Pekingu viděl jako promarněnou příležitost k dialogu a zlepšení vztahů s ČLR (Heute 2022; OTS 2022).

2. 2. 6 Slovenská republika

Slovenská republika (dále jen Slovensko) rovněž nevyslala žádné politické představitele na ZOH 2022 v Pekingu. Ve slovenském případě byla absence jednotného vládního prohlášení. Dotyční politici se vyjadřovali ke své neúčasti v Pekingu samostatně. Stejně tak neexistoval jednotný důvod neúčasti. Slovenská prezidentka Zuzana Čaputová uvedla jako důvod své neúčasti čínské porušování lidských práv a onemocnění COVID-19 (Ďurkáč 2021; Binčík 2022). Důvodem neúčasti slovenského premiéra Eduarda Hegera byly jeho pracovní povinnosti na Slovensku (Ďurkáč 2022). Předseda Národnej rady Boris Kollár okomentoval důvod své neúčasti na ZOH 2022 v Pekingu tím, že se olympiády běžně neúčastní, proto se nezúčastní ani tentokrát. Navíc zdůraznil, že sport a politika by se neměly míchat (Ďurkáč 2022). Slovenský ministr zahraničních věcí Ivan Korčok neuvedl konkrétní důvod, proč se nezúčastnil ZOH 2022 v Pekingu. Nicméně naznačil, že se jedná o lidskoprávní situaci v ČLR (Teraz.sk 2021b).

Vztahy mezi ČLR a Slovenskem byly stejně nevýrazné, jako slovenský postoj vůči ZOH 2022 v Pekingu. Trefně pospalo tento vzájemný vztah prohlášení státní tajemnice slovenského ministerstva zahraničních věcí Ingrid Brockové: „Slovensko má zájem o pragmatickou a na výsledky zaměřenou hospodářskou spolupráci s Čínou“²² (Brocková cit. dle Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky 2020). Zároveň také zmínila, že Slovensko mělo jiné postoje například v otázce Hongkongu či Jihočínského moře než ČLR. Neopominutelné byly narůstající vztahy mezi Slovenskem a Tchajwanem, které ČLR vnímala negativně (Szczołka 2021).

Nevýrazná rovněž byla slovenská politická debata ohledně možnosti bojkotování ZOH 2022 v Pekingu. Ve slovenské debatě můžeme nalézt pouze výzvu slovenských europoslanců a názory opozičního poslance a bývalého premiéra Roberta Fica. Zmíněná skupina sedmi slovenských europoslanců vyzvala

²² V originálu „Slovensko má záujem o pragmatickou a na výsledky zameranú hospodársku spoluprácu s Čínou“ (cit. dle Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky 2020).

tři nejvyšší ústavní činitele Slovenska²³ k diplomatickému bojkotu ZOH 2022 v Pekingu z důvodu porušování lidských práv v ČLR (Ďurkáč 2021; Športnet 2021). Zcela opačného názoru byl bývalý slovenský premiér Robert Fico, který vyzval tři nejvyšší slovenské ústavní činitele, aby se zúčastnili ZOH 2022 v Pekingu. Fico navíc přidal komentář k samotným ZOH 2022 v Pekingu: „Všichni ví, že to bude obrovský mezinárodní úspěch pro Čínu. Čína ukazuje, že svým vlastním režimem, který je jiný než ten neoliberální režim ve Spojených státech amerických, dokáže být úspěšnější, jak ekonomicky, tak pokud jde o stabilitu v daném regionu.“²⁴ (Fico cit. dle Hospodárske noviny 2021) Fico dále požadoval, aby Slovensko mělo suverénní zahraniční politiku, která se nesnaží následovat postoje jiných zemí, zejména USA a nenásledovalo tedy diplomatické bojkoty ZOH 2022 v Pekingu (Wáclav 2021; Teraz.sk 2021a; Hospodárske noviny 2021).

2. 2. 7 Spolková republika Německo

V době, kdy se západní demokracie přidávaly k diplomatickým bojkotům ZOH 2022 v Pekingu, Spolková republika Německo (dále jen Německo) získala novou vládu v čele se socialistou Olafem Scholzem. Od nové vlády Scholze se očekávalo, že bude méně tolerantní vůči ČLR, než byla vláda bývalé kancléřky Angely Merkel. Její vláda zejména upřednostňovala pragmatické vztahy s ČLR v ekonomických otázkách (Kastner 2021). Nová vláda Scholze slíbila, že bude aplikovat vůči ČLR přísnější přístup. Ve svém vládním programu dokonce označila ČLR systémovým rivalem. Program rovněž zmiňoval problematiku Tchaj-wanu a porušování lidských práv v Hongkongu a Sint'iangu (Erlanger 2021).

V následujících odstavcích bude představena německá politická debata o možnostech bojkotování ZOH 2022 v Pekingu. Následující odstavce rovněž ukáží,

²³ Jedná se o prezidentku, předsedu vlády a předsedu Národnej rady Slovenska.

²⁴ V originálu: „Všetci vedía, že to bude obrovský medzinárodný úspech pre Čínu. Čína ukazuje, že svojím vlastným režimom, ktorý je iný, ako ten neoliberálny režim v Spojených štátoch amerických, vie byť úspešnejšia, aj ekonomicky, aj pokiaľ ide o stabilitu v danom regióne“ (cit. dle Hospodárske noviny 2021).

že očekávání vůči německému postoji směrem k ČLR nebyla v ohledu ZOH 2022 v Pekingu naplněna.

Německo bylo politicky velmi opatrné směrem k ZOH 2022 v Pekingu a nevydalo jednotné vládní prohlášení. Političtí představitelé se vyjadřovali jednotlivě a velmi nevýrazně. Kancelář Scholz své rozhodnutí zveřejnil až na začátku února roku 2022. Rozhodl se nezúčastnit se ZOH 2022 v Pekingu a důvod své neúčasti neuvedl. Německá ministryně zahraničních věcí Annalena Baerbock a ministryně vnitra Nancy Faeser se také rozhodly nezúčastnit se ZOH 2022 v Pekingu. Své rozhodnutí vydaly již v prosinci roku 2021. Obě dále dodaly, že jejich rozhodnutí nereprezentuje postoje vlády (Deutsche Welle 2022; Carter 2022). Baerbock zmínila své osobní znepokojení nad lidskoprávní situací v ČLR (Carter 2022). Důvodem neúčasti Faeser byl „z části“ COVID-19 (Nienaber 2021).

Politická debata v Německu ohledně bojkotování ZOH 2022 v Pekingu nebyla příliš obsáhlá. Jedním z názorů bylo, že by Německo mělo najít společný postup v rámci Evropské unie. Tento názor zastávali Scholz, Baerbock a odborník na zahraniční politiku CDU Johann Wadephul (Carter 2022; Ratz – Murray 2021; Tagesschau 2021).

Rovněž se objevovaly názory požadující německé připojení k diplomatickému bojkotu ZOH 2022 v Pekingu po vzoru USA. Tohoto názoru byl odborník na zahraniční politiku Strany zelených Omid Nouripour, který požadoval, aby Německo následovalo kroky USA. Nouripour naopak odmítal možnost sportovního bojkotu (Tagesschau 2021). Diplomatický bojkot ZOH 2022 v Pekingu podporoval také Michael Brand za CDU, který ho označil za minimum, co by mohlo Německo podniknout v boji proti porušování lidských práv v ČLR. Brand naopak nesouhlasil s tím, že by se bojkot měl týkat sportovců (Global Happenings 2021). Boris Mijatovic ze Strany zelených požadoval výslovné označení vládní neúčasti na ZOH 2022 v Pekingu diplomatickým bojkotem. Dle jeho názoru by se lidská práva neměla stát druhotnou záležitostí businessu (Rieger 2022).

2. 3 Státy, které vyslaly diplomatické představitele na ZOH 2022 v Pekingu

V rámci této podkapitoly bude představena politická diskuze v zemích, které vyslaly politické představitele na ZOH 2022 v Pekingu. Kvůli absenci dostatečně svobodné debaty v nedemokratických státech, které tvoří většinu států v této podkapitole, bude zmíněná debata mapována pouze ve vybraných evropských demokraciích. Výjimku bude tvořit Ruská federace. Je totiž nezbytné představit ruské postoje vůči ZOH 2022 v Pekingu. Je totiž jedním z nejvýznamnějších aktérů mezinárodněpolitické diskuze. Navíc Rusko bylo v oblasti debaty ohledně bojkotování ZOH 2022 v Pekingu aktivní.

Ve všech případech této podkapitoly se jednalo o málo intenzivní debatu. Jako první bude představena situace ve Finské republice. Následovat bude Francouzská republika, Italská republika, Polská republika a Ruská federace.

2. 3. 1 Finská republika

Finská republika (dále jen Finsko) se rozhodla nepřidat se k diplomatickému bojkotu ZOH 2022 v Pekingu. V polovině ledna roku 2022 byl oznámen příslib účasti finského ministra vědy a kultury Attii Kurvinena na ZOH 2022 v Pekingu. Podle Kurvinena byla jeho účast pouze za účelem vyjádření podpory finským olympionikům. Jeho účast naopak neměla mít žádné politické okolnosti. Dále zdůraznil, že je běžné, aby se finský politik mající na starost sport zúčastnil zimních olympijských her. Naopak pro neúčast na ZOH 2022 v Pekingu se rozhodl finský prezident Sauli Niinistö. Jeho důvodem byla v tu dobu horšící se pandemická situace COVID-19 (Vanttinen 2022; Møller 2022b; Nord News 2022).

Finský postoj k ZOH 2022 v Pekingu vycházel z čínsko-finských vztahů. Finsko mělo dlouhodobě pragmatické vztahy s ČLR, která je jeho nejdůležitějším obchodním partnerem v Asii (Larsen 2021; Viikkokatsaus 2021). Avšak nutno zmínit, že finsko-čínské vztahy se zhoršovaly. Od roku 2017 začala být ČLR ve Finsku vnímána obezřetněji (viz Puranen 2022). Nicméně vzájemné vztahy stále zůstávaly na evropské poměry vysoce nadstandartní. Důkazem může být

pochvalování si vzájemných vztahů mezi prezidenty obou zemí při oslavách stého výročí nezávislosti Finska. Během stejné příležitosti finský prezident Niinistö vyjádřil podporu ZOH 2022 v Pekingu (Larsen 2021).

Pravděpodobně z výše zmíněných důvodů nedošlo k finské politické debatě ohledně případného bojkotování ZOH 2022 v Pekingu. Finská vláda ani neuvažovala o případném diplomatickém bojkotu. Dle Kurvinena je to z důvodu, že Finsko má tradici nebojkotovat olympijské hry (Møller 2022b).

Avšak Finsko se nakonec politicky ZOH 2022 v Pekingu nezúčastnilo. Kurvinen svou účast zrušil kvůli obavám z potenciální desítidenní karantény v Pekingu a výslovně zdůraznil, že se jeho rozhodnutí v žádném případě nerovná bojkotu či jakémukoliv zahraničněpolitickému kroku (Yle 2022).

2. 3. 2 Francouzská republika

Prezident Francouzské republiky (dále jen Francie) Emmanuel Macron ohlásil na začátku prosince 2021, že se Francie nepřipojí k diplomatickému bojkotu ZOH 2022 v Pekingu. Macron označil diplomatický bojkot za bezvýznamný. Významným by se stal pouze v případě, kdyby se týkal i sportovců. Navíc tvrdil, že olympijské hry by neměly být politizovány. Dále bylo ohlášeno, že Francii na ZOH 2022 v Pekingu bude politicky reprezentovat ministryně školství Roxana Maracineanu. Maracineanu se však neměla zúčastnit zahajujícího ceremoniálu ZOH 2022 v Pekingu (France 24 2021b; Van Overstraeten – Irish 2021; BBC 2021d).

V kontextu vztahů mezi Francií a ČLR se nejednalo o příliš překvapivé rozhodnutí. Francie se totiž snažila působit v oblasti mezi západním světem (zejména USA) a ČLR. Vše vypovídající bylo prohlášení francouzského ministra zahraničí Jean-Yves Le Driana, ve kterém označil ČLR za „systematického rivala“, „konkurenta“ a zároveň „partnera“ (Le Corre 2023; Morcos 2022). Francie podporovala přísnější postoj Evropské unie vůči ČLR (například v lidskoprávní situaci), ale na druhou stranu se snažila ekonomicky spolupracovat s ČLR (Le Corre 2023). Jasným příkladem byla snaha Macrona vyplnit ekonomický prostor

vzniklý během americko-čínských obchodních válek za vlády amerického prezidenta Trumpa. V této době vyjednal Macron významnou 30 miliardovou dohodu o koupi 300 letadel francouzské společnosti Airbus. Největším rivalem Airbusu byl právě americký Boeing (Momtaz 2019).

Pro Francii byly vztahy s ČLR důležité také z důvodu francouzských zámořských územích v Indo-Pacifiku. Právě čínské působení v tomto regionu představovalo nebezpečí pro Francii a její území (Morcos 2022; Le Corre 2023). Avšak problematické pro Francii se rovněž stalo uzavření australsko-britsko-amerického bezpečnostního uskupení AUKUS, které oslabilo roli Francie ve zmíněném regionu²⁵. Vznik AUKUS také poškodil vztahy Francie s členy tohoto uskupení (Kieger 2021). V tomto ohledu lze považovat francouzské nepřistoupení k diplomatickému bojkotu a jeho kritika za důsledek zhoršení vztahů se zmíněnými třemi zeměmi.

Ve Francii neprobíhala debata ohledně možností bojkotování ZOH 2022 v Pekingu. Za zmínění stojí pouze rezoluce francouzského Národního shromáždění označující aktivity ČLR v Sint'iangu za genocidu. Ke schválení této rezoluce došlo těsně před začátkem ZOH 2022 v Pekingu, čímž byl vytvořen tlak na plánovanou francouzskou politickou účast (Leali – Lau 2022; Abdurashid 2022).

Vyjádření k francouzskému rozhodnutí zúčastnit se ZOH 2022 v Pekingu nabídli pouze členové vlády. Francouzský ministr zahraničních věcí Le Drian prohlásil, že se Francie snažila najít společné řešení v rámci EU, kde v tu dobu měla předsednictví (France 2021b; Gotev 2022; Van Overstraeten – Irish 2021). Francouzský ministr školství Jean-Michel Blanquer vyjádřil přání, aby nedocházelo k politizování olympijských her (France 2021b).

Stejně jako ve finském případě, tak se i Francie nakonec politicky ZOH 2022 v Pekingu nezúčastnila. Maracineanu svou účast byla nucena zrušit, jelikož

²⁵ Dalším negativním efektem pro Francii je akvizice nukleárních ponorek v rámci paktu AUKUS, která vedla ke zrušení smlouvy o nákupu ponorek mezi Austrálií a Francií (Kieger 2021).

se nakazila onemocněním COVID-19 (Francs Jeux 2022). Účast jiného francouzského politika na ZOH 2022 v Pekingu nebyla oznámena.

2. 3. 3 Italská republika

Italská republika (dále jen Itálie) se stala zcela specifickým příkladem v přístupu k ZOH 2022 v Pekingu. Itálie se totiž rozhodla nepřistoupit k diplomatickému bojkotu ZOH 2022 v Pekingu z velmi prostého důvodu. Itálie přislíbila podporu ZOH 2022 v Pekingu výměnou za čínskou podporu Zimních olympijských her 2026 v Miláně a Cortině. Dohoda o vzájemném podporování byla podepsána na setkání ministrů zahraničních věcí obou států. Jednalo se o setkání, které oslavovalo padesátileté výročí vzájemných diplomatických vztahů (Balmer 2021; Roan 2021; Gillen 2021).

V italském případě neprobíhala žádná významná politická debata ohledně bojkotování ZOH 2022 v Pekingu. Za Itálii se ZOH 2022 v Pekingu zúčastnila zástupkyně tehdejšího italského premiéra Valentina Vezzali (Issa – Zemaryalai 2022). Do Pekingu taktéž přicestoval starosta Milána Giuseppe Sala. Jeho úkolem bylo oficiálně převzít pořádání zimních olympijských her (Burke 2021b). Z tohoto pohledu byla politická účast Itálie na ZOH 2022 v Pekingu nevyhnutelná.

2. 3. 4 Polská republika

Případ Polské republiky (dále jen Polsko) byl také výjimečným. Polsko bylo totiž jedinou zemí Evropské unie, která vyslala hlavu svého státu na ZOH 2022 v Pekingu. Jednalo se o polského prezidenta Andrzeje Dudy, který se dokonce rozhodl setkat s čínským prezidentem Si Ťin-pchingem (Plucinska – Charlish 2022; Krzysztoszek 2022; Morgan 2022). Prezidentův poradce pro zahraniční vztahy Jakub Kumoch vyčnávající účast Dudy na ZOH 2022 v Pekingu okomentoval tím, že Polsko je suverénní zemí, která si může zvolit vlastní zahraniční politiku vůči ČLR. Zdůraznil, že Polsko má s ČLR velmi přátelské vztahy (Plucinska – Charlish 2022). Polský ministr zahraničních věcí Zbigniew Rau doplnil, že setkání mezi prezidenty obou zemí proběhlo za úmyslem oslavit pořádání ZOH 2022 v Pekingu. Politická témata byla druhořadá (Szcotka 2022).

Polský postoj k ZOH 2022 v Pekingu vycházel z čínsko-polských vztahů. Polsko mělo s ČLR vysoce nadstandartní vztahy v porovnání s ostatními státy Evropské unie. Čínsko-polské vztahy byly posilovány zejména prostřednictvím uskupení 17+1²⁶. Polsko mělo rovněž dobré ekonomické vztahy s ČLR. Například v roce 2020 bylo Polsko jedním z největších příjemců čínských investic v Evropské unii (Colibasanu 2021). Podle prezidenta Dudy se Polsko snažilo v ekonomickém prostoru využít svého geografického postavení mezi Evropou a ČLR (Plucinska – Charlish 2022).

V polském případě neprobíhala debata o možnostech bojkotování. Konsenzus narušovala kritika účasti polského prezidenta na ZOH 2022 v Pekingu ze strany některých polských politiků. Kritika však nebyla příliš výrazná. Příkladem může být prohlášení bývalého polského velvyslance v USA Ryszarda Schnepfa, který označil za vhodnější, aby se polský prezident nezúčastnil ZOH 2022 v Pekingu. Své přesvědčení odůvodnil tím, že by se Polsko mělo držet západních spojenců (Krzysztozek 2022).

2. 3. 5 Ruská federace

Ruská federace (dále jen Rusko) je vyčnívajícím příkladem této podkapitoly. Zaprvé se jedná o jediný stát, který se nenachází v Evropské unii. Zadruhé Rusko lze jen velmi obtížně považovat za demokracii. Přesto je Rusko neopominutelné pro tuto bakalářskou práci z již zmíněných důvodů.

Rusko se postavilo kriticky vůči americkému diplomatickému bojkotu ZOH 2022 v Pekingu. Dle Ruska by měly být olympijské hry apolitické. Samotný ruský prezident Vladimír Putin se rozhodl přímo zúčastnit ZOH 2022 v Pekingu. Putin dále vyjádřil podporu ČLR v pořádání ZOH 2022 v Pekingu. Při návštěvě Pekingu byla domluvena schůzka prezidentů Ruska a ČLR (Tétrault-Farber 2022; Johnson 2022).

²⁶ Jedná se o uskupení států střední a východní Evropy a ČLR. ČLR se prostřednictvím tohoto uskupení snaží posílit vztahy se zmíněnými státy například prostřednictvím investic (Colibasanu 2021).

Hlavní náplní ruského postoje vůči ZOH 2022 v Pekingu bylo kritizování diplomatického bojkotu těchto her ze strany USA a jejich spojenců. Ruský postoj vycházel z rusko-západních a čínsko-ruských vztahů. Rusko totiž udržovalo s ČLR dobré vztahy, jelikož se společně snažily čelit USA a dalším západním demokratickým zemím (Dou – Ilyushina 2022).

V následujících odstavcích budou představeny názory významných ruských politiků k diplomatickým bojkotům ZOH 2022 v Pekingu. Jako první budou představeny názory Putina. Ruský prezident se vyjádřil kriticky vůči diplomatickým bojkotům. Dle jeho názoru se jedná o pouhé zpolitizování sportu a porušení Olympijské charty (Ingle 2022a). Putin rovněž označil diplomatické bojkoty za snahu západních demokracií o omezení (ekonomického) růstu ČLR. Avšak dle jeho názoru diplomatické bojkoty ZOH 2022 v Pekingu tohoto cíle dosáhnout nemohou (Mackay 2021b; Ingle 2022a). Putin vyjádřil celkové nepochopení nad jakýmkoli bojkoty olympijských her. Obracel se na neúspěšné a dle jeho slov nesprávné bojkoty LOH 1980 v Moskvě a LOH 1984 v LA (TASS 2021a).

Proti diplomatickým bojkotům ZOH 2022 v Pekingu se rovněž postavil ruský vicepremiér Dmitrij Černyšenko. Dle jeho názoru státům, které vyhlásily diplomatické bojkoty, mělo být zakázáno vystupovat pod státními symboly na ZOH 2022 v Pekingu (TASS 2021b). Paradoxně to byli jediní ruští sportovci, kteří nereprezentovali svou zem pod státními symboly na ZOH 2022 v Pekingu. Rusové totiž museli soutěžit pod neutrální olympijskou vlajkou kvůli prokázanému státem podporovanému dopingu ruských sportovců (Spirlet 2021).

Svůj postoj nabídl také ruský ministr zahraničních věcí Sergej Lavrov. Jak již bylo v této bakalářské práci zmíněno, Lavrov společně s indickým protějškem vyjádřil podporu ZOH 2022 v Pekingu (Houston 2021; TASS 2022). Lavrov dále označil diplomatické bojkoty za snahu o zpolitizování sportu (TASS 2022).

2. 4 Vyjádření Čínské lidové republiky vůči diplomatickým bojkotům ZOH 2022 v Pekingu

V rámci této podkapitoly bude zmapována čínská reakce na diplomatické bojkoty ZOH 2022 v Pekingu. Pochopitelně, ČLR se vyjádřila negativně vůči zmíněným bojkotům. ČLR se zejména vyjadřovala kriticky vůči diplomatickému bojkotu USA. Rovněž však kritizovala diplomatické bojkoty Austrálie, Spojeného království a Kanady. Nutno zmínit, že čínská kritika byla téměř identická vůči všem zemím. Odlišné vyjádření nabídla pouze v indickém případě. V následujících odstavcích bude čínská reakce vůči těmto státům podrobněji popsána.

Jako první bude představena čínská kritika amerického diplomatického bojkotu ZOH 2022 v Pekingu. Mluvčí čínského ministerstva zahraničních věcí Čao Li-tien prohlásil, že americký diplomatický bojkot se staví proti zásadám politické neutrality olympijských her. Požádal proto USA, aby nepolitizovaly ZOH 2022 v Pekingu a sport celkově. Čao dále upozornil, že USA za diplomatické bojkotování ZOH 2022 v Pekingu zaplatí (McCarriston 2021; Davidson – Ni 2021; Crossley – Tjan 2021).

Další mluvčí čínského ministerstva zahraničních věcí Wang Wen-pin označil americký diplomatický bojkot ZOH 2022 v Pekingu za pouhou politickou manipulaci (BBC 2021e). Wang dále prohlásil, že američtí političtí představitelé pozvánku na ZOH 2022 v Pekingu neobdrželi, proto je jejich neúčast ČLR lhostejná. Dle jeho slov americký diplomatický bojkot úspěch ZOH 2022 v Pekingu neovlivní (CTV News 2021).

Stejného názoru jako Wang byl i bývalý čínský velvyslanec ve Spojeném království Liou Siao-ming. Liou prohlásil, že američtí politici vyhlásili diplomatický bojkot ZOH 2022 v Pekingu, aniž by na ně byli pozváni. Dle jeho názoru se jedná o pouhou politickou manipulaci (Davidson – Ni 2021).

Čínské reakce na diplomatické bojkoty (nejenom) Austrálie, Spojeného království a Kanady byly téměř identické s americkým případem. Opětovně byly

diplomatické bojkoty označeny za politické manipulace, které neovlivní úspěch ZOH 2022 v Pekingu. Opětovně se objevila výhrůžka ČLR, že dané státy za své činy zaplatí. ČLR se také opět pokusila o zpochybnění diplomatických bojkotů prohlášením, že političtí aktéři z daných zemí stejně pozváni nebyli (BBC 2021c; BBC 2021e; CBC 2021c; CTV News 2021; The Times of India 2021; Krishnan 2021).

Odlíšnost indického případu přinesla i odlišné vyjádření ČLR vůči indickému diplomatickému bojkotu ZOH 2022 v Pekingu. Mluvčí čínského ministerstva zahraničních věcí Čao prohlásil, že se Indie unáhlila k mylné politické interpretaci nositelů olympijské pochodně. Podle Čao Indie měla nahlížet na nositele z více racionálního a objektivního úhlu pohledu (The Wire 2022; Patranobis 2022).

2. 5 Postoj Mezinárodního olympijského výboru vůči diplomatickým bojkotům ZOH 2022 v Pekingu

Jak již bylo zmíněno a na příkladech ukázáno, političtí aktéři a tato bakalářská práce připisují MOV důležitou roli. Z toho důvodu je nutné zmínit postoje jeho představitelů k bojkotům ZOH 2022 v Pekingu. Jako první budou představeny názory prezidenta MOV Thomase Bacha. Následovat bude viceprezident John Coates a významní členové MOV Dick Pound a Juan Antonio Samaranch Jr.

Prezident MOV Bach prohlásil, že diplomatické bojkoty ZOH 2022 v Pekingu byly čistě politickým rozhodnutím vlád daných států. Dle jeho názoru na dané rozhodnutí státy měly právo a neporušily tím politickou neutralitu olympijských her. Pro Bacha bylo naopak nejdůležitější, že se ZOH 2022 v Pekingu mohli zúčastnit sportovci (Grohmann 2021; Perelman 2021; Daily Sabah 2021).

Bach zkritizoval očekávání, že by olympijské hry mohly změnit zemi. Tato očekávání označil za chybná (Ni 2021b). Dle Bacha „olympiáda nemůže vyřešit

problémy, které nevyřešily generace politiků²⁷ (Bach cit. dle Ni 2021b). Stejně tak Bach trval na neutralitě MOV. MOV se dle jeho názoru nemohl vyjádřit k lidskoprávní problematice v ČLR, jelikož by se komentářem automaticky přiřadil na jednu stranu. Tímto by MOV ztratil svou neutralitu, došlo k jeho politizaci a následnému zániku (Perelman 2021; Germano – Hale 2022).

Negativně se Bach vyjádřil také vůči možnosti kompletního bojkotu ZOH 2022 v Pekingu. Kompletní bojkoty označil za zlé duchy minulosti. Současně vyjádřil znepokojení nad tím, že se myšlenky kompletních bojkotů vrátily. Bach upozorňoval zejména na příklady bojkotů z LOH 1980 v Moskvě a LOH 1984 v LA (CBC 2022; Maresca 2022).

K problematice lidských práv v souvislosti s ZOH 2022 v Pekingu se vyjádřil také viceprezident MOV John Coates. Coates odmítl, že by MOV měl zasahovat do vnitrostátních záležitostí států pořádajících olympijské hry, tedy včetně ČLR. Dle jeho názoru MOV nedisponoval žádnou pravomocí, kterou by mohl změnit chování států v oblasti lidských práv. Coates zdůraznil pouze jednu pravomoc MOV, kterou bylo rozhodnutí o tom, komu MOV pořádání olympijských her udělí (Morgan 2021; ABC 2021).

Poslední věta minulého odstavce vybízí k otázce: proč tedy MOV udělil ZOH 2022 zemi, která porušuje lidská práva? Odpověď je jednoduchá. MOV neměl na výběr. Původně o pořádání ZOH 2022 usilovalo šest měst/zemí. Konkrétně se jednalo o Stockholm ve Švédsku, Krakov v Polsku, Oslo v Norsku, Almaty v Kazachstánu, Lvov na Ukrajině a Peking v ČLR. Fázemi přidělení ZOH 2022 však prošly pouze dvě města/země. Vedle Pekingu v ČLR se jednalo o Almaty v Kazachstánu (International Olympic Committee nedatováno). Americký politolog Jules Boykoff (2015) popsal vzniklou situaci následovně: „Obě země jsou noční můrou lidských práv. Nezáleží, jaké město vyhraje, olympijské hnutí prohraje“²⁸. Kazachstán byl totiž také obviňován z porušování lidských práv.

²⁷ V originálu: „The Olympics cannot solve problems that generations of politicians have not solved“ (cit. dle Ni 2021b).

²⁸ V originálu: „Both countries are human-rights nightmares. No matter which city wins, the Olympic movement loses“ (Boykoff 2015).

Zejména se jednalo o potlačování politické opozice, ohrožení svobody náboženského vyznání a mučení (Boykoff 2015; Gordeyeva – Solovyov 2015).

Své názory k diplomatickým bojkotům ZOH 2022 v Pekingu nabídl služebně nejstarší člen a bývalý prezident MOV Dick Pound (Moore 2022). Dle jeho názoru diplomatické bojkoty nemohly mít žádný dosah. Pound dále v souladu se zmíněnou čínskou rétorikou zpochybnil, zdali se vůbec jedná o bojkot. Podle Pounda se totiž nemůže jednat o bojkot, pokud političtí představitelé na ZOH 2022 v Pekingu nebyli pozváni (Blatchford 2021).

Pound dále obhajoval rozhodnutí MOV přidělit ZOH 2022 Pekingu. Učinil tak v reakci na kritiku ohledně lidskoprávní situace v ČLR. Dle jeho slov se MOV nerozhodoval podle vnitropolitické situace v zemi, ale podle toho, jakou má daná země schopnost pořádat olympijské hry. Podle Pounda se právě ČLR ukázala být dobrým hostitelem (Sportsnet 2021). Pound následně okomentoval samotná lidská práva v ČLR, když zpochybnil utlačování ujjurské menšiny. Dle jeho názoru není pravidlem, že média informují vždy pravdivě a vyzval k nezávislému prošetření ujjurské situace (tamtéž).

Své komentáře k diplomatickým bojkotům ZOH 2022 v Pekingu také nabídl významný člen²⁹ MOV Juan Antonio Samaranch Jr. Dle jeho názoru MOV respektoval diplomatické bojkoty. Jednalo se dle něj o reciproční akt, kdy politický svět respektuje politické nezasahování do sportu a MOV respektuje rozhodnutí vlád (Ni 2021b).

Samaranch Jr. své názory vygradoval těsně před začátkem ZOH 2022 v Pekingu. Stejně jako Pound zpochybnil diplomatické bojkoty prohlášením, že samotní politici nejsou nikdy pozváni. Upozornil, že pozvánky se posílají pouze národním olympijským výborům. V souladu s čínskou rétorikou rovněž vyjádřil názor, že ZOH 2022 v Pekingu nebyly nijak ovlivněny neúčastí některých politiků. Klíčoví dle jeho slov byli sportovci (Hernández 2022).

²⁹ Jeho otec byl prezidentem MOV a samotný Samaranch Jr. se stal v roce 2022 podruhé viceprezidentem MOV (Xinhua Net 2022).

3. Mezinárodně-politická témata v průběhu ZOH 2022 v Pekingu

Prolínání sportu a politiky poznamenalo i samotný průběh ZOH 2022 v Pekingu. Případy, které budou v této kapitole detailně pospány, jsou velmi důležité, jelikož se odehrály během samotných ZOH 2022 v Pekingu. Jednalo se tedy o dobu, kdy byla věnována ZOH 2022 v Pekingu silná pozornost.³⁰ Speciální důležitost je v této kapitole věnována zahajujícímu ceremoniálu ZOH 2022 v Pekingu.

Tato kapitola bude rozdělena na následující podkapitoly: zaprvé se jedná o zahajující ceremoniál ZOH 2022 v Pekingu, zadruhé o údajnou žádost ČLR směrem k Rusku o posunutí začátku války na Ukrajině až po ZOH 2022 v Pekingu, zatřetí o protest ukrajinského sportovce proti možné válce mezi Ruskem a Ukrajinou, začtvrté o kontroverzní odpovědi mluvčího ZOH 2022 v Pekingu a zapáté o kritiku sportovkyně amerického původu reprezentující ČLR.

3. 1 Zahajující ceremoniál ZOH 2022 v Pekingu

Zahajující ceremoniály olympijských her jsou velmi důležitými zejména z dvou hledisek. Zaprvé dokáží efektivně představit danou zemi sledujícímu publiku. Jedná se o přestavení minulosti, současnosti a celkově kultury státu. Zadruhé lze skrze zahajující ceremoniál vyslat politické signály světu (Elsborg 2022).

Významnost zahajujícího ceremoniálu ZOH 2022 v Pekingu byla oslabena zmíněnou neúčastí politických představitelů jednotlivých států. Problematický rovněž byl zákaz účasti zahraničních fanoušků kvůli proticovidovým opatřením. Nicméně očekávání byla nemalá. Bylo tomu zejména kvůli úspěšnosti zahajujícího ceremoniálu LOH 2008 v Pekingu, které Steven Spielberg označil za dosavadní „nejvelkolepější podívanou nového tisíciletí“³¹ (Spielberg cit. dle De Guzman 2022).

³⁰ ZOH 2022 v Pekingu byly sledovány přibližně 2 miliardami lidí (International Olympic Committee 2022).

³¹ V originálu: „Grandest spectacle of the new millennium“ (cit. dle De Guzman 2022).

Pro výzkumný záměr této bakalářskou práci však není důležitá umělecká kvalita daného ceremoniálu, ale jeho dosah a politický obsah. Co se týče dosahu, nachází se zde velmi málo dat. Nicméně například v USA zahajující ceremoniál ZOH 2022 v Pekingu sledovalo 16 milionů Američanů. Jedná se o pokles oproti 28,3 milionům Američanů, kteří sledovali zahajující ceremoniál Zimních olympijských her 2018 v Pchjongčchangu (Bowler 2022; Dedaj 2022). Prostřednictvím BBC zahajující ceremoniál ZOH 2022 v Pekingu sledovalo 1,3 milionů sledujících. Opětovně se jedná o pokles, jelikož zahajující ceremoniál Zimních olympijských her 2018 v Pchjongčchangu sledovalo na této stanici 2,4 miliónů diváků (Bowler 2022; Dedaj 2022). Jen velmi obtížně lze z těchto dat generalizovat, avšak pokles v těchto dvou případech je velmi výrazný a naznačuje menší dosah.

Naopak nezpochybnitelný byl politicky kontroverzní obsah zahajujícího ceremoniálu ZOH 2022 v Pekingu. Nyní budou následovat tři podkapitoly věnující se nejvýznamnějším mezinárodně-politickým kontroverzím, které se odehrály během zmíněného ceremoniálu. Jako první bude představen protest Tchaj-wanu nastupujícím pod názvem Čínská Tchaj-pej. Zadruhé bude pozornost věnována kauze tradičního korejského kroje *hanbok*. Zatřetí bude podkapitola věnována téměř učebnicovému příkladu *sportswashingu* v podobě ujugurské olympioničky zapalující olympijský oheň.

3. 1. 1 Protest Tchaj-wanu nastupujícím pod názvem Čínská Tchaj-pej

Pro začátek je nutné uvést kontext. Olympionici reprezentující mezinárodně neuznaný Tchaj-wan vystupují na olympijských hrách pod názvem Čínská Tchaj-pej. Toto označení vzniklo roku 1981 po dlouhodobém sporu, zdali uznat olympijské výbory jak ČLR, tak Tchaj-wanu. ČLR nakonec přistoupila na dodnes existující kompromis. ČLR považuje tchaj-wanskou olympijskou reprezentaci za odnož své olympijské reprezentace (VanOpdorp 2022). Rovněž je důležité zmínit, že se ZOH 2022 v Pekingu odehrávaly v době, kdy docházelo k eskalaci napětí mezi ČLR a Tchaj-wanem. Zejména se jednalo o nárůst čínských vojensko-

leteckých cvičení nad Tchaj-wanským průlivem. Tato cvičení narušovala suverenitu Tchaj-wanu (Yang 2022).

Tento zmíněný kontext se přelil i do zahajujícího ceremoniálu ZOH 2022 v Pekingu. Tchajwanská olympijská výprava se ho totiž odmítla zúčastnit. Jako oficiální důvody byly uvedeny cestovní omezení spojená s bojem proti šíření onemocnění COVID-19 (VanOpdorp 2022, Berkeley 2022; Blanchard 2022). Reálným důvodem dle článku Bena Blancharda (2022) byla obava Tchaj-wanu, že by ČLR mohla zneužít jeho účast na zahajujícím ceremoniálu ZOH 2022 v Pekingu k prezentování Tchaj-wanu jako součást jedné Číny. Tchaj-wan nakonec musel své rozhodnutí nezúčastnit se přehodnotit. MOV dle Olympijského výboru Čínské Tchaj-peje informoval tchaj-wanskou olympijskou výpravu, že se všechny národní reprezentace musí zúčastnit zahajujícího i závěrečného ceremoniálu. Tchaj-wan se tedy pod názvem Čínská Tchaj-pej zahajujícího ceremoniálu zúčastnil (Berkeley 2022; Blanchard 2022).

Do jisté míry byly zmíněné obavy Tchaj-wanu naplněny. Zatímco originální olympijský komentář zahajujícího ceremoniálu ZOH 2022 v Pekingu představil tchaj-wanskou olympijskou reprezentaci jako Čínskou Tchaj-pej, komentář čínské státní televize CCTV použil označení Čína, Tchaj-pej. Toto označení indikovalo Tchaj-wan jako součást jedné Číny (Sangal 2022).

Dále zahajující ceremoniál ZOH 2022 v Pekingu měl dle novináře Huang Tzu-ti (2022) obsahovat metaforu o připojení Tchaj-wanu k ČLR. Během jednoho vystoupení se stovky dětí shromáždily ve tvaru srdce. Avšak jedno dítě bylo ztracené a nemohlo najít cestu k ostatním, již shromážděným dětem. Dítě nakonec našlo cestu za pomoci jiného dítěte. Dle Huanga se jednalo o metaforu ztraceného Tchaj-wanu, který nakonec najde cestu zpět do ČLR. Navíc postavení dítěte při vystoupení mělo odpovídat geografické pozici Tchaj-wanu vůči ČLR.

3. 1. 2 Kauza korejského *hanboku*

Zahajující ceremoniál ZOH 2022 v Pekingu přinesl i kulturní mezinárodní spor. V jednom vystoupení se totiž objevila žena, která byla oblečena v tradičních

korejských šatech, jež se nazývají *hanbok*. Tato situace vyústila v slovní přestřelku mezi politickými představiteli ČLR a Korejské republiky. Jihokorejští politici osočili ČLR z přivlastňování korejské kultury (McCurry 2022; Lee 2022; South China Morning Post 2022).

V následujících odstavcích bude slovní přestřelka představena. Svůj názor ke vzniklé situaci například vyjádřil poslanec v tu dobu vládní Demokratické strany Lee So-young. Dle jeho názoru se ČLR opět pokusila přivlastnit si korejskou kulturu. V návaznosti sdělil, že podobné čínské chování ohrožuje čínsko-jihokorejskou diplomacii (McCurry 2022; Lee 2022). Obdobně se vyjádřil další poslanec Demokratické strany Park Chan-dae. Poslanec se nechal slyšet, že Korejská republika nemůže dále ignorovat čínské přivlastňování korejské kultury. Své přesvědčení zdůraznil tím, že ke zmíněnému přivlastňování ČLR využila olympijské hry (South China Morning Post 2022). Tyto postoje vybraných poslanců z vládnoucí strany podporovala i tehdejší hlavní opoziční Strana lidové síly. Tato strana označila čínské chování jako přivlastňování kultury cizího suverénního státu (Lee 2022).

Avšak v Korejské republice se rovněž objevovaly názory, které tvrdily, že jihokorejská reakce je neadekvátní. Tento postoj zastával například člen progresivní Strany spravedlnosti Kang Min-Jin. Dle jeho názoru zmíněná žena mající *hanbok* očividně reprezentovala korejskou menšinu nacházející se v ČLR (South China Morning Post 2022).

Obdobným způsobem argumentovala čínská strana. Čínská ambasáda v Soulu bránila nastalou situaci tím, že se jednalo pouze o snahu reprezentovat rozmanité etnické skupiny žijící v ČLR. Konkrétně se mělo jednat o etnickou skupinu *Josenjok*, respektive o čínskou menšinu mající korejské kořeny. Čínská ambasáda následně doplnila, že etnické korejské minority žijící v ČLR měly právo obléct se do svého tradičního kroje (McCurry 2022; Smith 2022).

K prohlášení čínské ambasády v Soulu se vyjádřil tehdejší jihokorejský ministr kultury Hwang Hee. Dle jeho názoru považování určitého národu za

menšinu znamená, že daný národ nemá suverénní stát. To by dle jeho slov mohlo vést k neporozumění v čínsko-korejských vztazích (Lee 2022).

Celá situace vznikla na základě dvou faktorů. Zaprvé *hanbok* je pro Jihokorejce velmi důležitý, jelikož je významnou součástí korejské národní hrdosti. Zadruhé celou situaci vyostřily v tu dobu se horšící vztahy mezi ČLR a Korejskou republikou.³² Jasným důkazem je fakt, že *hanbok* se objevil již během LOH 2008 v Pekingu a obdobné kontroverze nevyvolal (Korea View 2022).

3. 1. 3 Ujgurská olympionička zapalující olympijský oheň

Vysoce kontroverzní situace nastala na konci zahajujícího ceremoniálu ZOH 2022 v Pekingu. K tradičnímu zapálení olympijského ohně byla vybrána ujgurská olympionička Dinigeer Yilamujiang reprezentující ČLR. Kontroverzní to bylo zejména z toho důvodu, že ujgurská menšina v tu dobu byla v ČLR výrazně utlačována (Ingle 2022b; Munroe et al. 2022; Al Jazeera 2022b).

Světový ujgurský kongres označil tuto situaci za jasné zpolitizování olympijských her. Označil za nepřijatelné využít ujgurskou sportovkyni v zemi, kde je na její etnické menšině prováděna genocida (Ingle 2022b). Ke kritice se také přidala velvyslankyně USA při OSN Linda Thomas-Greenfield. Dle jejich slov se jednalo o pokus ČLR zamaskovat, že páchá genocidu na Ujgurech (Al-Arshani 2022).

Vzniklou situaci se pokusil bránit mluvčí MOV Mark Adams. Dle jeho slov měl jakýkoliv sportovec účastníci se ZOH 2022 v Pekingu právo podílet se na zahajujícím ceremoniálu těchto her. Ujgurský původ nebral nijak v potaz (BBC Sport 2022a; Ingle 2022b; Al Jazeera 2022b).

V rámci teoretických poznatků, které byly představeny v první kapitole, lze tuto situaci označit jako učebnicový příklad *sportswashingu*. Jednalo se totiž o snahu zamaskovat či upozadit porušování lidských práv v ČLR. Vybrání této

³² Diplomatické vztahy mezi ČLR a Korejskou republikou se značně zhoršily v roce 2017, kdy Korejská republika schválila nainstalování amerického raketového obranného systému na svém území. Tento obranný systém měl fungovat jako odstrašení hrozeb ze Severní Koreji. ČLR jej však vnímala jako narušení bezpečnostní rovnováhy v regionu (McCurry 2022).

olympioničky k zapálení olympijského ohně bylo rovněž zřejmě reakcí ČLR na diplomatické bojkoty ZOH 2022 v Pekingu a mezinárodní kritiku čínského počínání vůči ujgurské menšině.

3. 2 Údajná žádost Čínské lidové republiky směrem k Rusku o posunutí začátku války na Ukrajině až po ZOH 2022 v Pekingu

ZOH 2022 v Pekingu probíhaly v době vysokého napětí na rusko-ukrajinské hranici. Rusko zde shromažďovalo své vojáky a vojenskou techniku. Těsně před skončením ZOH 2022 v Pekingu americký prezident Biden zveřejnil informaci, že se ruský prezident Putin rozhodl zaútočit na Ukrajinu (Hosenseidlová et al. 2022). Den 24. února roku 2022 dává Bidenovi za pravdu a začíná ruská invaze na Ukrajině.

Dle článku Edwarda Wonga a Juliana E. Barnese (2022) zveřejněném v *The New York Times* nebyly USA jediným státem, jenž měl informaci o plánované ruské invazi na Ukrajinu. Dle tohoto článku měli vysocí čínští představitelé požádat své ruské protějšky, aby posunuli napadení Ukrajiny až po proběhnutí ZOH 2022 v Pekingu. Údajná informace pocházela od nejmenované západní zpravodajské služby. Celou záležitost potvrdil nezávisle na *The New York Times* i článek Steva Hollanda (2022) v *Reuters*.

Údajnou žádost ČLR vůči Rusku popřel mluvčí čínské ambasády ve Washingtonu Liu Pengyu. Dle jeho slov se jednalo o pouhé spekulace, jejichž cílem bylo pošpinit ČLR. Navíc tyto spekulace neměly žádný pevný základ (Holland 2022; Wong – Barnes 2022). Popření rovněž zaznělo z úst mluvčího čínského ministerstva zahraničních věcí Wanga Wen-pina, který označil spekulace za snahu o odvrácení pozornosti a přesunutí viny. Hlavním viníkem rusko-ukrajinského konfliktu podle mluvčího totiž bylo rozšiřování NATO na východ (Ni 2022).

ČLR měla k této údajné žádosti jistou motivaci. V roce 2008 totiž Rusko v průběhu LOH 2008 v Pekingu napadlo Gruzii. Současně motivaci k vyhovění této žádosti měl i ruský prezident Putin. Pro Putina bylo výhodné nerozžněvat

svého čínského protějška tím, že by zastínil ZOH 2022 v Pekingu ruskou invazí na Ukrajině. Důvodem bylo, že Rusko potřebovalo čínskou podporu k ustání případných evropských sankcí (Wong – Barnes 2022). Evropská unie totiž přislíbila přísné sankce vůči Rusku v případě napadení Ukrajiny (Hosenseidlová et al. 2022).

3. 3 Protest ukrajinského sportovce proti možné válce mezi Ruskem a Ukrajinou

Rusko-ukrajinské napětí se promítlo i do samotného olympijského soupeření. Ukrajinský olympionik ve skeletonu Vladyslav Heraskevyč totiž během olympijského soupeření v jeho disciplíně ukázal do kamer obrázek s nápisem „NO WAR IN UKRAINE“ neboli žádnou válku na Ukrajině (Grohmann 2022; The Guardian 2022; BBC Sport 2022b; Houston 2022).

Heraskevyč svůj čin okomentoval následovně: „Doma na Ukrajině je to teď opravdu nervózní, spousta zpráv o zbraních, [...], o některých armádách kolem Ukrajiny, takže to není v pořádku. Ne v 21. století“³³ (Heraskevyč cit. dle BBC Sport 2022b). Dále doplnil, že jeho gesto bylo vyjádřením názoru, který dle jeho slov mají všichni normální lidé. Jednalo se o vyjádření podpory míru nejen na Ukrajině, ale i na celém světě (Houston 2022).

Gesto Heraskevyče mohlo naplňovat porušení pravidla 50 Olympijské charty, které zakazuje jakékoliv politické projevy na místech, kde probíhá olympijské soutěžení. Heraskevyč nebyl za svůj čin potrestán. MOV vyhodnotil jeho akt jako obecnou výzvu k míru (The Guardian 2022; BBC Sport 2022b; Houston 2022).

3. 4 Kontroverzní odpovědi mluvčí ZOH 2022 v Pekingu

K propojení sportu a politiky došlo přímo od čínského představitele ZOH 2022 v Pekingu. Jednalo se o kontroverzní odpovědi mluvčí ZOH 2022 v Pekingu Jen Ťia-žung. Situace nastala během rutinní tiskové konferenci, když novinář

³³ V originálu: „At home in Ukraine it's really nervous now, a lot of news about guns, [...], about some armies around Ukraine so it's not OK. Not in the 21st century“ (cit. dle BBC Sport 2022b).

položil mluvčí otázku týkající se nucené práce Ujgurů. Mluvčí v odpovědi označila potlačování lidských práv Ujgurů za lživá obvinění. Navíc dle jejích slov byly tyto lživé pověry vyvráceny autoritami. O jaké autority se jednalo mluvčí neprozradila (Pavitt 2022; Feng 2022b).

Na stejné tiskové konferenci byla položena další otázka, která přinesla rovněž kontroverzní odpověď. Odpověď navíc zřetelně porušila politickou neutralitu stanovenou Olympijskou chartou. Nastalo tak v momentu, kdy novinář požadoval po mluvčí informaci, zdali se Tchaj-wan zúčastní závěrečného ceremoniálu ZOH 2022 v Pekingu. Mluvčí svérázně odpověděla, že ve světě se nachází pouze jedna Čína. To, že je Tchaj-wan součástí ČLR, označila mezinárodně uznávaným principem (Feng 2022b; Ingle 2022c).

K průběhu kontroverzní tiskové konference se velmi nevýrazně vyjádřil prezident MOV Thomas Bach. Prohlásil, že kontaktoval Organizační komisi ZOH 2022 v Pekingu po zmíněné konferenci. Obsahem rozhovoru dle jeho slov byla shoda obou stran na dodržení politické neutrality, kterou přikazuje Olympijská charta (Draper 2022; Matt 2022). Vyjádření Bacha lze interpretovat jako velmi mírnou kritiku porušení olympijské neutrality ze strany zmíněné mluvčí.

3. 5 Kritika sportovkyně amerického původu reprezentující Čínskou lidovou republiku

Situaci, kterou bude tato podkapitola popisovat, americký politolog Jules Boykoff označil za jasné propojení sportu a politiky v důsledku napjatých vztahů mezi USA a ČLR (Gunia 2022). Konkrétně se jednalo o americkou kritiku a čínské obdivování původem americké sportovkyně Eileen Gu, jež se rozhodla reprezentovat ČLR na ZOH 2022 v Pekingu ve freestyle lyžování. V následujících odstavcích bude tato problematika představena.

Je běžné, že sportovci s „cizím“ původem a občanstvím reprezentují národní olympijské týmy jiných zemí. Zejména se jedná o státy, které jsou často cílem migrace. Jedinou podmínkou MOV je, že přestoupivší sportovec musí prokázat svůj původ z národnosti států, který chce reprezentovat (Feng 2022a;

Yeaung 2022). Problémem tohoto případu bylo, že ČLR neuznávala dvojí občanství. Z toho důvodu se rozpoutala debata, zdali se Eileen Gu vzdala svého amerického občanství, když v roce 2019 oznámila, že na ZOH 2022 v Pekingu bude reprezentovat právě pořádající ČLR (Feng 2022a; Gunia 2022).

Vnímání Gu nemohlo být v USA a ČLR odlišnější. Zatímco Číňané Gu oslavovali a nazývali „sněhovou královnou“, někteří Američané ji označovali za zrádkyni, oportunistku či nevděčnici (Gunia 2022; Qin 2022). Gu byla rovněž osočována z upřednostnění zisku a prestiže před lidskými právy (Yeaung 2022). Kritika také zazněla z americké politické scény. Republikánka Nikky Haley zkritizovala Gu za lavírování mezi americkou a čínskou stranou. Dle jejího názoru si měla vybrat, zdali chce stát na americké straně reprezentující svobodu nebo na čínské straně reprezentující porušování lidských práv (Morris 2022; Meyer 2022).

ZOH 2022 v Pekingu byly neobvyklé bezprecedentně vysokým číslem sportovců soutěžících za Čínský olympijský tým, aniž by z ČLR pocházeli. Jednalo se o přibližně 3 desítky sportovců (Yeaung 2022; Feng 2022a). Například 24-členný olympijský tým reprezentující ČLR na ZOH 2022 v Pekingu v hokeji se skládal z 9 Kanadčanů (Olsvik 2022). Ani jeden z původně kanadských hokejistů nevyvolal takové kontroverze jako Gu. Jak již bylo zmíněno, tento fakt byl způsoben zhoršeným vztahem mezi ČLR a USA a přenesením tohoto mezinárodně-politického vztahu do sportu.

Závěr

Tato bakalářská práce jednoznačně ukázala, že ZOH 2022 v Pekingu nebyly apolitickými olympijskými hrami. Politická témata ZOH 2022 v Pekingu doprovázela před jejich začátkem, a i v jejich průběhu. K politizování ZOH 2022 v Pekingu došlo jak ze strany ČLR, tak ze strany politických aktérů z ostatních zkoumaných států. Detailněji budou tyto tvrzení shrnuty v následujících odpovědích na otázky, které byly stanoveny v úvodu.

První je odpověď na otázku, jak lze aplikovat teoretické úvahy o prolínání sportu a politiky na ZOH 2022 v Pekingu. Dle představených obecných úvah o prolínání sportu a politiky ČLR vědomě využila ZOH 2022 v Pekingu k dosažení svých politických a ekonomických cílů. Jednalo se zejména o zlepšení mezinárodní image anebo posílení *soft power*.

Dále podle realistické úvahy o prolínání sportu a politiky se do případu ZOH 2022 v Pekingu promítlo soupeření jednotlivých států s ČLR. Představené diskuze společně s kontextem vztahů mezi jednotlivými státy a ČLR realistický argument potvrdily. Realistický argument rovněž utvrzuje fakt, že americký ministr zahraničních věcí Antony Blinken se zúčastnil Mistrovství světa ve fotbale 2022 v Kataru. Katar byl rovněž kritizován za porušování lidských práv. Blinken obhajoval svou účast tím, že posílí americko-katarskou spolupráci v ochraně lidských práv (Toosi – Walker 2022; Hudson 2022). Důležité je zmínit, že Katar v tu dobu byl jedním z nejdůležitějších partnerů USA na Blízkém východě (Hudson 2022). Právě vzájemné vztahy se ukázaly být hlavním rozdílem v americkém přístupu k masivním sportovním událostem, které pořádaly Katar a ČLR. Porušování lidských práv nehrálo rozhodující roli.

Liberální přístup zdůraznil roli MOV. Stejně tak roli MOV zdůrazňovali i politici z jednotlivých států ve zmíněných diskuzích. Navíc v rámci této bakalářské práce hrály důležitou roli i jednotlivé národní olympijské výbory. Lze tedy v tomto dát za pravdu i liberalismu.

Konstruktivistické smýšlení předpokládalo, že každý stát dává sportu jinou hodnotu. V tomto ohledu ČLR vnímala sport jako velmi důležitý, jelikož investovala masivní obnos peněz, aby jako historicky první země uspořádala letní i zemní olympijské hry ve stejném městě. Rovněž ČLR hojně investovala do zimních sportů, což se promítlo v rekordním zisku 15 medailí na ZOH 2022 v Pekingu.

Druhá otázka požadovala zodpovědět, jaké byly využity nástroje prolínání sportu a politiky v případě ZOH 2022 v Pekingu. Pochopitelně hlavním nástrojem byla masivní sportovní událost jménem olympijské hry. Na základě teoretických úvah ČLR využila olympijské hry k posílení své *soft power*, zlepšení své mezinárodní značky a ukázání své ekonomické úspěšnosti. Využití olympijských her jako nástroj propojení sportu a politiky ze strany ČLR rovněž přineslo i nežádoucí účinek. Do popředí mezinárodní politické diskuze se dostaly lidskoprávní problémy ČLR. ZOH 2022 v Pekingu také upozornily například na problematiku Tchaj-wanu, militarizování Jihočínského moře či osočení z přivlastňování jiné kultury. Stalo se tedy přesně to, na co v teoretickém úvodu upozorňovaly články Zákravského (2016) a Cha (2009).

Významným nástrojem prolínání sportu a politiky v případě ZOH 2022 v Pekingu byly diplomatické bojkoty. Vyhlášení diplomatického bojkotu představovalo přesunutí soupeření mezi daným státem a ČLR do oblasti sportu. Hlavním cílem bojkotů bylo vytvoření nátlaku na porušování lidských práv v ČLR. Žádný stát nepřistoupil k využití kompletního bojkotu jako nástroje propojení sportu a politiky. Politici totiž v drtivé většině případů považovali kompletní bojkoty za neefektivní a trestající výhradně sportovce. Zejména se obraceli na neúspěšnost bojkotů z LOH 1980 v Moskvě a LOH 1984 v LA.

Dalším důležitým nástrojem prolínání sportu a politiky, jenž byl využit ČLR, byl *sportswashing*. Ten se projevil na zahajujícím ceremoniálu ZOH 2022 v Pekingu v podobě ujugurské olympioničky zapalující olympijský oheň. ČLR se zde pokusila o zamaskování utlačování ujugurské menšiny.

ČLR si rovněž byla vědoma, že sportovní úspěchy se mohou stát nástrojem ke zlepšení *soft power* a mezinárodní značky. Jak již bylo zmíněno, ČLR investovala ve velkém do zimních sportů před začátkem ZOH 2022 v Pekingu. Investice se promítly v rekordním zisku 15 medailí pro ČLR na těchto hrách.

Dle teoretických úvah se ČLR také pokusila využít sport, respektive ZOH 2022 v Pekingu jako nástroj k prezentování, že jejich politický systém a ideologie jsou těmi (nej)lepšími. Dle této teoretické úvahy lze chápat ZOH 2022 v Pekingu jako čínskou snahu ukázat, že totalitní komunistický režim je lepším a úspěšnějším než demokratický liberální režim, jenž reprezentují zejména USA.

Třetí otázka se zabývala tím, jaké byly opakující se vzorce v politických diskuzích napříč státy ohledně bojkotování ZOH 2022 v Pekingu. Prvním významným opakujícím se vzorcem bylo, že v drtivé většině vládní představitelé odmítali kompletní bojkot ZOH 2022 v Pekingu. Vládní představitelé argumentovali, že kompletní bojkoty trestají výhradně sportovce.

Mimo exekutivu se debaty o možnostech bojkotování ZOH 2022 v Pekingu obecně rozdělily do tří skupiny. Jmenovitě se jednalo o skupinu požadující diplomatické bojkoty, skupinu požadující kompletní bojkoty a skupinu odmítající jakýkoliv bojkot. Opakující se vzorce v rámci jednotlivých skupin budou nyní postupně shrnuty.

Ve většině států se nacházela skupina požadující vyhlášení diplomatického bojkotu ZOH 2022 v Pekingu. Konkrétně se jednalo o 11 z 14 států, kde došlo k alespoň minimální debatě o případném bojkotování ZOH 2022 v Pekingu. Diplomatický bojkot byl z jejich strany požadován kvůli porušování lidských práv v ČLR. Tato skupina rovněž poukazovala na neúspěšnost kompletních bojkotů a pouhé trestání sportovců, které by způsobilo vyhlášení tohoto typu bojkotu. Všichni zkoumaní politici, kteří se v minulosti sportovně olympiády zúčastnili a vyjádřili se k bojkotům ZOH 2022 v Pekingu se výhradně řadili do této skupiny.

Druhá skupina požadující kompletní bojkot se nacházela v 7 ze stejných 14 států. Kompletní bojkot byl z jejich strany požadován zejména z důvodu

potlačování lidských práv v ČLR. Častým důvodem, proč přistoupit ke kompletnímu bojkotu, byly obavy o bezpečnost olympioniků dané země na ZOH 2022 v Pekingu. Dále někteří politici považovali sportovní účast jejich státu na ZOH 2022 v Pekingu za legitimizaci čínského režimu. V Austrálii a Kanadě se rovněž objevil názor, že potlačení genocidy je důležitější než zklamání sportovců.

Skupiny požadující, aby jejich stát nepřistoupil k jakémukoliv typu bojkotu, byly méně časté. Konkrétně se nacházely v 5 státech. Stoupenci těchto skupin požadovali, aby se jejich stát zúčastnil politicky ZOH 2022 v Pekingu z následujících důvodů. Zaprvé viděli ZOH 2022 v Pekingu jako příležitost k dialogu s ČLR. Zadruhé ZOH 2022 v Pekingu považovali za možnost zlepšit vztahy s ČLR. Zatřetí někteří zástupci této skupiny argumentovali, že sport a politika by se neměly míchat.

V případě, že se do diskuze v daném státu zapojil národní olympijský výbor, vždy požadoval, aby se jeho sportovci mohli zúčastnit ZOH 2022 v Pekingu. Jedinou výjimkou byl národní olympijský výbor v Nizozemsku, který připustil možnost kompletního bojkotu. Ostatní zmíněné výbory často upozorňovaly na neúspěšnost kompletních bojkotů. Výbory rovněž zdůrazňovaly jejich apolitičnost.

Čtvrtá otázka zněla: jaký vliv měl vztah daného státu vůči ČLR na jeho přístup k bojkotování ZOH 2022 v Pekingu? Odpověď je velmi jasná a důležitá. Právě vztah byl rozhodující. Drtivá většina států, která přistoupila k diplomatickým bojkotům ZOH 2022 v Pekingu kvůli porušování lidských práv v ČLR, zaznamenala výrazné zhoršení vztahů s ČLR. Rovněž v těchto státech byla intenzivnější debata o možnostech bojkotování ZOH 2022 v Pekingu. Naopak státy, jež nepřistoupily k diplomatickým bojkotům ZOH 2022 v Pekingu kvůli porušování lidských práv v ČLR, vyznávaly dlouhodobé pragmatické vztahy vůči ČLR. V těchto státech byla malá či téměř žádná diskuze o případném bojkotování ZOH 2022 v Pekingu.

Pátá otázka se zaměřovala na vybočující případy v rámci výzkumného záměru této bakalářské práce. Co se týče států, nejvíce vybočující byla Indie. Jednalo se totiž o jediný stát, který původně ZOH 2022 v Pekingu otevřeně podpořil a následně jej diplomaticky bojkotoval. Rovněž Indie měla unikátní důvod, kterým byla čínská provokace během štafety olympijské pochodně v souvislosti s čínsko-indickým hraničním konfliktem v Kašmíru.

Vyčnívajícím bylo také Japonsko. Japonsko bylo velmi obezřetné, aby neoznačilo svůj postup vůči ZOH 2022 v Pekingu diplomatickým bojkotem. Snažilo se balancovat mezi ČLR a západními demokratickými spojenci v čele s USA. Z toho důvodu ohlásilo, že nevyšle vládního představitele na ZOH 2022 v Pekingu. Avšak Japonsko vyslalo na ZOH 2022 v Pekingu předsedu Pořádající komise Letních olympijských her 2020 v Tokiu Seika Hashimotu, která byla v tu dobu zákonodárkyní japonské horní komory. Tímto se Japonsko nepřiklonilo ani na jednu stranu. Japonský postup tedy lze popsat jako diplomatický bojkot a *vice versa*.

Taktéž italský případ byl ojedinělý. Itálie byla jedinou zemí, jejíž politická účast na ZOH 2022 v Pekingu byla prakticky nevyhnutelná. Italský politický představitel se musel ZOH 2022 v Pekingu zúčastnit z důvodu převzetí pořádání zimních olympijských her. Po Pekingu totiž převzalo zmíněné pořádání italské Milano a Cortina.

Neopominutelná je rovněž odlišnost Francie. Francouzská kritika a nepřístupnost k diplomatickému bojkotu pravděpodobně vycházela nejenom z pragmatických vztahů vůči ČLR, ale i ze zhoršení vztahů Francie s jejími demokratickými spojenci, kteří přistoupili k diplomatickému bojkotu. Toto zhoršení vztahů bylo způsobeno zejména uzavřením bezpečnostního uskupení AUKUS, jenž oslabilo působení Francie v Indo-pacifickém regionu.

Vyčnívajícím v rámci tohoto textu byly také ČR, Polsko a Rusko. V ČR byla čistá podoba vládou vyhlášeného diplomatického bojkotu ZOH 2022 v Pekingu narušena účastí českého velvyslance na ZOH 2022 v Pekingu. Polsko vybočovalo

tím, že jako jediný stát Evropské unie vyslalo hlavu státu na ZOH 2022 v Pekingu. Rusko se odlišovalo celkově svým politickým režimem a vysokou mírou kritiky diplomatických bojkotů ZOH 2022 v Pekingu, které považovalo za zpolitizování sportu.

Vybočující případ se rovněž nacházel v rámci politických diskuzí v jednotlivých státech. V USA a Kanadě se totiž objevila početná skupina, která požadovala odebrání ZOH 2022 Pekingu. Zástupce této skupiny se nacházel rovněž v Nizozemsku. V Kanadě bylo dokonce navrženo, že by se ZOH 2022 mohly přesunout z Pekingu do jejich země. V jiných státech se tato skupina nevyskytovala.

Následující šestá otázka požadovala zodpovědět, jaká byla reakce ČLR na diplomatické bojkoty ZOH 2022 v Pekingu. ČLR zejména kritizovala diplomatický bojkot vyhlášený USA. Dále kritizovala diplomatické bojkoty Austrálie, Kanady a Spojeného království. Čínská reakce vůči těmto státům byla identická. ČLR označila diplomatické bojkoty za zpolitizování ZOH 2022 v Pekingu. Navíc upozornila na své přesvědčení, že neúčast dotčených politiků na ZOH 2022 v Pekingu jejich úspěch neovlivní. Dále se ČLR snažila přesvědčit státy přistoupení k diplomatickému bojkotu, že jejich politická neúčast je lhostejná, jelikož v první řadě samotní politici nebyli pozváni. Nicméně ČLR své rozhořčení promítla ve vyhrožování, že dané státy za diplomatické bojkoty ZOH 2022 v Pekingu zaplatí.

Jediná odlišná reakce ČLR byla směřována Indii. Avšak tato odlišnost je dána již zmíněnou odlišností indického případu. ČLR tvrdila, že se Indie unáhlila k nesprávné politické interpretaci nositelů olympijské pochodně.

Sedmá otázka směřovala k zmapování reakce MOV na diplomatické bojkoty ZOH 2022 v Pekingu. Prezident MOV Thomas Bach respektoval rozhodnutí států a nijak je nekritizoval. Naopak vyjádřil své znepokojení nad debatou o kompletních bojkotech. Pro Bacha bylo totiž nejdůležitější, aby se ZOH 2022 v Pekingu mohli zúčastnit sportovci. Důležité pro Bacha rovněž bylo, aby

zůstal MOV neutrální. Neutralitu MOV také požadoval jeho viceprezident John Coates.

Další dva významní členové MOV obdobně neutrální nebyli. Dick Pound a Juan Antonio Samaranch Jr. zpochybňovali účinnost diplomatických bojkotů. V souladu s rétorikou ČLR tvrdili, že zaprvé politici nebyli pozváni a zadruhé jejich neúčast ZOH 2022 v Pekingu neovlivní. Pound dokonce zpochybnil utlačování ujgurské menšiny v ČLR, čímž definitivně opustil neutralitu MOV.

Poslední osmá otázka cílila na zodpovězení, jakým způsobem docházelo k prolínání sportu a politiky během samotného průběhu ZOH 2022 v Pekingu. Průběh ZOH 2022 v Pekingu byl na politické témata bohatý. Významnou událostí byl jejich zahajující ceremoniál. Prvním politickým tématem, který se zde odehrál, byla obava Tchaj-wanu, že ČLR zneužije jeho účast k prezentování Tchaj-wanu jako součást jedné Číny. Jejich obava byla naplněna v podobě čínského olympijského komentáře, jenž indikoval Tchaj-wan jako součást jedné Číny. Rovněž se na ceremoniálu nacházela údajná metafora vyobrazující sjednocení Číny. Druhým politickým tématem zahajujícího ceremoniálu ZOH 2022 v Pekingu byl mezinárodně-kulturní spor o korejský *hanbok*. Spor přerostl v diplomatické přestřelky politiků obou zemí. Třetí téma již bylo v závěru zmíněno a je tím nejdůležitějším. ČLR úmyslně zneužila olympijské hry k zamaskování svého potlačování lidských práv Ujgurů. Stalo se tak, když určila ujgurskou olympioničku k zapálení olympijského ohně.

K prolínání sportu a politiky docházelo i mimo zahajující ceremoniál ZOH 2022 v Pekingu. Do průběhu ZOH 2022 v Pekingu se silně promítlo v tu dobu aktuální napětí na rusko-ukrajinské hranici. ČLR měla údajně požádat Rusko, aby posunulo plánovanou invazi na Ukrajinu až po konci ZOH 2022 v Pekingu. Na základě této spekulace se ČLR obávala, že by ruská invaze mohla zastínit požadovaný mezinárodní úspěch ZOH 2022 v Pekingu. Politického dosahu ZOH 2022 v Pekingu si byl rovněž vědom ukrajinský olympionik, který prostřednictvím transparentu požadoval mír na Ukrajině. Jeho gesto se odehrálo během samotného olympijského soutěžení.

K propojení sportu a politiky došlo také od samotného představitele ZOH 2022 v Pekingu. Jmenovitě se jednalo o mluvčí Jen Ťia-žung, která během konference označila Tchaj-wan za součást jedné Číny. Během stejné konference dále označila utlačování Ujgurů za lživá obvinění.

Do průběhu ZOH 2022 v Pekingu se promítlo i mezinárodní napětí mezi USA a ČLR. Konkrétně se jednalo o čínské obdivování a americká kritika vůči původem americké sportovkyni, jež se rozhodla reprezentovat ČLR na ZOH 2022 v Pekingu.

Olympijské hry, jak se v této bakalářské práci ukázalo, jednoznačně nejsou apolitickou sportovní událostí. K politizování olympijských her docházelo historicky. Stejně tak se zpolitizovaly ZOH 2022 v Pekingu. Ani doba po ZOH 2022 v Pekingu nebude apolitickou. V době zpracovávání této bakalářské práce byla zejména výrazná debata ohledně zákazu účasti ruských a běloruských sportovců na Letních olympijských hrách 2024 v Paříži (viz např. Sullivan 2023; Walker 2023; Weselowsky 2023).

Název bakalářské práce se ptá: Sport a politika by se neměly míchat? Odpověď je subjektivní a záleží na jedinci. Nicméně apolitičnost sportu je pouhým ideálem, kterého není možné dosáhnout. Je prokázáno, že sport a politika se neoddiskutovatelně prolínají. Rovněž je jisté, že se prolínat budou i v budoucnu.

Zdroje

1News (2021). *Robertson: NZ won't be at China Games at 'ministerial level'*. 7. 12. 2021 (<https://www.1news.co.nz/2021/12/06/robertson-nz-wont-be-at-china-games-at-ministerial-level/>, 25. 10. 2022).

9News (2021). *ALP president Wayne Swan cautions against Beijing Winter Olympics boycott*. 3. 12. 2021 (<https://www.9news.com.au/national/china-tennis-boycott-wayne-swan-on-potential-winter-olympics-boycott-by-australia/c4d8fb4d-1f40-40e9-9385-9335acac66d5>, 19. 10. 2022).

ABC (2021). *John Coates rules out IOC pressuring China over human rights ahead of Beijing Winter Olympics*. 13. 10. 2021 (<https://www.abc.net.au/news/2021-10-13/john-coates-ioc-rules-out-pressure-on-china-over-human-rights/100536494>, 27. 2. 2023).

Abdurashid, Nuriman (2022). *French Parliament calls Uyghur persecution a genocide*. *Radio Free Asia*. 20. 1. 2022 (<https://www.rfa.org/english/news/uyghur/french-parliament-01202022172111.html>, 8. 11. 2022).

Aktuálně (2022). *Český velvyslanec byl na zahájení olympijských her v Pekingu, vláda je bojkotuje*. 7. 2. 2022 (<https://zpravy.aktualne.cz/domaci/cesky-velvyslanec-byl-na-zahajeni-olympijskych-her-v-pekingu/r~11ac8cd8883411ec8d900cc47ab5f122/>, 20. 10. 2022).

Al Jazeera (2021a). *US, UK and Australia agree new Indo-Pacific security pact*. 15. 9. 2021 (<https://www.aljazeera.com/news/2021/9/15/uk-and-us-to-help-australia-acquire-nuclear-powered-submarines>, 12. 2. 2023).

Al Jazeera (2021b). *Australia joins US diplomatic boycott of Beijing Winter Olympics*. 8. 12. 2021 (<https://www.aljazeera.com/news/2021/12/8/australia-joins-us-diplomatic-boycott-of-winter-olympics>, 19. 10. 2022).

Al Jazeera (2022a). *Winter Olympics: Which world leaders are attending Beijing 2022?* 4. 2. 2022 (<https://www.aljazeera.com/news/2022/2/4/winter-olympics-which-world-leaders-are-attending-beijing-2022>, 12. 10. 2022).

Al Jazeera (2022b). *Winter Olympics: China stirs controversy with Uighur torchbearer.* 5. 2. 2022 (<https://www.aljazeera.com/news/2022/2/5/beijing-winter-olympics-china-uighur-torchbearer>, 16. 12. 2022).

Al-Arshani, Sarah (2022). 'We know a genocide is being committed there': US ambassador says China using an Uyghur athlete as Olympic torchbearer is effort to 'distract us'. *Insider*. 7. 2. 2022 (<https://www.businessinsider.com/us-official-uyghur-athlete-olympic-torchbearer-china-distraction-2022-2>, 18. 12. 2022).

Alhmidi, Maan (2021). Canada should consider hosting 2022 Winter Olympics, says Green Leader Annamie Paul. *CBC*. 9. 2. 2021 (<https://www.cbc.ca/sports/olympics/canada-should-consider-hosting-2022-winter-olympics-says-green-leader-annamie-paul-1.5907328>, 18. 10. 2022).

Amnesty International (2021). *"Sportswashing" and Australian Football: Why Human Rights Policy is Urgently Needed.* 27. 9. 2021 (<https://www.amnesty.org.au/sportswashing-and-australian-football/#>, 3. 10. 2022).

Amnesty International (2022). *Amnesty International Report 2021/22. The State of the World's Human Rights* (London: Amnesty International Ltd).

ANI (2021a). *UK MPs demand boycott of 2022 Beijing Winter Olympics citing 'genocide' in Xinjiang.* 20. 2. 2021 (<https://www.aninews.in/news/world/europe/uk-mps-demand-boycott-of-2022-beijing-winter-olympics-citing-genocide-in-xinjiang20210220220613/>, 17. 10. 2022).

ANI (2021b). *Lithuania confirms diplomatic boycott of Beijing 2022 Winter Olympics.* 3. 12. 2021 (<https://www.aninews.in/news/world/asia/lithuania->

confirms-diplomatic-boycott-of-beijing-2022-winter-olympics20211203200952/, 20. 10. 2022).

Arnaud, Pierre (1998). Sport – a means of national representation. In: Arnaud, Pierre – Riordan, James, eds., *Sport and International Politics* (London: Routledge), s. 3–13.

Bagshaw, Eryk (2020). Games boycott would 'harden Chinese nationalism', says Dave Sharma. *The Sydney Morning Herald*. 22. 9. 2020 (<https://www.smh.com.au/world/asia/winter-games-boycott-would-harden-chinese-nationalism-says-dave-sharma-20200922-p55y08.html>, 19. 10. 2022).

Ballingall, Alex (2021). Athletes or politicians? MPs want Canada to boycott Beijing Winter Olympics — but can't agree on how. *The Toronto Star*. 1. 12. 2021 (<https://www.thestar.com/politics/federal/2021/12/01/athletes-or-politicians-mps-want-canada-to-boycott-beijing-winter-olympics-but-cant-agree-on-how.html>, 18. 10. 2022).

Balmer, Crispian (2021). Italy not planning to join U.S. diplomatic boycott of Beijing Olympics. *Reuters*. 7. 12. 2021 (<https://www.reuters.com/article/olympics-2022-italy-idCNL8N2SS1RL>, 9. 11. 2022).

Baltic News Network (2021). *Lithuanian athletes reject MPs' call to boycott Beijing 2022*. 24. 11. 2021 (<https://bnn-news.com/lithuanian-athletes-reject-mps-call-to-boycott-beijing-2022-230289>, 20. 10. 2022).

Baum, Richard (2009). “One World, One Dream”: The Beijing Olympic. *E-International Relations*. 22. 4. 2009 (<https://www.e-ir.info/pdf/943>, 26. 9. 2022), s. 1–4.

BBC (2021a). *Uyghurs: MPs state genocide is taking place in China*. 23. 4. 2021 (<https://www.bbc.com/news/uk-politics-56843368>, 2. 2. 2023).

BBC (2021b). *2022 Beijing Winter Olympics: Australia joins US diplomatic boycott*. 8. 12. 2021 (<https://www.bbc.com/news/world-australia-59573500>, 19. 10. 2022).

BBC (2021c). *UK and Canada join diplomatic boycott of China Winter Olympics*. 8. 12. 2021 (<https://www.bbc.com/news/uk-59582137>, 17. 10. 2022).

BBC (2021d). *Beijing Winter Olympics boycott is insignificant, says Macron*. 9. 12. 2021 (<https://www.bbc.com/news/world-europe-59599063>, 8. 11. 2022).

BBC (2021e). *China warns nations will 'pay price' for Olympic boycott*. 9. 12. 2021 (<https://www.bbc.com/news/world-asia-china-59592347>, 9. 11. 2022).

BBC (2022a). *Beijing Winter Olympics boycott: Why are the Games so controversial?* 4. 2. 2022 (<https://www.bbc.com/news/explainers-59644043>, 12. 10. 2022).

BBC (2022b). *Who are the Uyghurs and why is China being accused of genocide?* 24. 5. 2022 (<https://www.bbc.com/news/world-asia-china-22278037>, 4. 10. 2022).

BBC Sport (2022a). *Winter Olympics: IOC defends use of Uyghur athlete in opening ceremony*. 5. 2. 2022 (<https://www.bbc.com/sport/winter-olympics/60226732>, 18. 12. 2022).

BBC Sport (2022b). *Winter Olympics: Ukrainian skeleton athlete Vladyslav Heraskevych holds up 'No War' sign*. 11. 2. 2022 (<https://www.bbc.com/sport/winter-olympics/60351897>, 14. 12. 2022).

Berkeley, Geoff (2022). *Taiwanese ordered by IOC to appear at Beijing 2022 Opening Ceremony. Inside the Games*. 15. 12. 2022 (<https://www.insidethegames.biz/articles/1118650/taiwanese-team-beijing-2022-ceremonies>, 15. 12. 2022).

Bhaumik, Anirban (2021). *India differs from US, joins Russia to support China to host Winter Olympics 2022. Deccan Herald*. 26. 11. 2021 (<https://www.deccanherald.com/national/india-differs-from-us-joins-russia-to-support-china-to-host-winter-olympics-2022-1054929.html>, 3. 11. 2022).

Binčík, Miroslav (2022). Premiér Heger sa osobne na ZOH do Pekingu nechystá. *RTV*. 31. 1. 2022 (<https://spravy.rtv.sk/2022/01/premier-heger-sa-osobne-na-zoh-do-pekingu-nechysta/>, 7. 11. 2022).

Blanchard, Ben (2022). Team Taiwan says it will be at Beijing Games opening ceremony. *Reuters*. 1. 2. 2022 (<https://www.reuters.com/world/asia-pacific/team-taiwan-says-it-will-be-beijing-games-opening-ceremony-2022-02-01/>, 5. 12. 2022).

Blatchford, Andy (2021). IOC member says diplomatic boycott of Olympics won't sway Beijing. *Politico*. 12. 6. 2021 (<https://www.politico.com/news/2021/12/06/ioc-diplomatic-boycott-beijing-olympics-523801>, 10. 11. 2022).

Bowler, Hannah (2022). Record low BBC and NBC ratings as Winter Olympics audience dwindles. *The Drum*. 8. 2. 2022 (<https://www.thedrum.com/news/2022/02/08/record-low-bbc-and-nbc-ratings-winter-olympics-audience-dwindles>, 7. 3. 2023).

Boykoff, Jules (2015). Beijing and Almaty contest Winter Olympics in human rights nightmare. *The Guardian*. 30. 7. 2015 (<https://www.theguardian.com/sport/2015/jul/30/china-kazakhstan-winter-olympics-2022>, 10. 10. 2022).

Breuninger, Kevin (2021a). White House leaves door open to boycotting 2022 Beijing Olympics as pressure grows. *CNBC*. 25. 2. 2021 (<https://www.cnbc.com/2021/02/25/white-house-leaves-door-open-to-boycotting-2022-beijing-olympics-as-pressure-grows.html>, 13. 10. 2022).

Breuninger, Kevin (2021b). Pelosi calls for 'diplomatic boycott' of 2022 China Olympics on human rights grounds. *CNBC*. 18. 5. 2021 (<https://www.cnbc.com/2021/05/18/pelosi-calls-for-diplomatic-boycott-of-2022-china-olympics-on-human-rights-grounds.html>, 13. 10. 2022).

Břešťan, Robert (2021). Co zbylo z čínského hurá. Ani pohrobkům CEFC se v Česku moc nedaří. *Hlídací pes*. 6. 4. 2021 (<https://hlidacipes.org/co-zbylo-z-cinskeho-hura-ani-pohrobkum-cefc-se-v-cesku-moc-nedari/>, 31. 1. 2023).

Burke, Patrick (2021a). UK Government reportedly contemplating Beijing 2022 diplomatic boycott, Canadian Foreign Ministry will "continue to discuss". *Inside the Games*. 21. 11. 2021 (<https://www.insidethegames.biz/articles/1115760/uk-beijing-2022-olympics-usa-boycott>, 17. 10. 2022).

Burke, Patrick (2021b). Milan Mayor Sala confirms Beijing 2022 attendance. *Inside the Games*. 16. 12. 2021 (<https://www.insidethegames.biz/articles/1116883/sala-beijing-2022-milan-cortina-2026>, 16. 2. 2023).

Carter, Abi (2022). German ministers not travelling to China for Winter Olympics. *I am Expat*. 3. 2. 2022 (<https://www.iamexpat.de/expat-info/german-expat-news/german-ministers-not-travelling-china-winter-olympics>, 24. 10. 2022).

CBC (2021a). *Should Canada boycott the 2022 Winter Olympics in Beijing?* 25. 2. 2021 (<https://www.cbc.ca/radio/checkup/should-canada-boycott-the-2022-winter-olympics-in-beijing-1.5927638>, 18. 10. 2022).

CBC (2021b). *O'Toole warns Canadians not safe in China after court upholds death sentence*. 10. 8. 2021 (<https://www.cbc.ca/news/politics/otoole-china-not-safe-canadians-1.6136387>, 18. 10. 2022).

CBC (2021c). *China dismisses Canada, U.K. Olympic boycott as 'farce'*. 9. 12. 2021 (<https://www.cbc.ca/sports/olympics/china-response-canada-us-boycott-winter-olympic-games-1.6279175>, 9. 11. 2022).

CBC (2022). *IOC president Bach slams 'boycott ghosts' as China's President Xi promises 'splendid' Olympics*. 2. 2. 2022 (<https://www.cbc.ca/sports/olympics/winter/chinese-president-ioc-presser-1.6337632>, 10. 11. 2022).

Central European Institute of Asian Studies (2020). *Pompeo goes to Vienna: No consensus on China and Russia between the US and Austria*. 23. 9. 2020 (<https://ceias.eu/pompeo-goes-to-vienna/>, 9. 2. 2023).

Citowicki, Philip (2020a). Australian Parliament to Debate a Beijing Olympics Boycott. *The Diplomat*. 21. 10. 2020 (<https://thediplomat.com/2020/10/australian-parliament-to-debate-a-beijing-olympics-boycott/>, 19. 10. 2022).

Citowicki, Philip (2020b). Continued Deterioration in Australia-China Relations Fuels Talk of Olympic Boycott. *The Diplomat*. 20. 11. 2020 (<https://thediplomat.com/2020/11/continued-deterioration-in-australia-china-relations-fuels-talk-of-olympic-boycott/>, 19. 20. 2022).

Clarey, Christopher – Rothenberg, Ben (2022). The Spotlight Shifted Away From Peng Shuai. Some Players and Fans Want It Back. *The New York Times*. 26. 1. 2022 (<https://www.nytimes.com/2022/01/26/sports/tennis/peng-shuai-china-australian-open.html>, 4. 10. 2022).

Clarke, Tyrone (2021). Boycott of Beijing Winter Olympics splits MPs on both sides of politics. *Sky News*. 11. 8. 2021 (<https://www.skynews.com.au/australia-news/defence-and-foreign-affairs/boycott-of-beijing-winter-olympics-splits-mps-on-both-sides-of-politics/news-story/8c37732021267c73b84b1bcd5b0f5433>, 19. 10. 2022).

Coe, Sebastian (2022). Sebastian Coe on the flawed diplomatic boycott of Beijing's Winter Olympics. *The Economist*. 2. 2. 2022 (<https://www.economist.com/by-invitation/2022/02/02/sebastian-coe-on-the-flawed-diplomatic-boycott-of-beijings-winter-olympics>, 17. 10. 2022).

Colibasanu, Antonia (2021). Hungary, Poland, Serbia: China's backdoors to Europe. *Euractiv*. 1. 9. 2021 (<https://www.euractiv.com/section/china/opinion/hungary-poland-serbia-chinas-backdoors-to-europe/>, 20. 2. 2023).

Connolly, Amanda (2021). Canada joining diplomatic boycott of Beijing Winter Olympics. *Global News*. 8. 12. 2021 (<https://globalnews.ca/news/8433493/canada-beijing-diplomatic-boycott-announcement/>, 18. 10. 2022).

Cornelissen, Scarlett (2010). The Geopolitics of Global Aspiration: Sport Mega-events and Emerging Powers. *The International Journal of the History of Sport* 27 (16-18), s. 3008–3025.

Cotton, Tom (2021). *Cotton Statement on Diplomatic Boycott of the 2022 Winter Olympics*. 6. 12. 2021 (<https://www.cotton.senate.gov/news/press-releases/cotton-statement-on-diplomatic-boycott-of-the-2022-winter-olympics>, 17. 10. 2022).

Coughlan, Thomas (2021). Louisa Wall and Simon O'Connor call on Government to boycott games. *New Zealand Herald*. 8. 12. 2021 (<https://www.nzherald.co.nz/nz/politics/louisa-wall-and-simon-oconnor-call-on-government-to-boycott-games/S3GPGV5EYF4IFOVFXOQFLVXSXHY/>, 25. 10. 2022).

Crossley, Gabriel – Tian, Yew L. (2021). China condemns U.S. diplomatic boycott of Beijing Olympics. *Reuters*. 8. 12. 2021 (<https://www.reuters.com/lifestyle/sports/china-says-us-diplomatic-boycott-winter-olympics-could-harm-co-operation-2021-12-07/>, 9. 11. 2022).

CTV News (2021). *China dismisses Canada, U.K. Olympic boycott as 'farce'* 9. 12. 2021 (<https://www.ctvnews.ca/sports/china-dismisses-canada-u-k-olympic-boycott-as-farce-1.5700275>, 9. 11. 2022).

Daily Sabah (2021). *IOC chief urges no politics in Beijing 2022 as boycott list widens*. 9. 12. 2021 (<https://www.dailysabah.com/sports/ioc-chief-urges-no-politics-in-beijing-2022-as-boycott-list-widens/news>, 10. 11. 2022).

Dambach, Kai (2021). US Olympic committee opposes boycott of 2022 Beijing Winter Olympics. *Deutsche Welle*. 11. 3. 2021 (<https://www.dw.com/en/us->

olympic-committee-opposes-boycott-of-2022-beijing-winter-olympics/a-56832982, 13. 10. 2021).

Davidson, Helen – Ni, Vincent (2021). China attacks US diplomatic boycott of Winter Games as ‘travesty’ of Olympic spirit. *The Guardian*. 7. 12. 2021 (<https://www.theguardian.com/world/2021/dec/07/china-attacks-us-diplomatic-boycott-of-winter-games-as-travesty-of-olympic-spirit>, 9. 11. 2022).

De Guzman, Chad (2022). Everything to Know About the Beijing Winter Olympics Opening Ceremony. *Time*. 4. 2. 2022 (<https://time.com/6141429/beijing-winter-olympics-opening-ceremony-2022/>, 6. 3. 2023).

Dedaj, Paulina (2022). NBC's Beijing Olympics opening ceremony broadcast sees record low viewers, down 43% from previous Games. *Fox News*. 7. 2. 2022 (<https://www.foxnews.com/sports/nbcs-beijing-olympics-opening-ceremony-record-low-viewers-down-previous-games>, 7. 3. 2023).

Deník N (2022). *Vláda měla o politickém bojkotu olympiády v Číně rozhodnout na začátku, miní poslanec Kolář*. 30. 1. 2022 (<https://denikn.cz/minuta/797953/>, 20. 10. 2022).

Desiderio, Andrew – O’Brien, Connor (2021). Lawmakers pressure Biden to bar U.S. officials from attending Beijing Olympics. *Politico*. 16. 11. 2021 (<https://www.politico.com/news/2021/11/16/congress-biden-winter-olympics-diplomacy-522711>, 13. 10. 2022).

Deutsche Welle (2022). *German chancellor will not attend Beijing Olympics*. 2. 2. 2022 (<https://www.dw.com/en/olaf-scholz-will-not-attend-beijing-olympics/a-60639723>, 24. 10. 2022).

Dou, Eva – Ilyushina, Mary (2022). As Putin heads to Beijing, Russia and China’s stronger ties are a headache for the U.S. *The Washington Post*. 1. 2. 2022 (<https://www.washingtonpost.com/world/2022/02/01/china-russia-ukraine/>, 9. 11. 2022).

Draper, Kevin (2022). Thomas Bach, the I.O.C. president, rebukes a Chinese official over political comments. *The New York Times*. 18. 2. 2022 (<https://www.nytimes.com/2022/02/17/sports/olympics/ioc-thomas-bach-chinese-official.html>, 13. 12. 2022).

Ďurkáč, Róbert (2021). Diplomatický bojkot ZOH v Pekingu narastá. Nezúčastní sa ich ani prezidentka Čaputová. *TVnoviny.sk*. 9. 12. 2021 (<https://tvnoviny.sk/sport/clanok/141948-diplomaticky-bojkot-zoh-v-pekingu-narasta-nezucastni-sa-ich-ani-prezidentka-caputova>, 7. 11. 2022).

Ďurkáč, Róbert (2022). ZOH sú pred dvermi. Zisťovali sme, či do Pekingu vycestujú Heger s Kollárom. *TVnoviny*. 27. 1. 2022 (https://tvnoviny.sk/ostatne/clanok/143967-zoh-su-pred-dvermi-zistovali-sme-ci-do-pekingu-vycestuju-heger-s-kollarom?campaignsrc=tn_clipboard, 7. 11. 2022).

Dziedzic, Stephen – Worthington, Brett (2021). Australia joins diplomatic boycott of Beijing Winter Olympics. *ABC*. 7. 12. 2021 (<https://www.abc.net.au/news/2021-12-08/australia-joins-diplomatic-boycott-of-beijing-winter-olympics/100678660>, 19. 10. 2022).

Eldeman, Robert S. (2014). The Russians Are *Not* Coming! The Soviet Withdrawal from the Games of the XXIII Olympiad. *The International Journal of the History of Sport* 32 (1), s. 9–36.

Elsborg, Stanis (2022). The political power of the Olympic opening ceremony: Lessons from Beijing and Sochi. *Play the Game*. 19. 1. 2022 (<https://www.playthegame.org/news/the-political-power-of-the-olympic-opening-ceremony-lessons-from-beijing-and-sochi/>, 6. 3. 2023).

Erlanger, Steven (2021). The new government promises to be tougher on China and Russia. *The New York Times*. 8. 12. 2021 (<https://www.nytimes.com/2021/12/08/world/europe/germany-russia-china.html>, 24. 10. 2022).

EuroZprávy (2022). *Zeman odmítl bojkot olympiády v Číně včetně ohlášené neúčasti politiků*. 15. 1. 2022 (<https://eurozpravy.cz/domaci/politika/zeman-odmitl-bojkot-olympiady-v-cine-vcetne-ohlasene-neucasti-politiku.ecdb0632/>, 20. 10. 2022).

Fan, Wang (2021). China welcomes growing trade, investment with Denmark: FM. *ECNS*. 23. 1. 2021 (<http://www.ecns.cn/news/economy/2021-01-23/detail-ihafywhr7619375.shtml>, 20. 10. 2022).

Feizabadi, Mahdi S. et al. (2015). Olympic Movement or Diplomatic Movement? The Role of Olympic Games on Development of International Relations. *Journal of Sports Science* 3, 186-194.

Feng, Emily (2022a). For some athletes, what is Chinese is not so simple. *NPR*. 13. 2. 2022 (<https://www.npr.org/2022/02/13/1080059720/for-some-athletes-what-is-chinese-is-not-so-simple>, 10. 11. 2022).

Feng, Emily (2022b). China's politics — not sports — spill out during heated Olympic news conference. *NPR*. 17. 2. 2022 (<https://www.npr.org/2022/02/17/1081384883/chinas-politics-not-sports-spill-out-during-heated-olympic-news-conference>, 13. 12. 2022).

Flanagan, Ryan (2021). Canadian Olympic Committee says boycotting Beijing Games would be 'misguided'. *CTV News*. 13. 1. 2021 (<https://www.ctvnews.ca/politics/canadian-olympic-committee-says-boycotting-beijing-games-would-be-misguided-1.5265375>, 18. 10. 2022).

Forsby, Andreas B. (2022). Falling out of Favor: How China Lost the Nordic Countries. *The Diplomat*. 24. 6. 2022 (<https://thediplomat.com/2022/06/falling-out-of-favor-how-china-lost-the-nordic-countries/>, 20. 10. 2022).

France 24 (2021a). *US Olympic chiefs oppose Beijing Winter Olympics boycott: official*. 7. 4. 2021 (<https://www.france24.com/en/live-news/20210407-us-olympic-chiefs-oppose-beijing-winter-olympics-boycott-official>, 13. 10. 2021).

France 24 (2021b). *France will not join 'insignificant' boycott of Beijing Olympics, says Macron.* 9. 12. 2021 (<https://www.france24.com/en/europe/20211209-france-will-not-join-boycott-of-beijing-olympics-seeking-common-eu-stance>, 8. 11. 2022).

France 24 (2022a). *Japan parliament adopts resolution on China rights issues.* 1. 2. 2022 (<https://www.france24.com/en/live-news/20220201-japan-parliament-adopts-resolution-on-china-rights-issues>, 7. 11. 2022).

France 24 (2022b). *China celebrates record Winter Olympics haul -- and beating US.* 20. 2. 2022 (<https://www.france24.com/en/live-news/20220220-china-celebrates-record-winter-olympics-haul-and-beating-us>, 23. 1. 2022).

Francs Jeux (2021). *Austria opposed to diplomatic boycott.* 15. 12. 2021 (<https://www.francsjeux.com/breves/austria-opposed-to-diplomatic-boycott>, 3. 11. 2021).

Francs Jeux (2022). *Roxana Maracineanu gives up the trip.* 9. 2. 2022 (<https://www.francsjeux.com/breves/roxana-maracineanu-gives-up-the-trip>, 8. 11. 2022).

Fruh, Kyle et al. (2022). Sportswashing: Complicity and Corruption. *Sport, Ethics and Philosophy*, s. 1–18.

Galloway, Anthony (2021). Australia refuses to sign 'truce' for Beijing Olympics as it weighs up diplomatic boycott. *The Sydney Morning Herald.* 3. 12. 2021 (<https://www.smh.com.au/politics/federal/australia-refuses-to-sign-truce-for-beijing-olympics-as-it-weighs-up-diplomatic-boycott-20211203-p59eh2.html>, 19. 10. 2022).

Gaydos, Ryan (2021). US competing in 2022 Beijing Olympics 'wrong signal to send' amid China's Muslim Uyghur genocide, NY rep says. *Fox News.* 25. 2. 2021 (<https://www.foxnews.com/sports/us-2022-beijing-olympics-china-muslim-uyghurs-genocide-ny-rep-katko>, 13. 10. 2022).

Germano, Sara – Hale, Thomas (2022). Olympics chief rejects talk of ‘political issues’ on eve of Beijing Winter Games. *Financial Times*. 3. 2. 2022 (<https://www.ft.com/content/8cbf3b04-f6fc-4271-9fb2-090e30f48bff>, 10. 11. 2022).

Gerstl, Alfred (2022). Austria. *The Peoples Map*. 12. 1. 2022 (<https://thepeoplesmap.net/country/austria/>, 9. 2. 2023).

Gibson, Liam (2021). Lithuania snubs games: Minister will not attend Beijing Winter Olympics. *Taiwan News*. 26. 11. 2021 (<https://www.taiwannews.com.tw/en/news/4356986>, 20. 10. 2022).

Giles, Christopher (2020). Why are UK and China relations getting worse? *BBC*. 20. 7. 2020 (<https://www.bbc.com/news/world-asia-48868140>, 2. 2. 2023).

Gilholy, Georgia (2021). The Beijing 2022 Boycott debate: Too far? Or not far enough? *Politics.co.uk*. 8. 12. 2021 (<https://www.politics.co.uk/news-feature/2021/12/08/the-beijing-2022-boycott-debate-too-far-or-not-far-enough/>, 17. 10. 2022).

Gillen, Nancy (2021). Italy and China agree to support each other in hosting 2022 and 2026 Winter Olympic Games. *Inside the Games*. 3. 1. 2021 (<https://www.insidethegames.biz/articles/1102622/italy-china-support-winter-olympics>, 9. 11. 2021).

Gillies, Rob (2021). Canada's Conservatives say Olympics shouldn't be in China. *City News*. 16. 2. 2021 (<https://vancouver.citynews.ca/2021/02/16/canada-opposition-party-says-olympics-shouldnt-be-in-china/>, 18. 10. 2022).

Global Happenings (2021). *CDU Calls For a Diplomatic Boycott of the Olympic Games From Scholz and Baerbock*. 12. 12. 2021 (<https://globalhappenings.com/politics/62672.html#>, 24. 10. 2022).

Gordeyeva, Mariya – Solovyov, Dmitry (2015). Some in Almaty cool on 2022 Winter Olympics bid. *Reuters*. 28. 7. 2015 (<https://www.reuters.com/article/uk-olympics-2022-almaty-idUKKCN0Q217I20150728>, 10. 10. 2022).

Gotev, Georgi (2022). Beijing Olympics boycott: France vows to coordinate EU position. *Euractiv*. 6. 1. 2022 (<https://www.euractiv.com/section/eu-china/news/beijing-olympics-boycott-france-vows-to-coordinate-eu-position/>, 8. 11. 2022).

Government of the Netherlands (2022). *FAQs – Beijing 2022 Olympic Winter Games*. 4. 2. 2022 (<https://www.government.nl/latest/news/2022/02/04/faqs-beijing-2022-olympic-winter-games>, 7. 11. 2022).

Greene, Andrew (2020). Australian politicians pressure athletes to boycott 2022 Beijing Winter Olympics. *ABC*. 7. 10. 2020 (<https://www.abc.net.au/news/2020-10-08/push-for-australia-to-boycott-china-winter-olympics/12740548>, 19. 10. 2022).

Grix, Jonathan (2012). The Politics of Sports Mega-Events. *Political Insight* 3 (1), s. 4–7.

Grix, Jonathan (2013). Sport Politics and the Olympics. *Political Studies Review* 11 (1), s. 15–25.

Grohmann, Karolos (2021). IOC welcomes support for Olympic teams despite diplomatic boycott. *Reuters*. 8. 12. 2021 (<https://www.reuters.com/lifestyle/sports/ioc-welcomes-support-olympic-teams-despite-diplomatic-boycott-2021-12-08/>, 10. 11. 2022).

Grohmann, Karolos (2022). Keep Games free from politics, even if it's a peace message-IOC. *Reuters*. 13. 2. 2022 (<https://www.reuters.com/lifestyle/sports/keep-games-free-politics-even-if-its-peace-message-ioc-2022-02-13/>, 14. 12. 2022).

Gronholt-Pedersen, Jacob (2022). Denmark to join diplomatic boycott of Beijing Olympics over human rights. *Reuters*. 14. 1. 2022 (<https://www.reuters.com/lifestyle/sports/denmark-join-diplomatic-boycott-beijing-olympics-over-human-rights-2022-01-14/>, 20. 10. 2022).

Gunia, Amy (2022). Why Winter Olympic Athletes Like Eileen Gu Are Getting Caught Up in U.S.-China Tensions. *Time*. 11. 2. 2022 (<https://time.com/6145687/winter-olympics-athletes-us-china-gu-politics/>, 10. 11. 2022).

Guttman, Allen (1988). The Cold War and the Olympics. *International Journal* 43 (4), s. 554–568.

Haass, Richard (2022). America and China's Unhappy Anniversary. *Council on Foreign Relations*. 18. 2. 2022 (<https://www.cfr.org/article/america-and-chinas-unhappy-anniversary>, 6. 2. 2023).

Haenle, Paul – Bresnick, Sam (2022). Why U.S.-China Relations Are Locked in a Stalemate. *Carnegie Endowment for International Peace*. 21. 2. 2022 (<https://carnegieendowment.org/2022/02/21/why-u.s.-china-relations-are-locked-in-stalemate-pub-86478>, 6. 2. 2022).

Haidar, Suhasini (2022). Indian diplomats to boycott Beijing Winter Olympics. *The Hindu*. 4. 2. 2022 (<https://www.thehindu.com/news/national/india-to-diplomatically-boycott-winter-olympics-over-chinas-decision-to-field-galwan-soldier-as-torchbearer/article38370876.ece>, 3. 11. 2022).

Hernández, Miguel (2022). For Juan Antonio Samaranch Jr. there will be “zero effect” if politicians want to be at the 2022 Beijing Olympics or not. *Around the Rings*. 3. 2. 2022 (<https://www.infobae.com/aroundtherings/articles/2022/02/03/for-juan-antonio-samaranch-jr-there-will-be-zero-effect-if-politicians-want-to-be-at-the-2022-beijing-olympics-or-not/>, 10. 11. 2022).

Heute (2022). *Hofer zu Olympia-Boykott: "Begrenzte Professionalität"*. 6. 2. 2022 (<https://www.heute.at/s/hofer-zu-olympia-boykott-begrenzte-professionalitaet-100188631>, 3. 11. 2022).

Holland, Steve (2022). China asked Russia to delay Ukraine invasion until after Olympics. *Reuters*. 3. 2. 2022 (<https://www.reuters.com/world/us-officials-say->

china-asked-russia-delay-ukraine-war-until-after-beijing-2022-03-02/, 14. 12. 2022).

Holmes, Tracey (2020a). Should Australian athletes boycott the Beijing 2022 Winter Olympic Games over China's human rights record? *ABC*. 10. 10. 2020 (<https://www.abc.net.au/news/2020-10-11/should-australia-boycott-the-beijing-2022-winter-olympic-games/12751614>, 19. 10. 2022).

Holmes, Tracey (2020b). Proposed boycott of 2022 Beijing Winter Olympics shot down by AOC, prompting criticism from senator Rex Patrick. *ABC*. 18. 10. 2020 (<https://www.abc.net.au/news/2020-10-19/senator-hits-back-at-aoc-boss-over-beijing-olympic-boycott/12780602>, 19. 10. 2022).

Hosenseidlová, Petra (2022). Biden je přesvědčen, že Putin již učinil rozhodnutí o invazi na Ukrajinu. USA očekávají útok v příštích dnech. *ČT24*. 18. 2. 2022 (<https://ct24.ceska televize.cz/svet/3444392-ruske-sily-se-preskupuji-ale-nestahuji-tvrdi-pentagon-i-kyjev>, 8. 3. 2023).

Hospodárske noviny (2021). *Fico vyzval troch najvyšších predstaviteľov, aby nebojkotovali olympiádu v Číne*. 10. 12. 2021 (<https://hnonline.sk/slovensko/15979802-fico-vyzval-troch-najvyssich-predstavitelov-aby-nebojkotovali-olympiadu-v-cine>, 7. 11. 2022).

House of Lords (2022). *Retirement of a Member: Lord Coe*. 31. 1. 2022 (<https://hansard.parliament.uk/lords/2022-01-31/debates/C8AC87C2-F761-4FFA-A898-2AEC4E5C9BCF/RetirementOfAMemberLordCoe>, 2. 2. 2023).

Houston, Michael (2021). India backs China's hosting of Beijing 2022 as China hits out at diplomatic boycott threats. *Inside the Games*. 30. 11. 2021 (<https://www.insidethegames.biz/articles/1116170/india-china-beijing-2022-winter-olympics>, 3. 11. 2022).

Houston, Michael (2022). Skeleton athlete calls for "No War in Ukraine" after run at Beijing 2022. *Inside the Games*. 11. 2. 2022

(<https://www.insidethegames.biz/articles/1119127/ukraine-skeleton-no-war-beijing-2022>, 14. 12. 2022).

Hudson, John (2022). At Qatar's World Cup, Biden's envoy balances firmness and flattery. *The Washington Post*. 22. 11. 2022 (<https://www.washingtonpost.com/national-security/2022/11/22/world-cup-blinken-qatar/>, 22. 3. 2023).

Human Rights Watch (2022). *Beijing Olympics Begin Amid Atrocity Crimes*. 27. 1. 2022 (<https://www.hrw.org/news/2022/01/27/beijing-olympics-begin-amid-atrocity-crimes>, 11. 10. 2022).

Human Rights Watch (Nedatováno). *China. Events of 2021* (<https://www.hrw.org/world-report/2022/country-chapters/china-and-tibet>, 4. 10. 2022).

Cha, Victor D. (2009). A Theory of Sport and Politics. *The International Journal of the History of Sport* 26 (11), s. 1581–1610.

Chaudhury, Dipanjan R. (2022). India to participate in Beijing Winter Olympics sans high-level political presence. *The Economic Times*. 17. 1. 2022 (<https://economictimes.indiatimes.com/news/sports/india-to-participate-in-beijing-winter-olympics-sans-high-level-political-presence/articleshow/88941925.cms>, 3. 11. 2022).

Ingle, Sean (2021). Boris Johnson confirms no UK ministers or officials will attend Winter Olympics. *The Guardian*. 8. 12. 2021 (<https://www.theguardian.com/sport/2021/dec/08/winter-olympics-boris-johnson-confirms-no-uk-ministers-or-officials-will-attend-beijing-2022>, 17. 10. 2022).

Ingle, Sean (2022a). Vladimir Putin claims Beijing Olympics diplomatic boycott about 'ambitions'. *The Guardian*. 3. 2. 2022 (<https://www.theguardian.com/sport/2022/feb/03/vladimir-putin-claims-beijing-olympics-diplomatic-boycott-about-ambitions>, 9. 11. 2022).

Ingle, Sean (2022b). China bags Winter Games gold and a rap for ‘cynical ploy’ of Uyghur torchbearer. *The Guardian*. 5. 2. 2022 (<https://www.theguardian.com/sport/2022/feb/05/china-bags-winter-games-gold-and-a-rap-for-cynical-ploy-of-uyghur-torchbearer>, 5. 12. 2022).

Ingle, Sean (2022c). Beijing 2022 organisers claim stories of Xinjiang human rights abuses are ‘lies’. *The Guardian*. 17. 2. 2022 (<https://www.theguardian.com/sport/2022/feb/17/beijing-2022-organisers-claim-stories-of-xinjiang-human-rights-abuses-are-lies>, 13. 12. 2022).

Inter-Parliamentary Alliance on China (2021). *MPs vote for UK to stage diplomatic boycott of Beijing 2022 Winter Olympics*. 15. 7. 2021 (<https://ipac.global/mps-vote-for-uk-to-stage-diplomatic-boycott-of-beijing-2022-winter-olympics/>, 17. 10. 2022).

International Olympic Committee (2022). *Olympic Winter Games Beijing 2022 watched by more than 2 billion people*. 20. 10. 2022 (<https://olympics.com/ioc/news/olympic-winter-games-beijing-2022-watched-by-more-than-2-billion-people>, 7. 3. 2023).

International Olympic Committee (Nedatováno). *2022 Host City Election* (<https://olympics.com/ioc/2022-host-city-election>, 6. 10. 2022).

iRozhlas (2022). *Ministr Lipavský vyzval velvyslance v Číně ke zdrženlivosti ve výročíh. ,Vyříkali jsme si to,‘ sdělil*. 9. 1. 2022 (https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/cina-ceska-republika-diplomacie-zimni-olympijske-hry-v-pekingu-prezident-zeman_2201091621_kth, 20. 10. 2022).

Issa, Gayle – Zemaryalai, Parniyan (2022). Factbox: Which world leaders are going to the Beijing Winter Olympics and who is not? *Reuters*. 2. 2. 2022 (<https://www.reuters.com/lifestyle/sports/repeat-olympics-which-world-leaders-are-going-who-is-not-2022-02-02/>, 16. 2. 2023).

Iveson, Ali (2021a). Main opposition party in UK joins calls for diplomatic boycott of Beijing 2022. *Inside the Games*. 8. 7. 2021

(<https://www.insidethegames.biz/articles/1109900/beijing-2022-labour>, 17. 10. 2022).

Iveson, Ali (2021b). Belgium joins diplomatic boycott of Beijing 2022, Latvia will not. *Inside the Games*. 18. 12. 2021 (<https://www.insidethegames.biz/articles/1116974/belgium-beijing-2022>, 12. 10. 2022).

Jadrný, Petr (2022). Česko se připojí k diplomatickému bojkotu olympiády. ‚Do Pekingu nepojede nikdo z vlády,‘ oznámil Fiala. *iRozhlas*. 28. 1. 2022 (https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/fiala-olympijske-hry-2022-diplomaticky-bojkot_2201281320_pj, 12. 10. 2022).

Japan Forward (2021). *All Eyes on Japan as It Dilly-Dallies on Beijing Olympics Boycott*. 14. 12. 2021 (<https://japan-forward.com/editorial-all-eyes-on-japan-as-it-dilly-dallies-on-beijing-olympics-boycott/>, 8. 11. 2022).

Johnson, Ted (2022). Who's Going To The Olympics: Russia's Vladimir Putin, Saudi Crown Prince Mohammed Bin Salman On Guest List As U.S. And Other Western Diplomats Boycott. *Deadline*. 3. 2. 2022 (<https://deadline.com/2022/02/olympics-beijing-boycott-joe-biden-vladimir-putin-1234926429/>, 9. 11. 2022).

Jones, Ryan P. (2021). MPs vote to label China's persecution of Uighurs a genocide. *CBC*. 22. 2. 2021 (<https://www.cbc.ca/news/politics/uighur-genocide-motion-vote-1.5922711>, 18. 10. 2022).

Kačmár, Tomáš (2021). Poletí čeští politici do Číny? Fialova vláda řeší případný bojkot olympiády v Pekingu. *CNN Prima News*. 20. 12. 2021 (<https://cnn.iprima.cz/fialova-vlada-musi-resit-bojkot-olympiady-v-pekingu-poleti-cesi-do-ciny-53618>, 20. 10. 2022).

Kasai, Teppei (2022). Japan Calls for Monitoring China's Human Rights Situations. *Human Rights Watch*. 7. 2. 2022

(<https://www.hrw.org/news/2022/02/07/japan-calls-monitoring-chinas-human-rights-situations>, 7. 11. 2022).

Kastner, Jens (2021). Germany's new government is set to take a tougher line on China. *Nikkei Asia*. 9. 12. 2021 (<https://asia.nikkei.com/Politics/International-relations/Germany-s-new-government-is-set-to-take-a-tougher-line-on-China>, 24. 10. 2020).

Kennedy, Lesley (2021). 6 Times the Olympics Were Boycotted. *History*. 26. 7. 2021 (<https://www.history.com/news/olympic-boycotts>, 22. 9. 2022).

Kieger, John (2021). The real reason France was excluded from Aukus. *The Spectator*. 18. 9. 2021 (<https://www.spectator.co.uk/article/the-real-reason-france-was-excluded-from-aukus/>, 16. 2. 2023).

Kim, Catherine (2021). Cruz urges diplomatic boycott of Winter Olympics in China. *Politico*. 21. 11. 2021 (<https://www.politico.com/news/2021/11/21/cruz-china-olympics-diplomatic-boycott-523143>, 17. 10. 2022).

Kim, Lisa (2022). Denmark Latest Country To Join U.S.-Led Diplomatic Boycott Of Beijing Olympics. *Forbes*. 14. 1. 2022 (<https://www.forbes.com/sites/lisakim/2022/01/14/denmark-latest-country-to-join-us-led-diplomatic-boycott-of-beijing-olympics/?sh=17014425619d>, 20. 10. 2022).

Konečná, Kateřina (2021). *Bojkot olympiády?* 10. 12. 2021 (<https://konecna.cz/bojkot-olympiady/>, 21. 10. 2022).

Kopecký, Josef (2021a). Senát přijal návrh na politický bojkot olympiády v Číně v příštím roce. *iDnes*. 10. 6. 2021 (https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/senat-olympijske-hry-cina-2020-bojkot.A210610_170916_domaci_kop, 20. 10. 2022).

Kopecký, Josef (2021b). Šéfka Sněmovny je pro politický bojkot olympiády v Číně kvůli porušování. *iDnes*. 7. 12. 2021 (<https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/politicky-bojkot-olympiady-v-cine->

pekarova-adamova-sefka-snemovny-fiala-lipavsky-us.A211207_150903_domaci_kop, 20. 10. 2022).

Korea View (2022). Hanbok Controversy Stokes Anti-Chinese. *The Korea Economic Institute of America*. 11. 2. 2022 (<https://keia.org/the-peninsula/hanbok-controversy-stokes-anti-chinese-sentiment/>, 15. 12. 2022).

Koubová, Karolína – Brezovská, Katka (2021). Česko by se mělo přidat k bojkotu olympijských her v Pekingu, nabádá europoslankyně Gregorová. *iRozhlas*. 11. 12. 2021 (https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/bojkot-olympijskych-her-v-pekingu-cesko-debata_2112110010_ern, 20. 10. 2022).

Koutník, Ondřej (2020). Za kulisy vychladlých vztahů s Čínou. Tohle jsou důvody, proč se rozdroily. *Seznam Zprávy*. 6. 2. 2020 (<https://www.seznamzpravy.cz/clanek/za-kulisy-vychladlych-vztah-s-cinou-tohle-jsou-dlvody-proc-se-rozdroily-87584>, 31. 1. 2023).

Koutník, Ondřej (2022). Česko ochlazuje vztahy s Pekingem. Investice? „Je dobře, že nedopadly,“ říká náměstek. *Seznam zprávy*. 16. 6. 2022 (<https://www.seznamzpravy.cz/clanek/domaci-politika-zeman-s-cinskymi-mocnari-sazel-stromy-cesko-ted-vztahy-s-pekingskem-ochladi-205598>, 31. 1. 2023).

Krishnan, Ananth (2021). The ‘diplomatic’ Olympic boycott. *The Hindu*. 10. 12. 2021 (<https://www.thehindu.com/news/international/the-diplomatic-olympic-boycott/article37921407.ece>, 9. 11. 2022).

Krzysztozek, Aleksandra (2022). Poland’s Duda meets Xi Jinping at Olympics amid boycott from other countries. *Euractiv*. 7. 2. 2022 (https://www.euractiv.com/section/politics/short_news/polands-duda-meets-xi-jinping-at-olympics-amid-boycott-from-other-countries/, 8. 11. 2022).

Kučerová, Daniela (2022). Holýma rukama pobil vojáky, teď nesl olympijskou pochodeň. Indie zuří. *Seznam Zprávy*. 4. 2. 2022

(<https://www.seznamzpravy.cz/clanek/sport-olympiada-holyma-rukama-pobil-vojaky-ted-nesl-olympijskou-pochoden-indie-zuri-187494>, 3. 11. 2022).

Kuklová, Jana (2021). 13+ o politickém bojkotu zimních olympijských her v Peking. *Radio Proglas*. 11. 6. 2021 (<https://zpravy.proglas.cz/13/13-o-politickem-bojkotu-zimnich-olympijskych-her-v-pekingu/>, 20. 10. 2022).

Larsen, Mette (2021). China and Finland strengthen diplomatic ties during phone meeting. *Scandasia*. 24. 6. 2021 (<https://scandasia.com/china-and-finland-strengthen-diplomatic-ties-during-phone-meeting/>, 15. 2. 2023).

Le Corre, Philippe (2023). Not too far, not too close: The French way of handling China. *ThinkChina*. 4. 1. 2023 (<https://www.thinkchina.sg/not-too-far-not-too-close-french-way-handling-china>, 16. 2. 2023).

Leali, Giorgio – Lau, Stuart (2022). French parliament puts pressure on Macron by declaring Chinese treatment of Uyghurs a ‘genocide’. *Politico*. 20. 1. 2022 (<https://www.politico.eu/article/french-parliament-resolution-china-uyghurs-genocide-pressure-macron-france/>, 8. 11. 2022).

Lee, Joyce (2022). South Korea irked over 'Korean traditional dress' in Beijing Winter Games ceremony. *Reuters*. 5. 2. 2022 (<https://www.reuters.com/lifestyle/sports/skorea-irked-over-korean-traditional-dress-beijing-winter-games-ceremony-2022-02-05/>, 15. 12. 2022).

Leussink, Daniel – Komiya, Kantaro (2021). Japan will not send government delegation to Beijing Olympics. *Reuters*. 24. 12. 2021 (<https://www.reuters.com/lifestyle/sports/japan-put-off-sending-officials-beijing-olympics-nhk-says-2021-12-23/>, 7. 11. 2022).

Li, Rita (2021). ‘This Is Childish’: Australian Senator on Beijing’s Put-Down of Olympic Boycotts. *The Epoch Times*. 9. 12. 2021 (https://www.theepochtimes.com/this-is-childish-australian-senator-on-beijings-put-down-of-olympic-boycotts_4146786.html?welcomeuser=1, 19. 10. 2022).

Liu, Ziyang (2022). Exploring the Role of the Olympic Games in Political Narrative – A Case Study of 2022 Beijing Winter Olympics. *Journal of Education, Humanities and Social Sciences* 6, s. 38–44.

Lloyd, Owen (2021). Japanese Government delegation will not travel to Beijing 2022 Olympics but "boycott" not used. *Inside the Games*. 24. 12. 2021 (<https://www.insidethegames.biz/articles/1117210/japan-beijing-2022-olympics-boycott>, 7. 11. 2022).

Lloyd, Owen (2022). Denmark joins diplomatic boycott of Beijing 2022 Winter Olympics. *Insede the Games*. 15. 1. 2022 (<https://www.insidethegames.biz/articles/1117816/denmark-joins-us-led-boycott-beijing-22>, 20. 10. 2022).

Loughton, Tim (2021a). Britain must send a strong message to China and boycott the 2022 Beijing Winter Olympics. *PoliticsHome*. 4. 6. 2021 (<https://www.politicshome.com/thehouse/article/britain-must-send-a-strong-message-to-china-and-join-a-diplomatic-boycott-of-2022-beijing-winter-olympics>, 17. 10. 2021).

Loughton, Tim (2021b). *Beijing Boycott 2022*. 16. 7. 2021 (<https://www.timloughton.com/news/beijing-boycott-2022>, 17. 10. 2022).

LRT (2021a). *Lithuania's Olympic committee rules out boycotting Beijing Games*. 24. 11. 2021 (<https://www.lrt.lt/en/news-in-english/19/1548873/lithuania-s-olympic-committee-rules-out-boycotting-beijing-games>, 20. 10. 2022).

LRT (2021b). *Lithuanian athletes to go to Beijing Olympics despite boycott calls – minister*. 2. 12. 2021 (<https://www.lrt.lt/en/news-in-english/19/1555433/lithuanian-athletes-to-go-to-beijing-olympics-despite-boycott-calls-minister>, 20. 10. 2022).

Mackay, Duncan (2021a). Austrian Chancellor announces politicians will not travel to Beijing 2022 - but due to COVID-19, not human rights. *Inside the Games*.

15. 12. 2021 (<https://www.insidethegames.biz/articles/1116869/austrian-chancellor-beijing-2022>, 3. 11. 2022).

Mackay, Duncan (2021b). Putin claims US diplomatic boycott of Beijing 2022 aimed at curbing China's economic development. *Inside the Games*. 23. 12. 2021 (<https://www.insidethegames.biz/articles/1117206/putin-on-diplomatic-boycott-beijing-2022>, 9. 11. 2022).

Maennig, Wolfgang – Zimbalist, Andrew (2012). What is a Mega Sporting Event. In: Maennig, Wolfgang – Zimbalist, Andrew eds., *International Handbook on the Economics of Mega Sporting Events* (Cheltenham; Northampton: Edward Elgar), s. 9–14.

Maizland, Lindsay (2021). The Debate Over Boycotting the 2022 Beijing Olympics. *Council on Foreign Relations*. 6. 12. 2021 (<https://www.cfr.org/in-brief/debate-over-boycotting-2022-beijing-olympics>, 11. 10. 2022).

Malloy, Allie – Sullivan, Kate (2021). White House announces US diplomatic boycott of 2022 Winter Olympics in Beijing. *CNN*. 6. 12. 2021 (<https://edition.cnn.com/2021/12/06/politics/us-diplomatic-boycott-winter-olympics/index.html>, 13. 10. 2022).

Manch, Thomas (2022). New Zealand to send a single official to cheer on Olympic team at Beijing Winter Games. *Stuff*. 4. 2. 2022 (<https://www.stuff.co.nz/national/politics/127674318/new-zealand-to-send-a-single-official-to-cheer-on-olympic-team-at-beijing-winter-games>, 8. 2. 2023).

Maresca, Thomas (2022). Olympic chief slams 'boycott ghosts of the past' ahead of Beijing Games. *Unite Press International*. 3. 2. 2022 (https://www.upi.com/Sports_News/2022/02/03/Thomas-Bach-Beijing-Olympics-Winter-Games-boycott-ghosts/8871643878202/, 10. 11. 2022).

Matt, Nelsen (2022). Bach reminds Beijing 2022 organizers to remain apolitical. *Around the Rings*. 18. 2. 2022

(<https://www.infobae.com/aroundtherings/articles/2022/02/18/bach-reminds-beijing-2022-organizers-to-remain-apolitical/>, 13. 12. 2022).

McCarriston, Shanna (2021). China responds after U.S. announces diplomatic boycott of 2022 Beijing Olympics. *CBS*. 7. 12. 2021 (<https://www.cbssports.com/olympics/news/china-responds-after-u-s-announces-diplomatic-boycott-of-2022-beijing-olympics/>, 9. 11. 2022).

McClay, Todd (2021). Trade Minister Confirms Diplomatic Boycott of Beijing Olympics. *New Zealand National Party*. 9. 12. 2021 (<https://www.national.org.nz/trade-minister-confirms-diplomatic-boycott-of-beijing-olympics>, 25. 10. 2022).

McCurry, Justin (2022). Hanbok at Beijing Winter Olympics opening sparks South Korean anger. *The Guardian*. 9. 2. 2022 (<https://www.theguardian.com/world/2022/feb/09/hanbok-beijing-winter-olympics-opening-sparks-south-korea-chinan-anger>, 15. 12. 2022).

McGreal, Chris (2008). What is China doing in Darfur? *The Guardian*. 14. 2. 2008 (<https://www.theguardian.com/world/2008/feb/14/china.sudan>, 25. 9. 2022).

Meijer, Bart (2021). Netherlands undecided on diplomatic boycott of Beijing Olympics -government. *Reuters*. 7. 12. 2021 (<https://www.reuters.com/world/china/netherlands-undecided-diplomatic-boycott-beijing-olympics-government-2021-12-07/>, 7. 11. 2022).

Menon, Praveen (2021). New Zealand won't send diplomats to Beijing Olympics, cites COVID-19. *Reuters*. 7. 12. 2021 (<https://www.reuters.com/lifestyle/sports/new-zealand-wont-send-diplomats-beijing-olympics-cites-covid-19-2021-12-07/>, 25. 10. 2022).

Meyer, Jacob C. (2022). Nikki Haley criticizes American-born skier competing for China at Winter Olympics. *The Washington Times*. 16. 2. 2022 (<https://www.washingtontimes.com/news/2022/feb/16/nikki-haley-criticizes-american-born-skier-competi/>, 10. 11. 2022).

McHugh, Finn (2021). Eric Abetz, Rex Patrick lead cross-party push to boycott China Olympic Games. *The Canberra Times*. 22. 7. 2021 (<https://www.canberratimes.com.au/story/7351837/cross-party-push-for-beijing-boycott/>, 19. 10. 2022).

Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky (2020). *Štátna tajomníčka MZVEZ SR Ingrid Brocková prijala veľvyslanca Čínskej ľudovej republiky Lijie Sun*. 12. 8. 2020 (https://www.mzv.sk/pressreleasedetail?p_p_id=sk_mzv_portal_pressrelease_detail_portlet_PressReleaseDetailPortlet&p_p_lifecycle=0&groupId=10182&articleId=4261005, 9. 2. 2023).

Møller, Gregers (2021). Several political parties want a Danish diplomatic boycott of the Winter Olympics in China. *ScandAsia*. 9. 12. 2021 (<https://scandasia.com/several-political-parties-want-a-danish-diplomatic-boycott-of-the-winter-olympics-in-china/>, 20. 10. 2022).

Møller, Gregers (2022a). Danish government under pressure to boycott the Beijing Winter Olympics. *ScandAsia*. 7. 1. 2022 (<https://scandasia.com/danish-government-under-pressure-to-boycott-the-beijing-winter-olympics/>, 20. 10. 2022).

Møller, Gregers (2022b). Finland is not joining a diplomatic boycott of the Beijing Winter Olympics. *ScandAsia*. 19. 1. 2022 (<https://scandasia.com/finland-is-not-joining-a-diplomatic-boycott-of-the-beijing-winter-olympics/>, 9. 11. 2022).

Momtaz, Rym (2019). Macron steals Trump's thunder with Chinese Airbus order. *Politico*. 25. 3. 2019 (<https://www.politico.eu/article/macron-steals-trumps-thunder-with-chinese-airbus-order/>, 16. 2. 2023).

Moore, Karl (2022). 'This Is Not A Political Exercise, This Is A Sport Exercise': Dick Pound On Beijing Olympic Games. *Forbes*. 5. 2. 2022 (<https://www.forbes.com/sites/karlmoore/2022/02/05/this-is-not-a-political-exercise-this-is-a-sport-exercise-dick-pound-on-beijing-olympic-games/>, 10. 11. 2022).

Morcos, Pierre (2022). France's Shifting Relations With China. *War on the Rock*. 4. 1. 2022 (<https://warontherocks.com/2022/01/frances-shifting-relations-with-china/>, 16. 2. 2023).

Morgan, Liam (2021). Coates claims pressuring China on human rights record "not in remit" of IOC. *Inside the Games*. 13. 10. 2021 (<https://www.insidethegames.biz/articles/1114143/coates-human-rights-beijing-olympics>, 27. 2. 2023).

Morgan, Liam (2022). Poland and Finland to ignore diplomatic boycott of Beijing 2022. *Inside the Games*. 21. 1. 2022 (<https://www.insidethegames.biz/articles/1118085/poland-finland-officials-beijing-2022>, 8. 11. 2022).

Morris, Kyle (2022). Nikki Haley slams Eileen Gu: Olympic athletes must choose to represent 'freedom' or 'human rights abuses'. *Fox News*. 15. 2. 2022 (<https://www.foxnews.com/politics/nikki-haley-eileen-gu-olympic-athletes-must-choose-represent-freedom-human-rights-abuses>, 10. 11. 2022).

Munroe, Tony et al. (2022). Opening ceremony ends with Uyghur skier lighting cauldron. *Reuters*. 4. 2. 2022 (<https://www.reuters.com/lifestyle/sports/after-fraught-games-run-up-beijing-turns-opening-ceremony-2022-02-04/>, 16. 12. 2022).

Murray, Stuart – Pigman, Geoffrey A. (2013). Mapping the relationship between international sport and diplomacy. *Sport in Society* 17 (9), s. 1098–1118.

Nassar, Hana M. (2021). Conservatives urge feds to consider boycotting Beijing Olympics over China tensions. *City News*. 13. 1. 2021 (<https://vancouver.citynews.ca/2021/01/13/conservatives-canada-beijing-olympics-boycott-china/>, 18. 10. 2022).

National Museum of American Diplomacy (2021). *Ping Pong diplomacy*. 5. 8. 2021 (<https://diplomacy.state.gov/artifact-collection-highlights/ping-pong-diplomacy-historic-1971-u-s-table-tennis-trip-to-china/>, 23. 9. 2022).

NATO Association of Canada (2021). *Should Canada Boycott The 2022 Winter Olympics In Beijing?* 28. 5. 2021 (<https://natoassociation.ca/should-canada-boycott-the-2022-winter-olympics-in-beijing/>, 18. 10. 2022).

Ni, Vincent (2021a). China labels Nancy Pelosi ‘full of lies’ after call for Winter Olympics boycott. *The Guardian*. 19. 5. 2021 (<https://www.theguardian.com/us-news/2021/may/19/nancy-pelosi-calls-for-us-diplomatic-boycott-of-beijing-winter-olympics>, 13. 10. 2022).

Ni, Vincent (2021b). IOC says it ‘respects’ US boycott of Beijing Winter Olympics. *The Guardian*. 7. 12. 2021 (<https://www.theguardian.com/sport/2021/dec/07/ioc-says-it-respects-us-boycott-of-beijing-winter-olympics>, 10. 11. 2022).

Ni, Vincent (2022). China denies it asked Russia not to invade Ukraine during Winter Olympics. *The Guardian*. 3. 3. 2022 (<https://www.theguardian.com/world/2022/mar/02/china-russia-invade-ukraine-winter-olympics-beijing>, 14. 12. 2022).

Nienaber, Michael (2021). German foreign, sports ministers won't travel to China for Winter Olympics. *Reuters*. 29. 12. 2021 (<https://www.reuters.com/lifestyle/sports/german-foreign-sports-ministers-wont-travel-china-winter-olympics-2021-12-29/>, 24. 10. 2022).

Nixon, Geoff (2021). Canadian Olympic boycott of Beijing Games seems unlikely despite tensions with China. *CBC*. 14. 8. 2021 (<https://www.cbc.ca/news/world/beijing-olympics-boycott-unlikely-canadian-political-parties-1.6139647>, 18. 10. 2022).

Nord News (2022). *Finland will not join the diplomatic boycott of the Beijing Olympics*. 18. 1. 2022 (<https://nord.news/2022/01/18/finland-will-not-join-the-diplomatic-boycott-of-the-beijing-olympics/>, 9. 11. 2022).

Noyan, Oliver (2021). Austria says its Olympic boycott is not political. *Euractiv*. 15. 12. 2021

(https://www.euractiv.com/section/politics/short_news/%E2%80%8B%E2%80%8B%20austria-says-its-olympic-boycott-is-not-political/, 3. 11. 2022).

Nurcan, Elif S. (2022). 2022 Beijing Winter Olympics Showcase International Controversy And Conflict. *Feniks Politik*. 10. 5. 2022 (<https://fenikspolitik.org/beijing-winter-olympics-controversy/>, 12. 10. 2022).

Nye, Joseph S. (1990). The Changing Nature of World Power. *Political Science Quarterly* 105 (2), s. 177–192.

Okamura, Tomio (2022). Odmítáme politický bojkot olympijských her v Pekingu. *SPD*. 10. 2. 2022 (<https://www.spd.cz/odmitame-politicky-bojkot-olympijskych-her-v-pekingu/>, 20. 10. 2022).

Olsvik, Justin (2022). China Recruited Canadians to Avoid Embarrassment on the Olympic Ice. *The Diplomat*. 2. 2. 2022 (<https://thediplomat.com/2022/02/china-recruited-canadians-to-avoid-embarrassment-on-olympic-ice/>, 10. 3. 2023).

OTS (2022). *Norbert Hofer: Kein Verständnis für Boykott der Olympischen Winterspiele*. 5. 2. 2022).

Patman, Robert G. (2021). New Zealand isn't naive about China – but it doesn't accept the Aukus worldview. *The Guardian*. 10. 12. 2021 (<https://www.theguardian.com/world/commentisfree/2021/dec/10/new-zealand-isnt-naive-about-china-but-it-doesnt-accept-the-aukus-worldview>, 25. 10. 2022).

Patranobis, Sutirtho (2022). Galwan soldier as Olympic torchbearer: China dismisses India's anger. *Hindustan Times*. 7. 2. 2022 (<https://www.hindustantimes.com/world-news>, 22. 2. 2023).

Paudal (2021). *Dutch boycott Winter Games in Beijing back on the table*. 7. 12. 2021 (<https://www.paudal.com/2021/12/07/dutch-boycott-winter-games-in-beijing-back-on-the-table/>, 7. 11. 2022).

Pavitt, Michael (2020). US politicians call for action over Beijing 2022 as Chinese officials sanctioned. *Inside the Games*. 10. 7. 2020

(<https://www.insidethegames.biz/articles/1096150/united-states-sanction-beijing-2022>, 13. 10. 2022).

Pavitt, Michael (2021). Lithuania denies athlete boycott of Beijing 2022 Winter Olympics after "information attack". *Inside the Games*. 21. 12. 2021 (<https://www.insidethegames.biz/articles/1117125/lithuania-beijing-2022-olympics-boycott>, 20. 10. 2022).

Pavitt, Michael (2022). Beijing 2022 spokesperson dismisses Xinjiang "lies" and promotes One China policy in remarkable press conference. *Inside the Games*. 17. 2. 2022 (<https://www.insidethegames.biz/articles/1119395/beijing-2022-xinjiang-taiwan-briefing>, 13. 12. 2022).

Perelman, Rich (2021). THE BIG PICTURE: IOC's Bach on the diplomatic boycott of Beijing '22: "The Games are about and for the athletes". *The Sports Examiner*. 8. 12. 2021 (<https://www.thesportsexaminer.com/the-big-picture-iocs-bach-on-the-diplomatic-boycott-of-beijing-22-the-games-are-about-and-for-the-athletes/>, 10. 11. 2022).

Pickard, Jim (2022). Boris Johnson seeks to forge closer economic ties with China. *Financial Times*. 11. 2. 2022 (<https://www.ft.com/content/321ffeaf-58b7-4ed5-a367-4d175edbab8a>, 2. 2. 2023).

Plevák, Ondřej (2022). Bojkotovaná olympiáda v Číně začíná. Sportovci se musejí ohlížet přes rameno. *Euractiv*. 4. 2. 2022 (<https://euractiv.cz/section/evropska-unie-a-svet/news/bojkotovana-olympiada-v-cine-zacina-sportovci-se-museji-ohlizet-pres-rameno/>, 12. 10. 2022).

Plucinska, Joanna – Charlish, Alan (2022). Poland's president to attend Beijing Olympics amidst U.S. boycott. *Reuters*. 18. 1. 2022 (<https://www.reuters.com/lifestyle/sports/polands-president-attend-beijing-olympics-amidst-us-boycott-2022-01-18/>, 8. 11. 2022).

Puranen, Matti (2022). Finland's China Shift. *The Diplomat*. 8. 2. 2022 (<https://thediplomat.com/2022/02/finlands-china-shift/>, 15. 2. 2023).

- Qin, Amy (2022). The Olympians Caught Up in the U.S.-China Rivalry. *The New York Times*. 16. 2. 2022 (<https://www.nytimes.com/2022/02/16/world/asia/olympics-china-american-athletes.html>, 10. 11. 2022).
- Qingguo, Jia (2022). Waiting for spring to come in China–US relations. *East Asia Forum*. 23. 1. 2022 (<https://www.eastasiaforum.org/2022/01/23/waiting-for-spring-to-come-in-china-us-relations/>, 6. 2. 2023).
- Ramachandran, Sudha (2022). India Joins Diplomatic Boycott of Beijing Winter Olympics. *The Diplomat*. 4. 2. 2022 (<https://thediplomat.com/2022/02/india-joins-diplomatic-boycott-of-beijing-winter-olympics/>, 3. 11. 2022).
- Rambousková, Michaela (2022). Senátoři přirovnali hry v Pekingu k Hitlerově olympiádě. Podpořili bojkot. *Seznam Zprávy*. 24. 1. 2022 (<https://www.seznamzpravy.cz/clanek/domaci-politika-senatori-prirovnali-hry-v-pekingu-k-hitlerove-olympiade-podporili-bojkot-186544>, 20. 10. 2022).
- Ransley, Ellen – Burke, Helena (2021). Scott Morrison says Australia ‘considering’ diplomatic boycott of Beijing Winter Olympics. *Fox Sports*. 3. 12. 2021 (<https://www.foxsports.com.au/olympics/winter-olympics/scott-morrison-says-australia-considering-diplomatic-boycott-of-beijing-winter-olympics/news-story/1fb8dbc3a9f20fd52027e8ba4e770b1d>, 19. 10. 2022).
- Ratz, Alexander – Murray, Miranda (2021). Germany's Baerbock says common European response needed on Beijing Olympics. *Reuters*. 9. 12. 2021 (<https://www.reuters.com/lifestyle/sports/germanys-baerbock-says-common-european-response-needed-beijing-olympics-2021-12-09/>, 24. 10. 2022).
- Reschenthaler, Guy (2021). *Reschenthaler, Waltz, and Katko Introduce Resolution Urging a Boycott of the 2022 Winter Olympics in China*. 24. 2. 2021 (<https://reschenthaler.house.gov/media/press-releases/reschenthaler-waltz-and-katko-introduce-resolution-urging-boycott-2022-winter>, 13. 10. 2022).

Rieger, Maximilian (2022). Grünen-Politiker Mijatovic erklärt Verzicht auf offiziellen Boykott. *Deutschlandfunk*. 6. 2. 2022 (<https://www.deutschlandfunk.de/ein-de-facto-boykott-100.html>, 24. 10. 2022).

Roan, Dan (2021). How much does the diplomatic boycott of Beijing 2022 matter? *BBC*. 13. 12. 2021 (<https://www.bbc.com/news/world-59646231>, 9. 11. 2022).

Ross, Macintosh – McDougal, Michael (2022). Hosting and Human Rights: The Summer Olympics in the Twenty-First Century. *Frontiers in Sports and Active Living* 4, s. 1–18.

Ross, MacIntosh et al. (2021). A Call to Boycott the 2022 Beijing Olympic Games and Establish Minimum Human Rights Standards for Olympic Hosts. *Journal of Emerging Sport Studies* 6, s. 1–15.

Saaliq, Sheikh (2022). EXPLAINER: Why India won't send diplomat to China Olympics. *AP News*. 4. 2. 2022 (<https://apnews.com/article/winter-olympics-india-diplomatic-boycott-19114dd70774842c58caa8b9b1371dc3>, 3. 11. 2022).

Sachdeva, Sam (2022). 'Sportswashing' to the fore at Beijing Olympics. *Newsroom*. 8. 2. 2022 (<https://www.newsroom.co.nz/sportswashing-to-the-fore-at-beijing-olympics>, 25. 10. 2022).

Sangal, Aditi (2022). The Beijing Winter Olympics begin following a string of diplomatic boycotts. *CNN*. 4. 2. 2022 (<https://edition.cnn.com/world/live-news/beijing-winter-olympics-2022-opening-ceremony-spt-intl-hnk/index.html>, 15. 12. 2022).

Scott, Rick (2020). *Sen. Rick Scott: I'm Disappointed IOC Vice President Refused to Commit to Move 2022 Olympic Games Out of Communist China*. 11. 9. 2020 (<https://www.rickscott.senate.gov/2020/9/sen-rick-scott-im-disappointed-ioc-vice-president-refused-commit-move-2022-olympic-games-out>, 13. 10. 2022).

Shabad, Rebecca (2021). Sen. Tom Cotton calls on Biden administration to boycott 2022 Winter Olympics in Beijing. *NBC News*. 18. 11. 2021

(<https://www.nbcnews.com/politics/congress/sen-tom-cotton-calls-biden-administration-boycott-2022-winter-olympics-n1284118>, 13. 10. 2022).

Shelley, Emily (2022). 2022: The Year Of Sportswashing. *Australian Institute of International Affairs*. 30. 6. 2022 (<https://www.internationalaffairs.org.au/australianoutlook/2022-the-year-of-sportswashing/>, 3. 10. 2022).

Shukla, Manish (2021). As calls to boycott Beijing Olympics grow louder, Lithuania shows the way. *ZEE News*. 5. 12. 2021 (<https://zeenews.india.com/world/as-calls-to-boycott-beijing-olympics-grow-louder-lithuania-shows-the-way-2416376.html>, 20. 10. 2022).

Sky News (2021). *Senator calls for a boycott of 2022 China Winter Olympics over human rights abuses*. 20. 1. 2021 (<https://www.skynews.com.au/opinion/outsidere/senator-calls-for-a-boycott-of-2022-china-winter-olympics-over-human-rights-abuses/video/1e8ee4368bac59bf5fe972687c605b5a>, 19. 10. 2022).

Sky News Australia (2021). Sharma: Australia should not 'reflexively follow' US in Beijing Olympics boycott. *MSN*. 6. 12. 2021 (<https://www.msn.com/en-au/news/other/sharma-australia-should-not-reflexively-follow-us-in-beijing-olympics-boycott/ar-AARxeSS>, 19. 10. 2022).

Smith, Josh (2022). Chinese Embassy defends use of Korean dress in Olympic ceremony. *Reuters*. 9. 2. 2022 (<https://www.reuters.com/lifestyle/sports/chinese-embassy-defends-use-korean-dress-olympic-ceremony-2022-02-08/>, 15. 12. 2022).

South China Morning Post (2022). *'Don't covet our culture': South Korean presidential hopefuls hit out at China for hanbok at Winter Olympics opening ceremony*. 8. 2. 2022 (https://www.scmp.com/news/asia/east-asia/article/3166235/dont-covet-our-culture-south-korean-presidential-hopefuls-hit?module=perpetual_scroll_0&pgtype=article&campaign=3166235, 15. 12. 2022).

Spencer, Donna (2021). Canada's Olympics, Paralympics teams won't boycott the 2022 Beijing Games. *Global News*. 4. 2. 2021 (<https://globalnews.ca/news/7621469/canada-boycott-beijing-olympics-games-2022/>, 18. 10. 2022).

Spirlet, Thibault (2021). Russia criticizes US diplomatic boycott of Beijing Winter Olympics. *Politico*. 7. 12. 2021 (<https://www.politico.eu/article/russia-china-united-states-winter-olympics-beijing-2022/>, 9. 11. 2022).

Sportsnet (2021). *Dick Pound defends IOC's decision to award Olympics to China*. 14. 12. 2021 (<https://www.sportsnet.ca/olympics/article/dick-pound-defends-iocs-decision-award-olympics-china/>, 10. 11. 2022).

Sterling, Toby – Meijer, Bart (2021). Dutch parliament: China's treatment of Uighurs is genocide. *Reuters*. 25. 2. 2021 (<https://www.reuters.com/article/us-netherlands-china-uighurs/dutch-parliament-chinas-treatment-of-uighurs-is-genocide-idUSKBN2AP2CI>, 8. 2. 2023).

Strenk, Andrew (1979). What Price Victory? The World of International Sports and Politics. *The Annals of the American Academy of Political and Social Science* 445, s. 128–140.

Sugiyama, Satoshi – Johnson, Jesse (2021). Japan not planning to send senior officials to Beijing Olympics. *The Japan Times*. 24. 12. 2021 (<https://www.japantimes.co.jp/news/2021/12/24/national/japan-olympics-boycotts/>, 8. 11. 2022).

Sullivan, Becky (2023). With the Paris Olympics 18 months away, the debate over Russian athletes is back. *NPR*. 2. 2. 2023 (<https://www.npr.org/2023/02/02/1153444925/paris-olympics-russia-ukraine>, 23. 3. 2023).

Szczotka, Patryk (2021). Slovakia is the Next European Country to Strengthen Ties with Taiwan. *Warsaw Institute*. 15. 12. 2021

(<https://warsawinstitute.org/slovakia-next-european-country-strengthen-ties-taiwan/>, 9. 2. 2023).

Szczotka, Patryk (2022). Polish President Andrzej Duda Met with Chinese Leader Xi Jinping in Beijing. *Warsaw Institute*. 17. 2. 2022 (<https://warsawinstitute.org/polish-president-andrzej-duda-met-chinese-leader-xi-jinping-beijing/>, 8. 11. 2022).

Szumski, Charles (2022). Danish government pressured to boycott Beijing Winter Olympics. *Euractive*. 5. 1. 2022 (https://www.euractiv.com/section/politics/short_news/danish-government-pressured-to-boycott-beijing-winter-olympics/, 20. 10. 2022).

Športnet (2021). *Slovenskí europoslanci vyzývajú na diplomatický bojkot olympiády*. 8. 12. 2021 (<https://sportnet.sme.sk/spravy/slovensko-europoslanci-diplomomaticky-bojkot-zoh-pekings-2022/>, 7. 11. 2022).

Tagesschau (2021). *Boykottieren auch Deutschland und EU?* 8. 12. 2021 (<https://www.tagesschau.de/inland/olympische-winterspiele-pekings-boykott-101.html>, 24. 10. 2022).

Tasker, John P. (2021). Trudeau announces diplomatic boycott of Beijing Olympics. *CBC*. 8. 12. 2021 (<https://www.cbc.ca/news/politics/trudeau-diplomatic-boycott-winter-olympic-games-1.6277773>, 18. 10. 2022).

TASS (2021a). *Putin slams as incorrect and unacceptable US diplomatic boycott of 2022 Olympics in China*. 23. 12. 2021 (<https://tass.com/sport/1380129>, 9. 11. 2022).

TASS (2021b). *Russian official says states boycotting 2022 Olympics must be stripped of national flags*. 28. 12. 2021 (<https://tass.com/sport/1382003>, 9. 11. 2022).

TASS (2022). *Lavrov wishes China success in hosting Olympics at meeting with Wang Yi*. 3. 2. 2022 (<https://tass.com/politics/1397463>, 9. 11. 2022).

Taylor, Adam (2022). The failed boycott of the 2008 Beijing Olympics hangs over this year's boycott. *The Washington Post*. 3. 2. 2022 (<https://www.washingtonpost.com/world/2022/02/03/2008-olympics-boycott-failed/>, 26. 9. 2022).

Teraz.sk (2021a). *Smer-SD vyzval troch najvyšších predstaviteľov, aby nebojkotovali OH*. 10. 12. 2021 (<https://www.teraz.sk/slovensko/smer-vyzval-troch-najvyssich-predstav/596893-clanok.html>, 7. 11. 2022).

Teraz.sk (2021b). *I. Korčok neplánoval ísť na zimné olympijské hry v Pekingu*. 14. 12. 2021 (<https://www.teraz.sk/slovensko/korcok-neplanoval-ist-na-zoh-v-cin/597717-clanok.html>, 7. 11. 2022).

Tétrault-Farber, Gabrielle (2022). Putin backs China in rejecting Olympic diplomatic boycott. *Reuters*. 25. 1. 2022 (<https://www.reuters.com/lifestyle/sports/putin-backs-china-rejecting-olympic-diplomatic-boycott-2022-01-25/>, 9. 11. 2022).

The Australian (2021a). *'Politics and sport shouldn't mix': Gerard Rennick*. 10. 8. 2021 (<https://www.theaustralian.com.au/commentary/politics-and-sport-shouldnt-mix-gerard-rennick/video/cef0ed4f730a8a2affab032e96764aa2>, 31. 1. 2023).

The Australian (2021b). *Labor MP opposes Beijing Olympics boycott*. 30. 11. 2021 (<https://www.theaustralian.com.au/commentary/sport-can-be-a-great-bridge-labor-mp-opposes-beijing-olympics-boycott/video/759426f814adde7c6771ca4f251f7ea5>, 31. 1. 2023).

The Guardian (2020). *Australian sports minister cool on Winter Olympics boycott over Uighur abuses*. 7. 10. 2020 (<https://www.theguardian.com/sport/2020/oct/08/minister-cool-on-winter-olympics-boycott-over-human-rights-abuses>, 19. 10. 2022).

The Guardian (2022). *Ukrainian athlete escapes Winter Olympics censure after anti-war protest*. 11. 2. 2022

(<https://www.theguardian.com/sport/2022/feb/11/ukranian-athlete-vladyslav-heraskevych-risks-winter-olympics-rebuke-after-anti-war-protest>, 14. 12. 2022).

The Indian Express (2021). *New Zealand won't send diplomats to Beijing Olympics, citing COVID-19*. 7. 12. 2021 (<https://indianexpress.com/article/world/new-zealand-wont-send-diplomats-to-beijing-olympics-citing-covid-19-7660090/>, 25. 10. 2022).

The Japan News (2021). *Kishida faces rising pressure over diplomatic boycott*. 10. 12. 2021 (<https://www.japantimes.co.jp/news/2021/12/10/national/kishida-pressure-diplomatic-boycott/>, 7. 11. 2022).

The Labour Party (2021a). *Labour demands UK political boycott of Beijing 2022 Winter Olympics unless UN allowed into Xinjiang by August*. 6. 7. 2021 (<https://labour.org.uk/press/labour-demands-uk-political-boycott-of-beijing-2022-winter-olympics-unless-un-allowed-into-xinjiang-by-august/>, 17. 10. 2022).

The Labour Party (2021b). *Lisa Nandy comments following the decision by Parliament to back a political boycott of the 2022 Beijing Winter Olympics*. 15. 7. 2021 (<https://labour.org.uk/press/lisa-nandy-comments-following-the-decision-by-parliament-to-back-a-political-boycott-of-the-2022-beijing-winter-olympics/>, 17. 10. 2022).

The Times of India (2021). *'Nobody cares': China's terse response to Australia's diplomatic boycott of Beijing Winter Olympic Games*. 8. 12. 2021 (<https://timesofindia.indiatimes.com/world/china/nobody-cares-chinas-terse-response-to-australias-diplomatic-boycott-of-beijing-winter-olympic-games/articleshow/88166071.cms>, 9. 11. 2022).

The Times of India (2022). *India's relations with China going through 'very difficult phase': Jaishankar*. 20. 2. 2022 (http://timesofindia.indiatimes.com/articleshow/89702403.cms?utm_source=contentofinterest&utm_medium=text&utm_campaign=cppst, 7. 2. 2023).

The Wire (2022). *'Politicised Interpretation': China After India's Diplomatic Boycott of Winter Olympics Event*. 7. 2. 2022 (<https://thewire.in/diplomacy/politicised-interpretation-china-after-indias-diplomatic-boycott-of-winter-olympics-event>, 9. 11. 2022).

The Yomiuri Shimbun (2021). Japan's ruling LDP lawmakers call for Beijing Olympics boycott. *The Japan News*. 9. 12. 2021 (<https://japannews.yomiuri.co.jp/sports/olympics-paralympics/20211209-7190/>, 7. 11. 2022).

Timmers, Myrthe (2022). Fifty years of diplomatic relations with China: an 'open and pragmatic' partnership. *Universiteit Leiden*. 6. 6. 2022 (<https://www.universiteitleiden.nl/en/news/2022/06/fifty-years-of-diplomatic-relations-with-china-an-open-and-pragmatic-partnership>, 8. 2. 2023).

Tobita, Rintaro (2021). Japan to quietly snub Beijing Olympics, but won't call it a boycott. *Nikkei Asia*. 17. 12. 2021 (<https://asia.nikkei.com/Politics/International-relations/Japan-to-quietly-snub-Beijing-Olympics-but-won-t-call-it-a-boycott>, 7. 11. 2022).

Toosi, Nahal – Desiderio, Andrew (2021). A tough-on-China GOP is split on whether to boycott the China Olympics. *Politico*. 10. 3. 2021 (<https://www.politico.com/news/2021/03/10/china-2022-olympics-boycott-475210>, 13. 10. 2022).

Toosi, Nahal – Walker, Ali (2022). US top diplomat Blinken will attend World Cup in Qatar. *Politico*. 14. 11. 2022 (<https://www.politico.eu/article/antony-blinken-qatar-world-cup-2022-unites-states-wales-match/>, 22. 3. 2023).

Tossini, Vitor J. (2020). The Five Eyes – The Intelligence Alliance of the Anglosphere. *UK Defence Journal*. 14. 4. 2020 (<https://ukdefencejournal.org.uk/the-five-eyes-the-intelligence-alliance-of-the-anglosphere/>, 25. 10. 2022).

- Treapper, James (2021). MPs urge British Olympians to boycott 2022 Beijing Winter Games. *The Guardian*. 6. 2. 2021 (<https://www.theguardian.com/world/2021/feb/06/mps-urge-british-olympians-to-boycott-2022-beijing-winter-games>, 17. 10. 2022).
- Tzu-ti, Huang (2022). Scene at Beijing Olympics opening interpreted as metaphor for ‘Taiwan losing its way’. *Taiwan News*. 2. 6. 2022 (<https://www.taiwannews.com.tw/en/news/4433235>, 15. 12. 2022).
- Ushio, Masato (2021). Japan Must Go Beyond a Diplomatic Boycott of Beijing Olympics 2022. *Japan Forward*. 7. 12. 2021 (<https://japan-forward.com/japan-must-go-beyond-a-diplomatic-boycott-of-beijing-olympics-2022/>, 8. 11. 2022).
- Van den Berg, Stephanie et al. (2022). Netherlands won't send diplomatic group to Beijing Olympics. *Reuters*. 14. 1. 2022 (<https://www.reuters.com/lifestyle/sports/netherlands-wont-send-diplomatic-group-beijing-olympics-2022-01-14/>, 7. 11. 2022).
- Van Overstraeten, Benoit – Irish, John (2021). French minister says no diplomatic boycott for Beijing Olympics. *Reuters*. 9. 12. 2021 (<https://www.reuters.com/lifestyle/sports/france-says-no-diplomatic-boycott-beijing-olympics-2021-12-09/>, 8. 11. 2022).
- VanOpdorp, Davis (2022). Taiwan remains hot-button issue at Olympics. *Deutsche Welle*. 19. 2. 2022 (<https://www.dw.com/en/beijing-2022-taiwan-remains-hot-button-issue-at-olympics/a-60840768>, 15. 12. 2022).
- Vanttinen, Pekka (2022). Finland not joining diplomatic boycott of Beijing Olympics. *Euractiv*. 19. 1. 2022 (https://www.euractiv.com/section/politics/short_news/finland-not-joining-diplomatic-boycott-of-beijing-olympics/, 9. 11. 2022).
- Veitch, James (1980). Boycotting the Olympics. *New Zealand International Review* 5 (4), s. 7–9.

Viikkokatsaus, Bofit (2021). *Finland-China relations defined by continuity and economic cooperation*. 30. 7. 2021 (https://www.bofit.fi/en/monitoring/weekly/2021/vw202130_4/, 15. 2. 2023).

Wáclav, Branislav (2021). Fico: Ak by prišlo pozvanie z čínskej strany, do Pekingu by som išiel. *Aktuality*. 16. 12. 2021 (<https://www.aktuality.sk/clanok/en7fwkq/fico-ak-by-prislo-pozvanie-z-cinskej-strany-do-pekingu-by-som-isiel/>, 7. 11. 2022).

Walker, Ali (2021). UK joins diplomatic boycott of Beijing Winter Olympic. *Politico*. 8. 12. 2021 (<https://www.politico.eu/article/uk-joins-diplomatic-boycott-of-beijing-winter-olympics/>, 17. 10. 2022).

Walker, Ali (2023). IOC should consider banning Russia from Paris 2024 Olympics, 34 countries urge. *Politico*. 20. 2. 2023 (<https://www.politico.eu/article/boot-russia-from-paris-2024-olympics-more-than-30-countries-urge-ioc-neutral-flags-vladimir-putin-zelensky/>, 23. 3. 2023).

Walker, Ali et al. (2021). Critics question China's right to host Winter Olympics. *Politico*. 4. 3. 2021 (<https://www.politico.eu/article/china-beijing-2022-winter-olympics-human-rights-violations-uighurs/>, 7. 11. 2022).

Wang, Kai – Song, Wanyuan (2022). Peng Shuai: How China censored a tennis star. *BBC*. 8. 2. 2022 (<https://www.bbc.com/news/59338205>, 4. 10. 2022).

Watson, Kathryn (2021). U.S. announces diplomatic boycott of Beijing Winter Olympics. *CBS News*. 6. 12. 2021 (<https://www.cbsnews.com/news/olympics-diplomatic-boycott-united-states-china>, 6. 2. 2023).

Weselowsky, Tony (2023). Will Russian And Belarusian Athletes Compete In The Paris 2024 Olympics? *Radio Free Europe Radio Liberty*. 18. 2. 2023 (<https://www.rferl.org/a/russia-belarus-athletes-paris-2024-olympics/32277242.html>, 23. 3. 2023).

Westendarp, Louis (2022). Who's boycotting the Winter Olympics? *Politico*. 20. 1. 2022 (<https://www.politico.eu/article/boycott-winter-olympics-beijing-2022/>, 12. 10. 2022).

White, Jonathan (2022). The 1980 Moscow Olympic Boycott: Politics and the Public. *Global Tides* 16 (4), s. 1–19.

Wintour, Patrick (2020). Raab says UK boycott of Beijing Winter Olympics possible over Uighur abuses. *The Guardian*. 6. 10. 2020 (<https://www.theguardian.com/world/2020/oct/06/raab-says-uk-boycott-of-beijing-winter-olympics-possible-over-uighur-abuses>, 17. 10. 2022).

Wintour, Patrick (2021). New Zealand's stance on China has deep implications for the Five Eyes alliance. *The Guardian*. 23. 5. 2021 (<https://www.theguardian.com/world/2021/apr/23/new-zealands-stance-on-china-has-deep-implications-for-the-five-eyes-alliance>, 25. 10. 2022).

WION (2022). *Despite border tensions, boycotts and bans, India-China trade grew to record \$125 billion in 2021*. 14. 1. 2022 (<https://www.wionews.com/india-news/despite-border-tensions-boycotts-and-bans-india-china-trade-grew-to-record-125-billion-in-2021-444763>, 7. 2. 2023).

Wong, Edward – Barnes, Julian E. (2022). China Asked Russia to Delay Ukraine War Until After Olympics, U.S. Officials Say. *The New York Times*. 2. 3. 2022 (<https://www.nytimes.com/2022/03/02/us/politics/russia-ukraine-china.html>, 14. 12. 2022).

Wong, Penny (2021). *Diplomatic Representation at Beijing Winter Olympics*. 8. 12. 2021 (<https://www.pennywong.com.au/media-hub/media-statements/diplomatic-representation-at-beijing-winter-olympics/>, 19. 10. 2022).

Xinhua Net (2022). *Juan Antonio Samaranch Jr. elected as IOC vice president*. 20. 2. 2022 (<https://english.news.cn/20220220/4c47d9188c164ca796f6a32b34d16b90/c.html>, 27. 2. 2023).

Yang, William (2022). Taiwan's U-turn on Beijing Games ceremonies reflects diplomatic dilemma. *Independent*. 4. 2. 2022 (<https://www.independent.co.uk/asia/east-asia/taiwan-winter-olympics-beijing-games-b2006643.html>, 15. 12. 2022).

Yeaung, Jessie (2022). Eileen Gu is the poster child for a new type of Chinese athlete. But one wrong move could send her tumbling. *CNN*. 8. 2. 2022 (<https://edition.cnn.com/2022/02/07/china/eileen-gu-olympics-foreign-athletes-mic-intl-hnk/index.html>, 10. 11. 2022).

Yee, William Y. (2022). China-Lithuania Tensions Boil Over Taiwan. *The Jamestown Foundation* 22 (2), s. 11–15.

Yi, Wang (2022). China, Netherlands to enhance ties, cooperation. *The State Council of The People's Republic of China*. 12. 2. 2022 (https://english.www.gov.cn/statecouncil/wangyi/202202/12/content_WS62070825c6d09c94e48a4f6d.html, 8. 2. 2023).

Yle (2022). *Paper: Sports Minister Kurvinen cancels Olympic trip over quarantine risk*. 2. 2. 2022 (<https://yle.fi/news/3-12298948>, 9. 11. 2022).

Zákravský, Jiří (2016). Sport a mezinárodní vztahy. Sportovní diplomacie jako součást zahraniční politiky. *Central European Journal of Politics* 2 (2), s. 15–36.

Zmušková, Barbara – Gotev, Georgi (2022). Olympijský ceremoniál bude prehliadkou lídrov nedemokratických krajín. A poľského prezidenta. *Euractiv*. 4. 2. 2022 (<https://euractiv.sk/section/buducnost-eu/news/olympijsky-ceremonial-bude-prehliadkou-lidrov-nedemokratickych-krajin-a-polskeho-prezidenta/>, 12. 10. 2022).

Žehanová, Barbora (2021). ČOV se nepřipojí k žádné formě bojkotu ZOH v Pekingu 2022, respektuje zároveň svobodu projevu. *Český olympijský výbor*. 27. 10. 2021 (<https://www.olympijskytym.cz/article/cov-se-nepriporji-k-zadne-forme-bojkotu-zoh-v-pekingu-2022-respektuje-zaroven-svobodu-projevu>, 20. 10. 2022).

Resumé

The topic of my bachelor's thesis is the political debate surrounding the Beijing 2022 Winter Olympics. Attention is paid to both the debate prior to the start of these Olympic Games and the political issues that emerged during the Olympic Games. The thesis also focuses on the application of theoretical thoughts on the intersection of sport and politics to the case of the Beijing 2022 Winter Olympics.

The aim of my bachelor's thesis is to map the political debate and political topics that have taken place in the direct context of the Beijing 2022 Winter Olympics. The tool to achieve this aim is a compilation of statements made by politicians from selected countries. Important role is also played by the non-state actor, the International Olympic Committee.

I came to the conclusion that the Beijing 2022 Winter Olympics were strongly connected to politics. This conclusion is confirmed by theoretical thoughts, respectively by their application. States generally divided into the three groups in relation to the Beijing 2022 Winter Olympics. The first group declared a diplomatic boycott due to human rights violations by the People's Republic of China. The second group did not send their political representatives to Beijing but did not call their move a diplomatic boycott. Complications related to COVID-19 were a common reason for their non-participation. The third group politically participated in these Games.

Before the state announced its decision, there was very often an internal political debate in which three groups usually formed: the first group called for a diplomatic boycott, the second group called for a complete boycott, and the third group opposed any kind of boycott of the 2022 Winter Olympics in Beijing. The state's relationship with the People's Republic of China played a key role in the final decision. It is important to mention there were also some deviations within the bachelor thesis. For example, it was the existence of a group of politicians in the USA, Canada and the Netherlands who called for the removal of the Games

from Beijing. The National Olympic Committees refused any boycott. The People's Republic of China has criticised the diplomatic boycotts. It considered them meaningless. The International Olympic Committee respected the decision of the states. However, some of its members criticized the diplomatic boycott and used rhetoric that was similar to Chinese.

The thesis also concludes that the course of the Beijing 2022 Winter Olympics was tainted by political issues. The opening ceremony was particularly significant in this regard. Russian-Ukrainian tensions and the poor relations of the People's Republic of China with the USA and South Korea also affected the course of the Games.